

ISSN 1844 - 2358
ISSN-L 1844 - 2358

Anul XVIII • Nr. 233 • ianuarie 2026 • editat de ECOSTAR 21 prin INTOL PRESS • www.culturaarsmundi.ro

Cuprins:

• CREDINȚA FAMILIEI, IZVOR AL VOCAȚIEI CREATOARE PENTRU POETUL NAȚIONAL MIHAIL EMINESCU † VARSANUFIE	pag. 1
• DECLARAȚIA PRESEDINȚILOR ACADEMIEI ROMÂNE ȘI A ACADEMIEI DE ȘTIINȚĂ A MOLDOVEI Ioan-Aurel POP, Ion TIGHINEANU	pag. 2
• APEL CĂTRE OAMENII DE ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ DIN ROMÂNIA ȘI REPUBLICA MOLDOVA Ioan-Aurel POP, Ion TIGHINEANU	pag. 2
• DRUMUL PĂCII Marinela BELU, CAPȘA	pag. 2
• BRAVO RÂMNICU VÂLCEA, BRAVO EUROPA!... Petre CICHIRDAN	pag. 3
• PARASTASUL DE 40 DE ZILE AL PĂRINTELUI ARHIMANDRIT VENIAMIN MICLE Gheorghe JIANU	pag. 3
• EROUL MEU, EROUL ROMÂNIEI Sânziana Cristina Maria PĂUNESCU	pag. 4
• EMINESCU Constantin LUPEANU	pag. 4
• DESPRE FELIX SIMA, COLEGUL MEU! Flori GHÎȚĂ	pag. 4
• FRUNȚILE LUMINATE ALE CETĂȚII (I) Gheorghe DEACONU	pag. 5
• „RESEMĂNĂRI” ... DUPĂ MAREA COTITURĂ ISTORICĂ Mihai SPORIȘ	pag. 6
• „CRAVATA GALBENĂ”, UN FILM DESPRE SERGIU CELIBIDACHE Modiana CICHIRDAN	pag. 6
• DIN REVISTE LUATE... ȘI-N REVISTĂ DATE... Mihai MUSTĂȚEA	pag. 7
• SMÂRDEI 34, BIOBIBLIOGRAFIA LUI PETRE CRĂCIUN Mihai CĂLUGĂRIȚOIU	pag. 8
• CATEDRALA NAȚIONALĂ - SIMBOLUL CREDINȚEI... Gheorghe PANTELIMON	pag. 8
• ION LAZU; „JURNAL CU FELIX SIMA” Marius MĂRĂCINESCU	pag. 9
• DE CE APA NU VORBEȘTE, DAR NE ÎNVĂȚĂ Dorel Mihai CONSTANTINESCU	pag. 9
• BECUL CU LEDURI A FOST INVENTAT ȘI APLICAT LA RÂMNICU VÂLCEA ÎN 1994! Leontina RUS	pag. 10
• TÂRGUL DE CRĂCIUN DE LA SLATINA Ana VASILE	pag. 10
• INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ KIS Peter	pag. 10
• LOVIȘTEA ÎN SĂRBĂTOARE/ TITEȘII 500! M. SPORIȘ	pag. 11
• O ANALIZĂ ACADEMICĂ, FILOLOGICĂ ȘI ETNOLOGĂ... Al. Florin ȚENE	pag. 11
• PE TABLA VIEȚII O PUNTE DE LACRIMI Ilie GORJAN	pag. 12
• BLÂNDA ȘI BLAGOSLOVITA IARNĂ Puiu RĂDUCAN	pag. 12
• POEZII Marian ILIE	pag. 12
• TEMA NATURII ÎN „FLOARE ALBASTRĂ” DE M. EMINESCU Constanța BADEA	pag. 13
• PRIMĂRIA MUNICIPIULUI RÂMNICU VÂLCEA Biroul de Presă	pag. 14
• FRANȚA ACUM ȘI ÎNAINTE Gheorghe STANCIU OPĂTEȘTI	pag. 14
• PLUGUȘORUL TEOLOGILOR... Paulian BUICESCU	pag. 14
• MUZICIENI ROMÂNI - IANUARIE Emil MANZUR	pag. 15
• COMENTARIU LITERAR LA POEZIA „COLIND” DE RADU GYR... Ionuț ȚENE	pag. 15
• POVEȘTEA DIN SPATELE FOTOGRAFIEI Marius DRĂGHICI	pag. 16
• TRAIȘTA CU PLANTE MEDICINALE Ana-Maria LAZĂR	pag. 16

CREDINȚA FAMILIEI, IZVOR AL VOCAȚIEI CREATOARE PENTRU POETUL NAȚIONAL MIHAIL EMINESCU

Ziua Culturii Române ne oferă prilejul de a înțelege că opera eminesciană nu poate fi separată de matricea pe care i-a conferit-o spiritualitatea ortodoxă. Așa cum credința transfigurează existența umană, poezia eminesciană transfigurează vocația creatoare a unui întreg neam, amintindu-ne că o cultură vie se naște din profunzimea credinței și se împlinește în slujirea omului și a comunității.

În orizontul culturii românești, credința nu reprezenta un domeniu separat al vieții, ci structura însăși a existenței, fiind aceea care oferă sens, ritm și direcție. Este îndeobște cunoscut faptul că Mihail Eminescu s-a format într-o asemenea lume, în care familia, Biserica, natura și cultura alcătuiau o unitate vie. De altfel, primele forme de expresie literară, artistică și muzicală s-au ivit în spațiul liturgic și monahal, iar limba română însăși s-a format și s-a șlefuit prin traducerea și rostirea textelor bisericești.

Opera lui Mihail Eminescu, deși adesea interpretată în cheia romantismului sau a pesimismului filozofic, conține o viziune profund marcată de acest orizont spiritual, în care vocația creatoare poate fi privită ca o slujire culturală. Prin cuvântul său, poetul a ridicat limba română la rang de instrument al revelației poetice, oferindu-i o muzicalitate și o profunzime fără precedent.

Critica literară românească a subliniat constant că opera lui Mihail Eminescu nu poate fi înțeleasă în afara unui „fond sufletească” specific. George Călinescu observa că „Eminescu nu este un produs livresc, ci unul de adâncă sedimentare sufletească, format în cadrele unei familii patriarhale moldovenești”¹. În acest cadru, familia nu apare doar ca temă, ci ca matrice spirituală, încât, în poemul „O, mamă!”, relația dintre mamă și fiu transcende dimensiunea afectivă și devine o legătură eshatologică, care străbate moartea și timpul: „O, mamă, dulce mamă, din negura de vremi / Pe freamătul de frunze la tine tu mă chemi...”.

Evlavia mamei, prezența monahiilor Fevronia, Sofia, Olimpiada (surorile Ralucăi Iurașcu), cărora le-au urmat Xenia Velisarie și Ruxandra-Epracsia, a călugărilor Iachint și Calinic, cântarea bisericească, pe care a descoperit-o în atmosfera de rugăciune de la Agafon, au contribuit decisiv la formarea tânărului Mihail. De aceea, sublinia Constantin Noica, Eminescu „nu vine dintr-un vid spiritual, ci dintr-o lume în care transcendența era trăită, nu teoretizată”¹. O manifestare discretă a sfințeniei a cunoscut la Mănăstirea Agafon în statornicia, iubirea jertfelnică, răbdarea, ascultarea deșăvârșită și curajul tăcut al mătușelor sale, virtuți care au rodit și în inima sa, la vremea potrivită. Pentru aceasta opera poetului pulsează o adâncă respirație ortodoxă, întrucât credința a rodit în vocația creatoare a poetului Mihail Eminescu.

Credința trăită în anii copilăriei a format o sensibilitate aparte, deschisă către nostalgia absolutului, într-o formă de căutare apropiată de o asceză intelectuală, în care cuvântul este chemat să exprime ceea ce depășește limitele limbajului. Dorul după Dumnezeu îl va exprima, de altfel, în construcții poetice alese: „...redă-mi credința”; „speranța mea tu n-o lăsa să moară”, iar „ideea eternității stăpânește mintea sa într-o asemenea măsură, încât una din atitudinile cele mai obișnuite ale poeziei sale este considerarea lucrurilor în perspectiva eternității (Tudor Vianu)”.

Credința a fost astfel *fundul* în care s-au adunat între-

bările, neliiniștile și aspirațiile sale, iar poezia – *forma* prin care acestea au fost rostite în mod exemplar pentru cultura română. Astfel, Mihail Eminescu oferă și mărturia vie a modului în care credința trăită în familie poate rodi în vocația creatoare.

În *Anul omagial al pastorației familiei creștine*, ne reamintim că familia credincioasă este leagăn al vocațiilor, iar credința, atunci când este autentică, rodește întotdeauna: uneori, în taina chiliei, alteori, în strălucirea culturii. Exemplul familiei Eminovici oferă o lecție esențială pentru familia creștină contemporană: vocațiile nu se produc, ci se nasc. Ele nu sunt rezultatul unor ambiții personale, ci al unei atmosfere în care credința este trăită firesc. Atunci când familia se roagă, cultivă valorile credinței prin păstrarea legăturii cu Biserica, ea devine mediul potrivit pentru împlinirea vocației – fie ea familială, monahală, sacerdotală sau culturală.

Vocația creatoare este, astfel, rodirea darurilor pe care Dumnezeu le înveșnicește în inima omului, o lucrare tainică, în care harul dumnezeiesc și libertatea umană se întâlnesc. Din perspectivă creștină, darurile nu sunt simple aptitudini naturale, ci chemări care poartă în ele o responsabilitate: aceea de a fi cultivate și oferite mai departe, spre folosul comunității și spre slava lui Dumnezeu.

Darurile pe care Dumnezeu le-a înveșnicit în inima poetului Mihail Eminescu au rămas, adesea, neapreciate de către unii dintre contemporani. În tăcerea fidelității sale creatoare, care a necesitat timp, răbdare, asceză și discernământ, vocația creatoare a poetului național s-a maturizat printr-o căutare neobosită a sensului. Opera sa a devenit cunoscută tot mai mult și s-a transformat într-un bun comun, capabil să lumineze conștiințe, să modeleze, să confere noi sensuri de înțelegere a limbii române și să hrănească suflete. Astfel, vocația creatoare a poetului se arată ca o formă de dăruire continuă, care recunoaște un adevăr fundamental al experienței creștine: credința trăită rodește întotdeauna, chiar dacă roadele sunt diferite. Unele se văd în tăcerea chiliei, altele, în lumina culturii, altele, în discreta fidelitate a vieții de familie. Toate însă își au rădăcina într-o credință transmisă cu răbdare și jertfă, mai ales prin femeia creștină – mamă sau monahie –, care rămâne, ieri și astăzi, una dintre cele mai frumoase căi prin care Dumnezeu împărtășește iubirea și pronia Sa în lume, o lucrare pe care Biserica o așază în lumină în cadrul *Anului comemorativ al sfințelor femei din calendar* (mironosițe, mucenițe, monahii, soții și mame).

Suntem într-un tot încredințați că pomenirea poetului nu a încetat niciodată în rugăciunile monahiilor și monahilor din familie, care i-au vegheat copilăria și tinerețea, și care, prin viața lor de ascultare și rugăciune, au fost modele de sfințenie discretă. Aceștia mijlocesc pururea înaintea Tro-nului Preasfintei Treimi, cerând ca sufletul lui Mihail Eminescu să fie așezat în lumina slavei dumnezeiești, neapusă și veșnică.

Veșnica lui pomenire din neam în neam!

† VARSANUFIE

Arhiepiscopul Râmnicului

1. Constantin Noica, *Eminescu sau gânduri despre omul deplin al culturii românești*, București, 1975.

CULTURA vâlceană a primit premiul Ligii
Scriitorilor Români (LSR) pe anul 2020

PETRE CICHIRDAN - PREMIUL UZPR/2016 PENTRU „REVISTELE CULTURALE ALE RÂMNICULUI” • CULTURA *Ars Mundi*
• CULTURA vâlceană • POVEȘTEA VORBII 21 • SENIORII • FORUM vâlcean

DECLARAȚIE A PREȘEDINȚILOR ACADEMIEI ROMÂNE ȘI A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI

Marti, 30 decembrie 2025, Academia Română a publicat Declarația semnată de Acad. Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române, și Acad. Ion Tighineanu, președintele Academiei de Științe a Moldovei.

Academia – forța spirituală a unității și identității românilor

De-a lungul istoriei moderne a spațiului românesc, instituțiile academice au jucat un rol esențial în consolidarea identității naționale, în normarea limbii române și cultivarea istoriei naționale, în formarea unității politice românești. Academia Română, fondată în anul 1866, s-a născut ca instituție a unității de cultură, afirmate prin limbă și istorie, iar prezența, încă de la început, a trei reprezentanți ai Basarabiei printre membrii săi fondatori confirmă rolul său integrator și misiunea de asigurare a unității poporului român. Alături de românii basarabeni, au devenit membri ai primului nucleu al Academiei Române savanți și scriitori din toate provinciile istorice românești, astfel încât România culturală unificată s-a creat la 1866-1867, cu mult înainte de a exista în realitate România politică unită din 1918. Altfel spus, Academia a avut încă de la început vocația unității românilor. În anul 2026, Academia Română va sărbători 160 de ani de existență, prilej de reflecție asupra unei misiuni istorice împlinite cu demnitate: aceea de a fi veghetorul identității, prin limbă, cultură și memorie colectivă românească. De-a lungul existenței sale, Academia Română a fost nu doar o instituție științifică – forul suprem al consacrării intelectuale și spațiul privilegiat al cercetării fundamentale –, ci și un veritabil depozitar al conștiinței națiunii, capabilă să traverseze timpurile și să susțină neîntrerupt adevărul. Academia de Științe a Moldovei, creată în 1961, într-un context istoric dramatic, marcat de consecințele celui de-Al Doilea Război Mondial și de plasarea forțată a Basarabiei în componența Uniunii Sovietice, a avut o misiune complexă și adesea foarte dificilă. În pofida constrângerilor ideologice ale timpului, această instituție a reușit să păstreze, să dezvolte și să transmită generațiilor viitoare tradiția științifică și culturală a poporului situat în jumătatea de răsărit a vechii Țări Românești a Moldovei.

Astăzi, în ciuda vicisitudinilor legate de o propagandă nefastă, se știe peste tot în lume că identitatea poporului de pe ambele maluri ale Prutului este românească, iar cele două Academii-surori au avut și continuă să aibă un rol fundamental în apărarea acestui adevăr. Prin cercetare riguroasă, reflectată în prestigioase publicații academice, prin dezbateri științifice și prin poziții publice asumate, ele apără valorile esențiale ale poporului: limba română, istoria așa cum a fost, cultura națională și viitorul comun. Conștiente că drumul spre unitatea politică a poporului, în condițiile geopolitice actuale, este unul complicat, Academia Română și Academia de Științe a Moldovei au optat pentru o strategie a

apropierii durabile, bazată pe cooperare instituțională și pe acțiuni comune. În urmă cu trei ani, cele două academii au elaborat un Plan de acțiuni comune, care vizează marcarea împreună a sărbătorilor naționale – Ziua Culturii Naționale, Ziua Limbii Române – precum și a altor momente simbolice ale calendarului identitar. Un exemplu elocvent al acestei cooperări îl constituie declararea oficială a anului 2025 drept „Anul Mihai Eminescu”, la inițiativa comună a celor două academii. Acest gest nu are doar o valoare comemorativă, ci și una simbolică: Eminescu este liantul spiritual al românilor de pretutindeni, iar asumarea sa comună reprezintă o reafirmare a unității de limbă, de cultură și de destin.

Totodată, alegerea unor personalități de pe ambele maluri ale Prutului ca membri ai ambelor academii reflectă o recunoaștere a meritelor fiecăruia, dar și voința instituțională de a construi un spațiu științific și cultural comun, în care granițele administrative să fie efectiv secundare în raport cu adevărul, valoarea și unitatea noastră. Știința, prin natura sa, nu are hotare. În spațiul românesc, nici cultura nu cunoaște hotare, fiind una românească pe ambele maluri ale Prutului. În acest context, apropierea continuă a celor două academii nu este un act conjunctural, ci un proces firesc, o exigență a timpului. Această apropiere se înscrie organic și în parcursul european al Republicii Moldova, care favorizează armonizarea instituțională, deschiderea frontierelor și reconectarea spațiilor istorice și culturale fragmentate artificial. În perspectivă, dispariția de facto a hotarului artificial de-a lungul Prutului nu este doar un deziderat politic, ci rezultatul unui proces îndelungat de reîntregire spirituală, culturală și științifică. În acest proces, Academia Română și Academia de Științe a Moldovei joacă rolul de arhitecți ai unității durabile, pregătind temelia pe care, la momentul istoric potrivit, se va putea realiza și întregirea politică a tuturor românilor. Astfel, prin responsabilitate, continuitate și fidelitate față de adevăr, cele două academii – Academia Română și Academia de Științe a Moldovei – reflectă vechea unitate a poporului român și o construiesc zi de zi pe cea nouă, spre victoria adevărului, spre gloria și prosperitatea spirituală a românilor de pretutindeni.

Acad. Ioan-Aurel POP, președintele Academiei Române
Acad. Ion TIGHINEANU, președintele Academiei de Științe a Moldovei
(2 ian. 2026, 11:09-juridice.ro)

APEL CĂTRE OAMENII DE ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ DIN ROMÂNIA ȘI REPUBLICA MOLDOVA,

Iansat pe 15 ianuarie 2026, de Ziua Culturii Naționale, de Academia Română și Academia de Științe a Moldovei

Data de 15 ianuarie, Ziua Culturii Naționale – devenită sărbătoare națională din anul 2010, la propunerea Academiei Române – ne oferă prilejul unei meditații asupra destinului nostru comun, într-un context european și internațional marcat de incertitudini, conflicte și transformări geopolitice. Republica Moldova își continuă cu hotărâre parcursul european, într-un mediu complex, influențat de factori externi dificil de con trolat: războiul din vecinătatea imediată, provocările generate de separatismul intern și fragilitatea echilibrelor geopolitice regionale și globale.

În acest context, Declarația comună a Academiei Române și a Academiei de Științe a Moldovei din 30 decembrie 2025 reafirmă o idee fundamentală: există o cale durabilă și sigură spre unitatea politică – reîntregirea spirituală, culturală și științifică a poporului român. Experiența istoriei demonstrează că marile împliniri politice au fost precedate de procese de coagulare culturală și intelectuală. România culturală sa afirmat înaintea României politice, iar această lecție istorică își păstrează și acum actualitatea.

Academia Română și Academia de Științe a Moldovei, instituții înfrățite prin limbă, cultură și misiune, au optat în mod consecvent pentru strategia apropierii efective, fundamentată pe cooperare instituțională, inițiative comune, asumarea adevărului istoric și promovarea valorilor autentice ale poporului român. Declararea anului 2025 drept „Anul Mihai Eminescu” reprezintă nu doar un omagiu adus Poetului Național, ci și o reafirmare a unității de limbă, cultură și destin care ne definește. Să nu uităm că Eminescu sa gândit mereu la patria sa („Ceți doresc au ție, dulce Românie”), căreia ia merit „mare viitor”! Să fim demni de această moștenire, de dragul copiilor, nepoților și strănepoților noștri!

În această zi cu adâncă semnificație simbolică, adresăm un apel către comunitățile științifice și culturale din România și Republica Moldova de a continua cu demnitate procesul de reîntregire spirituală, culturală și științifică, ca fundament al unei unități stabile. Reușita acestui demers depinde în mod direct de capacitatea noastră de a acționa împreună, de a plasa adevărul, valoarea și competența deasupra oricăror hotare administrative, conjuncturi politice sau interese de partid ori de grup.

Aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană este un obiectiv legitim și necesar. Reîntregirea poporului român rămâne însă un ideal care depinde de noi toți, de cetățenii spațiului românesc nedespărțit prin hotare impuse cu forța și care poate fi realizat prin voință comună, solidaritate și fidelitate față de adevărul istoric. Dispariția de facto a hotarului artificial dea lungul Prutului va fi rezultatul firesc al acestei apropieri reale, construite prin educație, știință și cultură.

Ne exprimăm speranța că ecourile prezentului Apel, asemenea rezonanței Declarației comune a celor două Academii din 30 decembrie 2025 – calificată de analistul politic și istoricul Anatol Țăranu drept „Manifest al identității” – vor contribui la asumarea unor decizii corecte de către factorii politici din România și Republica Moldova.

Adoptat la data de 15 ianuarie 2026, cu prilejul ședinței festive comune dedicate Zilei Culturii Naționale.

Acad. Ioan-Aurel POP, președintele Academiei Române
Acad. Ion TIGHINEANU, președintele Academiei de Științe a Moldovei
(Curtea de la Argeș, Anul XVII, Nr. 3, (184), Martie 2026)

MARINELA BELU-CAPȘA

Walk for Peace
Drumul Păcii

Merg călugării budiști să ceară pace.
Nimic și nimeni din drum nu-i poate întoarce.
Prin vânt, ploaie sau ninsoare
Cu a lumii binecuvântare,
Cu flori la piept și zâmbete curate
Merg zi și noapte pentru a lumii dreptate.
Drumu-i lung, oboseală multă,
Ei se roagă, de Domnul ascultă.
Alături, cățelul Aloka nu obosește,
Cu dragoste și credință îi însoțește.
Iubire, adevăr, frumusețe duc cu ei .
Armonie, viață liniștită, cuvânt cu temei,
Fără ură, răutate sau dușmănie
Acum, când pacea e în agonie.
Desculți, încălțați, în liniște deplină
De la sud spre nord merg căutând lumină
Și pace pentru întreaga lume,
Pentru păsări și flori, pentru ziua de mâine.
Blândul și credinciosul Aloka
Lecții de viață ne dă și ne va da
Pentru totdeauna.
Stea strălucitoare,
În inimă și-n gând o are fiecare
Iubitor de liniște și pace pe acest pământ.
Cu Domnul și cu lumea facem legământ:
Cu toții apărăm pacea, iubirea, omenia
Din Texas în Europa, până-n România!

• În aceste zile, un grup de călugări budiști merge pe jos peste 2300 de mile într-o acțiune de promovare a păcii în lume, Walk for Peace, însoțiți de cățelul indian Aloka.

BRAVO RÂMNICU VÂLCEA, BRAVO EUROPA!...EMINESCU SĂRBĂTORIT LA ARHIEPISCOPIE DE COPIII PROFESIONIȘTI!

Petre CICHIRDAN

«Poetul Mihail Eminescu a fost omagiat la Centrul Eparhial al Arhiepiscopiei Râmnicului, la împlinirea a 176 de ani de la nașterea sa. Cu acest prilej a fost săvârșită slujba de parastas în Catedrala Arhiepiscopală și la statuia poetului din scuarul Mihail Eminescu, manifestările, fiind încheiate de recitalul elevilor Liceului de Arte „Victor Giuleanu”, clasele profesorilor Nicoleta Vasîi și Robert Pîrșu, din cadrul spectacolului „Dor de Eminescu” organizat de Asociația Tinerilor Ortodocși „Sfântul Valentin”. » (Arhiepiscopia Râmnicului, știri)

Evenimentul s-a petrecut la Arhiepiscopia Râmnicului în data de 15 ianuarie 2026 la Catedrala Arhiepiscopală, slujba de pomenire, apoi în scuarul cu bustul poetului nepereche, în continuarea slujbei din biserică; și în Sala „Iosif Episcopul” a Centrului Pastoral Cultural „Sfântul Ierarh Calinic de la Cernica” unde a avut loc spectacolul „Dor de Eminescu”, cum spuneam, ce a fost susținut de către elevi ai Liceului de Arte „Victor Giuleanu” din Râmnicu Vâlcea.

La manifestări, în Biserică și în Centrul Pastoral au fost prezenți pe lângă mai mulți cetățeni din Râmnic și împrejurimi (comunele Golești și Tigveni, prof. Ion Stătescu fost director la Școala Gimnazială Tigveni, care ne-a promis că anul acesta îi va organiza o manifestare închinată celebrului creator vâlcean de manuale școlare, și compozitor, Theodor Geantă, fost învățător în satul Bădislava), în primul rând Directorul Direcției Județene de Cultură și Patrimoniu - Florin Epure, membri ai Asociației Seniorii și Forumului Râmnicului, precum și reprezentanți ai Palatului Copiilor din Râmnicu Vâlcea și ai Ligii Scriitorilor din România Filiala „Valeriu Anania”, Asociația Femeilor Ortodoxe... O manifestare, în prima parte, interesantă la care au oficiat patru preoți conduși de Pr. Constantin Olariu și avându-i cântăreți în strună pe Pr. Profesor Petre Mateiescu din Gura Văii, fost profesor la celebrul Seminar vâlcean și paroh la nu mai puțin celebra biserică din satul Gura Văii, o capodoperă a artei plastice românești, și bisericești, din secolul XVIII; și

preotul doctor în istorie, Constantin Mănescu de la parohia din Urșani, biserica cu hramurile „Intrarea în Biserică a Maicii Domnului” și „Sf Ioan Botezătorul” o altă capodoperă a artei plastice românești, și bisericești din sec. XIX, unde odihnesc doi mari eroi ai neamului românesc: I. G. Duca și Vasile Gavrilăscu cu soțiile lor...

La sfârșitul ceremoniei de parastas din Catedrala Sf. Nicolae preotul Constantin Olariu a dat citire mesajului ÎPS Varsanufie pe care lunarul nostru de cultură, îl are tipărit pe prima pagină!...

Surpriza s-a produs după slujba de la bustul lui Mihai Eminescu, când am pășit peste pragul Centrului Pastoral Cultural Sala Iosif Episcopul, unde eram așteptați de elevii Liceului de Artă și, care, cu două echipe conduse de profesorii Nicoleta Vasîi și Robert Pîrșu au dat viață unor opere muzicale corale și canto clasic: Vasile Popovici- *Dorința*, Vasile Timiș- *După ce atâta vreme*, Alfred Alessandrescu- *Când perdeaua dragii mele*, Nicolae Bretan - *Stelele-n cer*, Carmen Petra Basacopol - *Peste vârfuri*, Ciprian Porumbescu- *Te-ai dus iubite*, Sabin Drăgoi- *Flori albe*, Eugen Doga- *Te știam numai din nume*. Le-au interpretat, în ordinea scrisă: **Corul Liceului de Artă**, primele două, apoi: **Ana Predescu** - cls a XI-a, **Nicoleta Vasîi**, profesoara, următoarelor două; **Ioana Alboi** - cls a XI-a, **Irina Anghel**- cls a X-a, **Sibylla Albulescu** cls a XI-a...

A acompaniat la pian prof. corepetitor Anastasia Belinschi (sosită din Cernăuți, o admiratoare a Școlii de Artă Populară Românească condusă de Iurie Levciuc la care de mai multe ori în perioada 2016- 2020 delegații din Vâlcea au participat la valoroasele întruniri culturale organizate la Cernăuți, inclusiv cele legate de înfrățirea orașului Horezu și comunei Costești cu orașul Hotin și o comună din Bucovina de nord, în prezent sub administrație ucrainiană).

Un spectacol de ținută înaltă la care credem că a contribuit întreg colectivul de juniori artiști, adevărați profesioniști, conduși de cei doi profesori și programați de Asociația Tinerilor Ortodocși „Sfântul Valentin”.

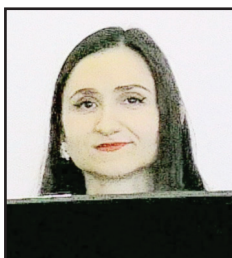

Ne-a făcut plăcere să o ascultăm pe doamna profesoară de canto Nicoleta Vasîi, într-un recitativ demonstrativ, o voce minunată de soprană, care, se pare, că practică această pedagogie a exemplului personal, transformând ora de muzică de canto într-un atelier de practică și studiu individual așa cum este, în general, muzica camerală, o anticameră a marii muzici interpretative orchestrale și de Operă... O maestră care pregătește, trudește, în această dificilă ramură de artă în care foarte greu este să remarci vocea tinerilor de până la 18 - 19 ani! Felicitări doamnă profesoară!...

NOTA:

Vizionați secvențele video de la manifestare selecționate și montate de Bogdan Cichirdan pe Video Arhiva Cultura Ars Mundi sau You Tube:

- CORALA LICEULUI DE ARTĂ DIN RÂMNICU VÂLCEA LA ZIUA CULTURII ROMÂNE- 2026!
- SIBYLLA ALBULESCU CÂNTĂ PE MELODIA LUI EUGEN DOGA
- NICOLETA VASÎI CÂNTĂ PE MELODIA LUI NICOLAE BRETAN- „STELELE-N CER”
- PR. CONSTANTIN OLARIU CITEȘTE CUVÂNTUL IPS VARSANUFIE LA MIHAI EMINESCU, 2026!

ASOCIAȚIA ZIARIȘTILOR DE INVESTIGAȚII

PARASTASUL DE 40 DE ZILE AL PĂRINTELUI ARHIMANDRIT VENIAMIN MICLE

Mărturisesc că scriu cu greu acest material și încă nu pot să mă împac cu gândul că Preacucernicul meu părinte duhovnic și bun prieten, Arhimandrit Veniamin Micle, după 46 de ani, nu-l mai am aproape, pentru a ne împărtăși, bucuria, tristețea, realizările. În anii ce l-am avut aproape am învățat foarte multe lucruri și m-a apropiat mai mult de credință și totodată îmi declara că este fericit că munca mea de jurnalist scoate în evidență lucruri ce trebuiesc îndreptate în societate. Permanent mă încuraja să nu abandonez ideea de independență jurnalistică și să continui acest drum curajos. Respectul meu, considerația și recunoștința pentru Sfinția Sa va fi atâta timp cât voi fi în viață, mergând la mormântul său de ai pune lumină și de al pomeni Bunului Dumnezeu. Am participat împreună cu familia la Parastasul oficiat cu multă grijă de către Înaltpreasfinția Sa Varsanufie Arhiepiscopul Râmnicului, împreună cu un sobor de preoți și călugări în Sfânta Biserică a Mănăstirii a oficiat Slujba de Parastas finalizată prin Veșnica Pomenire.

Din partea familiei părintelui Veniamin au venit din Maramureșul istoric să participe la Parastas, dl Valer Făt, nepotul său, însoțit de alte neamuri. După săvârșirea slujbei împreună cu Înaltpreasfinția Sa Varsanufie, preoți, călugări, măicuțe și credincioși ne-am deplasat la mormântul părintelui Veniamin unde s-a oficiat o Slujbă de către Înaltpreasfinția Sa Varsanufie cât și Sfințirea Crucii Monument ce stă într-un respect desăvârșit la capul părintelui nostru drag, Veniamin Micle.

Este imperios necesar să mulțumim Înaltpreasfinției Sale Varsanufie pentru faptul că a realizat într-un timp foarte scurt de la decesul părintelui, Crucea Monument, cât și amenajarea mormântului.

În numele meu personal și al publicației on-line A.Z.I. Rm.Vâlcea mulțumim Înaltpreasfinției Sale Varsanufie pentru

grija ce i-a purtat părintelui nostru drag Veniamin cât a fost în viață, cât și grija pe care o are pentru trecerea la cei drepți a părintelui.

Înaltpreasfinția Sa prin această lucrare săvârșită a scos în evidență că Preacucernicul părinte Veniamin, a fost o personalitate marcantă a Bisericii noastre Creștin-Ortodoxă, atât ca duhovnic cu mult HAR de la Bunul Dumnezeu, un profesor ce a scos generații de preoți, călugări, cât și pe deasupra fiind un mare intelectual prin munca sa de cercetător, scriitor, tipograf, arhitect, prin care ne-a lăsat un adevărat tezaur, creând peste 175 de cărți, de **religie și istorie socială**. A fost vorbitor de mai multe limbi străine.

Am un singur regret la acest Parastas, faptul că foarte mulți care i-au călcat pragul chiliei modeste a părintelui, pentru diverse lucruri, au tratat cu uitate acest moment. Aici mă refer în primul rând la intelectualitatea vâlceană, la foștii elevi de seminar sau foștii studenți de la Facultatea de Teologie cât și la credincioșii de rând. (...)

Doresc să mulțumesc d-lui Petre Cichirdan, patronul celor patru publicații de cultură vâlcene, și reprezentanților Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul” Vâlcea, pentru prezență. Totodată mulțumesc și televiziunii on-line VERTICAL TV. prezentă prin bunul meu prieten PIRO, care a filmat întreg evenimentul.

În încheiere pot afirma cu certitudine că Preacucernicul părinte Veniamin, nu merită să fie uitat la cât bine a făcut comunității Vâlcene, cât și credincioșilor de rând, și cât suflet și iubire a consumat pentru binele Mănăstirii Bistrița și comunității Vâlcene.

Drum lin printre Îngeri Precucernice Părinte Arhimandrit Veniamin Micle!

A consemnat **Gheorghe JIANU** A.Z.I. Rm.Vâlcea și membru U.Z.P.R sector 1București...

21 Decembrie 2025

„VÂLCEA - COLȚ DE RAI”, EDIȚIA A XIV-A

• BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „ANTIM IVIREANUL” VÂLCEA, SECȚIUNEA PROZĂ/ ESEU • SÂNZIANA CRISTINA MARIA PĂUNESCU, CLASA A VII-A

Eroul meu, eroul României

Născut în anul 1923, destinul lui Dumitru Chipurici, străbunicul meu, la frageda vârstă de 18-20 ani, a fost pecetluit de cea mai mare dramă a secolului: cel de Al Doilea Război Mondial. Frontul nu a fost o simpla misiune, ci o agonie prelungită, singurul scop era supraviețuirea de la o zi la alta. Hrana era o iluzie, o rație infimă, insuficientă pentru un corp extenuat. Mai cumplită era setea, o arsură constantă, pe care o potolea cu apa rareori curată, riscând boala. Bătăliile erau puncte de vârf ale terorii, urmate de odihna precară și furată. Străbunicul meu nu a fost un general, ci un simpu soldat care a văzut cum moartea lovea la întâmplare și care a învățat să prețuiască aerul respirat ca pe cel mai mare dar.

Acesta, asemenea miilor de români, a fost smuls din anonimatul vieții civile și aruncat în vârtoarea frontului de Est. Acolo, pe câmpuri însângerate, sub steagul Armatei Regale Române, a cunoscut calvarul de la stepa Basarabiei și cernoziomul Ucrainei până la cotoanele de foc de la Stalingrad, înfruntând gerul și inamicul în campanii crâncene ale retragerii. Călătoria sa sub gloanțe s-a putut întinde până în inima Europei, atingând culmile aspre ale Munților Tatra, pe teritoriul de azi al Cehoslovaciei. Toate acestea fiind o confruntare nu doar cu inamicul, ci și cu limita însăși a condiției umane.

Întorcându-se acasă, el nu a găsit nici pace, nici statornicie. A fost martor, cu ochii săi de supraviețuitor, la schimbările dramatice ale regimului politic, trecând de la o monarhie în colaps la lunga și cenușia noapte a comunismului. Apoi, după 1989, a apucat să vadă cum țara se ridică pe propriile-i picioare, devenind o Republică independentă și cum s-au așezat bazele sistemului prezidențial. Cu o minte încă limpede, a trăit și marea bucurie a integrării în marea familie europeană, fiind martorul momentului solemn în care România a intrat în Uniunea Europeană.

Dar peste toate aceste etape istorice, în anii săi de bătrânețe, inima i-a fost rănită de coșmarul Mineridelor. Pentru străbunicul meu, Dumitru, omul care știa ce înseamnă violența dirijată, spectacolul din București a fost o lovitură neașteptată. A privit cum haosul și furia dezbinau un popor abia ieșit din temniță, cum bătele loveau în numele unei ordini false. A fost o trădare amară a păcii pentru care el și generația sa plătiseră cu sânge, o ultimă neașteptată dezamăgire care i-a întunecat bucuria libertății.

Acesta a plecat dintre noi la onorabila vârstă de 93 de ani. El a fost un simbol al tăriei, un om care a trecut prin foc, frig, dictatură și dezbinare, refuzând să fie frânt. Ne-a lăsat moștenire, pilda, că demnitatea și forța pot învinge orice problemă. Sufletul lui rămâne o lumină a rezistenței românești, care a văzut totul și nu a cedat niciodată.

EMINESCU

Constantin LUPEANU

TABLETA LUCON

Eminescu este poetul neamului, așa cum Goethe este poetul nemților, Pușkin al rușilor, Li Bai al chinezilor, Shakespear al britanicilor. La fel ca Shakespeare, Eminescu a cuprins toată spiritualitatea românilor. Așisderea lui, a consacrat-o, i-a dat universalitate și poate că se va găsi un istoric literar care să ni-l redea sub această optică globală. Pe plan mondial, numai Eminescu poate vorbi convingător despre România. De aceea, eu l-am publicat ori pe unde am fost, în Thailanda, Singapore, Vietnam, China. Recent, am publicat în Beijing o ediție bilingvă română – chineză, carte format mare, academic, cu peste cincizeci de poezii, inclusiv *Luceafărul*, tradus magistral de profesorul Xu Wende, carte prefată de un lung poem omagial al lui Jidi Majia, președinte executiv al Uniunii Scriitorilor și ilustrată de miniaturile fără egal ale pictorului arhitect Constanța Abălașei Donosă. Profesorul Ding Chao, Directorul Centrului de cercetări pentru Europa Centrală și de Răsărit, semnează un studiu de duăzeci de pagini, intitulat: *Spiritul mitic al poeziei naționale românești și opera inegalabilă a lui Mihai Eminescu*.

Eu socotesc că se cuvinte ca fiecare diplomat român, directorii institutelor culturale să-l publice an de an, cum am făcut eu, adică fără susținere financiară din țară. „Eminescu este geniul nostru național. Pentru că lui i-a insuflat Dumnezeu darul să ne vadă sufletul” (Geo Bogza).

Traducătorul din limba română cel mai avizat al Chinei, Xu Wende, primul director Radio China în limba română, a rostit cu ani în urmă, la o celebrare a lui Eminescu la Institutul Cultural Român de la Beijing: „Despre Emiescu se cuvine vorbit oricât și oriunde. Fie în România, fie aici, în capitala Chinei. De Eminescu se poate spune că sunt îndrăgostiți iubitorii de poezie și de frumos de pretutindeni. Eminescu este o întruchipare a spiritualității românești. Poeziile intitulate *Sara pe deal*, *La steaua*, *Și dacă*, *Lacul*, *De ce nu vii*, *Pe aceeași ulicioară*. *O, rămâi*, *Luceafărul* și atâtea altele rămân giuvaere rare. Ele au fost traduse în limba chineză și sunt reluate în antologii ale poeziei de dragoste din lirica universală și în culegeri cu poezii ale celebrităților omenirii. El stă foarte bine alături de Shakespeare, Goethe, Whitman, Baudelaire, Tagore.”

De ziua lui Mihai Eminescu, un alt omagiu al unui poet chinez: KE YAN- „LUI EMINESCU” „Tu nu ești un străin./ Oriunde, în citadele sau la țară./ Când îți pomenim numele,/ Ochii noștri capătă strălucire nouă,/ Fie ei negri, castanii ori albaștri./ Tu nu ești un străin./ Pe orice țărâm,/ Pe malul lacului,/ În munții înalți sau prin păduri,/ La auzul viersului tău,/ Vi-brăm cu toții, fiecare pe limba lui./ Noi putem avea pielea albă, neagră sau galbenă,/ Însă inima ta ne surprinde cu atâta blândețe/ Și totodată cu atâta tărie,/ Încât fiecare suflet curat nu poate să nu/ Se simtă însetat și plin de dorința/ De a-ți fi pe măsură,/ De a respira ca tine, de a cânta ca tine,/ De a scormoni asemenea ție./ Tu nu ești un străin./ După un veac prăfuit, nebun,/ Strălucești la fel de tare,/ De proaspăt./ Stihurile tale asemenea adierii și burii/ Se vor învâртеci ca valurile oceanelor/ Iar oceanul omenesc se va liniști și/ Va cădea pe gânduri./ Atîția se „pretind a fi pe cerul țării: stele/ Tu, preschimbat în lut ești nemuritor.”

Din Valea Brazilor, Ianuarie 2026, pentru ziua Poetului

DESPRE FELIX SIMA, COLEGUL MEU!

Flori GHIȚĂ

Pașii mă poartă în trecut, răscolind în cufărul cu amintiri... Tânăra, entuziasă, proaspăt angajată a Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul” Vâlcea, încercând să înțeleg cum funcționează o bibliotecă și dornică să stabilesc relații cordiale cu toți colegii. Cu unii am reușit, cu alții nu! Cu părere de rău, același lucru îl pot afirma și astăzi!

După trei ani, în compartimentul în care lucram, „Informare bibliografică și documentară” a fost mutat de la o filială un coleg, Felix Sima. Ne desfășuram activitatea în săli diferite. Îl mai întâlnisem pe holurile instituției, la diverse ședințe, dar nu interacționasem prea mult cu el. Îmi amintesc doar că atunci când l-am zărit pentru prima oară mi s-a părut că seamănă cu legendarul John Lennon (membru al Formației Beatles).

Finalizarea noului sediu al instituției, cel de pe Str. Carol I, nr. 26, în anul 2004, ne-a reunit într-un singur birou, la etajul al treilea. Atunci s-a produs și apropierea noastră tacită. Sensibil ca om, talentat ca poet și sculptor iscusit în realizarea unor icoane în lemn pe care le agăța pe perete, de o tenacitate uimitoare, ... acesta era colegul! Existau și momente tensionate între noi, când eu îmi doream să mă ajute în realizarea unor sarcini urgente de serviciu, iar dumnealui avea alte planuri. Însă, avea metode inedite de a le dezamorsa: a doua zi, venea cu câteva floricele culese în drumul său spre serviciu, îmi mai aducea mere, bomboane sau ciocolată, dar remarcabile erau zilele de 1 Martie când zeci de mărtișoare dintr-o pungă erau revărsate pe biroul meu, spunându-mi să aleg trei dintre ele, ca o mică recompensă pentru faptul că m-a supărat destul tot anul. Izbucneam în râs și îl iertam de tot și toate!

Fiecare zi petrecută în biroul nostru era inedită. Începea cu relatarea pe un ton jos și glumeț al unor întâmplări haioase, petrecute în după-amiaza anterioară sau în weekend. Nu de multe ori mă întrebam dacă sunt reale sau nu! Da, erau cât se poate de reale, căci doar un poet putea trăi la intensitate maximă orice eveniment banal și să-l relateze atât de firesc, cu autoironie, făcându-l să pară ireal, căci talentul colegului de birou nu se limita doar la scris, ci și la povestit...

Memorabilă rămâne ziua în care un autor vâlcean, George Voica, scriindu-i o dedicație pe o carte, m-a întrebat cum mă cheamă. l-am răspuns și mi-am continuat lucrul. La sfârșitul programului, deschizând cartea, a izbucnit în râs. Autorul scrisese pe pagina de titlu: „Dedic această carte poetului Felix Sima și stimatei sale soții, Doamna Flori...”. Și, din acel moment, colegul a avut două soții: una acasă și alta la birou.

Probabil că tot ce am trăit alături de Felix Sima ar putea fi adunat într-un volum de povestiri cu final neașteptat. Voi relata doar una dintre acestea, petrecută în vara lui 2003. Proaspăt revenită de la un simpozion organizat la Constanța, pe birou mă aștepta o adresă prin care eram informată că peste două zile urma să particip la o conferință ce va avea loc la Sibiu, doar că de data aceasta voi fi însoțită de către colegul meu. În ziua respectivă, la Sibiu, activitatea s-a terminat în jurul orei 13.00, autocarul la care aveam rezervare urmând să sosească de la Cluj în jurul orei 16.45, deci timp suficient pentru a savura o prăjitură și a admira vechile clădiri și străduțe în drum spre autogară.

Pe traseu, Domnul Felix se oprea des pentru a imortaliza cu aparatul foto proaspăt achiziționat orice lucru sau ființă i se păreau interesante: un copac, o albină, un rond cu flori, o față pe o bancă, o terasă plină cu oameni, o casă... . Fără a exagera, dar cred că peste o sută de fotografii au fost realizate pe acel traseu. Am intrat și eu în vreo două magazine pentru a cumpăra suveniruri pentru fetița mea, iar colegul s-a gândit că ar fi frumos dacă i-ar lua și dumnealui soției de acasă un cadou, și încă unul inedit.

Și iată-ne ajunși în autogară! Pe peron era parcat un autocar, cu destinația Râmnicu Vâlcea, ce urma să plece la ora 15.30. L-am întrebat pe șofer dacă mai sunt locuri, răspunsul a fost afirmativ și fericită că vom ajunge mai repede acasă, i-am sugerat colegului meu, aflat la vreo trei metri distanță, ca să luăm bilete. Spre marea mea surpriză, deliciul șoferului și a oamenilor aflați în autovehicul, domnul Felix s-a postat în fața ușii, cu brațele încrucișate, și pe un ton autoritar mi-a spus: „- Nu! Nu vă las să vă urcați în „Coțofana”. Noi avem rezervare făcută de Carmen (soția dumnealui) la „Daco-sul” de 16.45”. Uimită, mi-am aruncat privirea pe inscripția de pe autocar și ea abia atunci am remarcat că firma de transport se numea „Coțofana”. Oamenii aflați pe peron, și nu puțini la număr, se amuzau copios, iar eu am fost nevoită să aștept încă o oră și jumătate celălalt autocar...

Recunosc, încă sub influența incidentului, nu am mai vorbit cu el. Când ne-am urcat în autobuz, am preferat să stau singură, pe al doilea rând, iar dumnealui la mijloc, lângă o studentă la Cluj. Pe Valea Oltului, un trafic infernal, un șir interminabil de mașini și eu care mă gândeam că dacă am fi plecat cu „Coțofana”, aș fi ajuns deja acasă. Oamenii din autocar își omorau timpul în diverse moduri, căci telefoanele nu ne tulburaseră încă existența. Autocarul înainta încet, câte 8-10 km, apoi rămâneam în trafic minute bune. Din când în când, îmi mai întorceam capul pentru a-mi zări colegul. Era bine, volubil și bănuiesc angrenat în discuții interesante cu domnișoara care râdea cu poftă. La un moment dat, am rămas blocați în trafic peste un sfert de oră, șoferul deschizând toate ușile pentru a intra „aer proaspăt”. Am mai stat încă un sfert de oră până s-a pus din nou în mișcare. Din instinct, mi-am întors capul către locurile din spate. Colegul meu lipsea, moment în care mi-am dat seama că a coborât ca să fumeze și m-am ridicat țipând: „- Opriți, colegul meu a rămas jos!”. Șoferul a oprit, iar domnul Felix a urcat cu cel mai liniștit zâmbet pe chip. Am ajuns târziu în Râmnicu Vâlcea, în jurul orei 21.00, iar în autogară ne aștepta soția dumnealui. Am coborât, am salutat-o, iar din spate, am auzit: „Uite, dragă, ce cadou ți-am adus de la Sibiu! O gogoasă de Sibiu...!”

A doua zi, dimineața, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat în ziua precedentă, m-am trezit că îmi spune: „Habar n-aveți ce mult i-a plăcut cadoul doamnei Carmen!”. Ce replică aș mai fi putut avea? Niciuna...!

Multe amintiri ne leagă, mulți ani au trecut de când nu mai suntem soți de birou, dar astăzi realizez cât de bine a fost și cât de mult am râs când l-am avut prin preajmă!

FRUNȚILE LUMINATE ALE CETĂȚII (I)

PERSONALITATE ȘI COMUNITATE

Gheorghe DEACONU

În serialul pe care tocmai l-am încheiat, am conturat, printre altele, rețeaua de relații și funcții care coagulează ființa spirituală a culturii. Am avertizat în mod constant că, în concepția mea, cultura nu este un construct general și abstract, ci un produs particular și concret. Vorbim, adică, despre cultura comunității, dar abordată nu ca o alcătuire amorfă, ci ca pe o sinteză reliefată, în care identitatea națională este încorporată în specificitatea locală. Înțeleg, așadar, prin **cultura comunității**, totalitatea tradițiilor, bunurilor și valorilor moștenite sau realizate de acea comunitate, prin dezvoltarea creatoare a patrimoniului, într-un spațiu și un timp determinate, inclusiv expresiile lor în mentalul și imaginarul colectiv, toate acestea fiind conservate, valorizate și cultivate, prin producții individuale sau colective și prin manifestări publice, în vederea satisfacerii unor nevoi sociale, spirituale și educaționale – civice, etice și estetice –, și promovate ca mărci identitare, reprezentative, particularizări ale etnosului și etosului național, în dialogul și schimbul cultural cu alte comunități, din țară și din lume. Sub aspect constitutiv, cultura comunității cuprinde toate forțele, mijloacele și instrumentele prin care ea se produce și se manifestă: instituții, organizații și alte structuri; politici, programe și strategii; metodologii și tehnici; limbaje și coduri. Dar, dincolo de toate aceste aproximări, ființa spirituală a unei comunități, viața ei culturală se constituie din **oameni**, generații succesive de producători și consumatori, creatori și receptori, performeri și beneficiari. Fluxul creativ al acestor generații – pe verticala diacroniei și pe orizontala sincroniei – reprezintă, deopotrivă, izvorul și corolarul culturii comunității.

În această țesătură structurală și funcțională, care asigură viabilitatea culturală a comunității, corelația **personalitate – comunitate** îmi apare ca fiind esențială, determinantă, deopotrivă, pentru producerea culturii și pentru perenitatea ei: pe de o parte, cultura comunității este un proces, un laborator de energii creatoare și de expresii formale; pe de alta, cultura comunității este un corpus de tradiții și valori, de unicate și modele. Producția culturală se decantează în durată valorică. Operatorul acestui „miracol” este **omul de cultură** – cărturarul, creatorul, artistul. De aici, locul și rolul personalității în devenirea și dezvoltarea culturală a comunității. Să nu ne grăbim, totuși, să extrapolăm, în istoria culturală, supralicitatul raport **personalități – mase** din istoria generală a umanității: cultura este o entitate autonomă, cu ontologie și axiologie proprii.

Corelația între **comunitate și personalitate** este vitală pentru ființa culturii ca realitate socială: pe de o parte, o personalitate care nu-și valorifică zestrea nativă și forța creativă în beneficiul comunității poate avea o valoare în sine, poate fi receptată și prețuită ca atare, dar nu poate emite pretenții de recunoaștere și reprezentativitate; pe de altă parte, o comunitate care nu investește în formarea și promovarea unor personalități recunoscute și reprezentative se autocondamnă la anonim și mediocritate. Și mai este o condiție pentru vigoarea creatoare a unei comunități, care are legătură cu personalitatea: este dezirabil ca membrii ei să nu rămână simpli consumatori ai actului cultural, ci să fie motivați și stimulați să devină, ei înșiși, creatori de cultură. Iar acest rol și-l pot asuma, mai mult decât structurile publice, personalitățile, care pot funcționa ca lideri și mentori culturali ai comunității. Grație unor personalități fondatoare, o comunitate poate deveni creatoare de cultură valorică și identitară.

În centrul conceptual și pragmatic al activității mele de cunoaștere, îndrumare și promovare a culturii comunității, am așezat întotdeauna (chiar și în perioada în care „sistemul” politic îmi impunea, contrar convingerilor mele științifice și estetice, ideologia „culturii de masă”), oamenii de cultură, în cazul domeniului meu de acțiune, păstrătorii, purtătorii și performerii tradiției și creației populare, cercetătorii, conservatorii, animatorii, îndrumătorii și producătorii culturii tradiționale. Dacă, bunăoară, mă duceam, în anii ’60-’70, în satul Bărbătești, sat component al comunei omonime, aveam în vedere, desigur, generoasa zestre de tradiții și valori identitare pe care o oferea comunitatea locală – care era, atunci, una dintre cele mai viguroase vetre ale creativității etnoculturale din Vâlcea postbelică (în continuarea organică a unei valoroase moșteniri interbelice) –, dar preocuparea mea prioritară era să „stau de vorbă” (la propriu, dar, mai ales, la figurat, ca dialog și atelier de lucru) cu exponenții culturali ai locului, în care se concentrau,

în mod exemplar, resursele patrimoniului viu și energiile potențialului creativ al comunității: Gheorghe Bobei, Gheorghiuța Măleanu, Constantin Bănanu, Dumitru Țița, Nicolae și Elena Năstoiu, Lucreția Dimitriu, Maria Bobocă, Benone Morărețu și mulți alții – meșteri și rapsozi populari, cercetători și creatori, animatori și manageri culturali. Ei deveneau partenerii mei de acțiune, coautorii programului cu care veneam în întâmpinarea aspirațiilor și așteptărilor lor. Ei erau, pe urmele înaintașilor lor, personalități autentice ale comunității. Voi reveni pentru a defini autenticitatea statutului de personalitate culturală.

Această opțiune metodologică – de a fundamenta știința culturii pe **subiectul creator** – m-a condus la elaborarea celor două concepte de bază cu care am operat în preocupările mele de istorie culturală: **vârste culturale și generații creatoare**, corelarea lor fiind un instrument adecvat de a urmări structurile culturale în diacronia lor. Nu am abandonat conceptul tradițional de **perioade istorice**, dar i-am limitat rolul la evoluția contextului social-istoric, în care cultura, ca text relativ autonom, are propria sa dinamică funcțională, materializată în vârste organice – de creștere, de maturizare, de rodire. Vârsta culturală (racordată, mai mult sau mai puțin, la o anumită perioadă istorică, aceasta fiind considerată doar ca un cadru general, fără a avea rol determinant) a comunității este dată de activitatea generațiilor culturale din acea perioadă. Diacronia culturală a unei comunități – susținea, acum un veac, Simion Mehedinți (în mesajul său la inaugurarea Muzeului Etnografic Maramureșean, 1926, apud Mihai Dăncuș, *Arhitectura vernaculară și alte valori ale culturii populare în colecțiile Muzeului Etnografic al Maramureșului*, Cluj-Napoca, Edit. Dacia XXI, 2010, p. 17), reflectă atitudinea și conduita generațiilor culturale succesive în raport cu moștenirea spirituală primită de la înaintași. Dar – observa, pe bună dreptate, reputatul geograf și etnograf – nu toate generațiile culturale ale unei comunități sunt creatoare de cultură, unele rămân doar ... consumatoare de cultură, iar unele – de-a dreptul risipitoare de tradiții, bunuri și valori, constituind un atentat la patrimoniul cultural și un obstacol pentru progresul spiritual al comunității.

Înțeleg prin sintagma **generație creatoare** o generație care cumulează următoarele valențe: (1) dispune de un larg orizont cultural, un potențial spiritual real, acumulat prin școlare sau/și experiență formatoare; (2) este conștientă de „moștenirea” primită de la generațiile anterioare și o tratează cu reverență cuvenită, chiar dacă poate avea criterii, opțiuni și judecăți proprii; (3) își asumă, în raport cu aceasta și în racord cu dezideratele contemporaneității, o anumită misiune – de cunoaștere, de conservare și de valorizare a patrimoniului, sau de dezvoltare, stimulare și promovare a creativității generatoare de noi valori; (4) are exponenți înzestrați și consacrați, capabili să devină lideri spirituali ai comunității, să determine investiții, inițiative și întemeieri culturale; (5) realizează produse, evenimente și valori menite să îmbogățească zestrea moștenită și să revitalizeze funcția modelatoare a acesteia. O generație creatoare este aceea care cultivă viața culturală a comunității la un nivel performant, conservând și potențând identitatea și personalitatea acesteia la standarde valorice. Fluxul și dialogul generațiilor asigură dezvoltarea creatoare a tradiției. Corolarul convergenței între o vârstă culturală fertilă și o generație (sau o succesiune de generații) creatoare, într-un context social-istoric favorabil, îl reprezintă **renașterea spirituală**, care marchează un moment de vârf în procesul de creativitate culturală la nivelul unei comunități.

În raport cu această înțelegere, nu ezit să mă întreb care a fost locul și rolul generației noastre – a celor care ne-am aflat în prim-planul scenei culturale a Vâlcii începând cu finele anilor ’60, putând fi „botezată” drept **„Generația ’68”** (luând ca reper istoric reforma din 1968, care a readus județul Vâlcea pe harta culturală a României) – în devenirea spirituală a spațiului vâlcean, dacă a fost, cu adevărat, una creatoare de cultură, sau, dimpotrivă, a fost una doar consumatoare și, mai grav, risipitoare de cultură... Dacă voi mai avea resurse de timp și efort, îmi voi asuma curajul și riscul unei evaluări, chiar dacă aceasta va fi, inevitabil, subiectivă, amendabilă, bineînțeles, de dreapta judecată a istoriei culturale, care o va raporta, sper, la contextul în care am trăit și am lucrat. Poate că, pentru prima parte a activității noastre (aceea de până în 1989), ni se vor găsi circumstanțe atenuante, dar ce-am putea invoca, într-o „apărare” noastră, pentru perioada postdecembristă?

Revenind la definirea conceptelor cu care voi opera în

serialul de față, este locul să explic ce înțeleg prin **autenticitatea** personalității culturale în raport cu comunitatea. Am în vedere un set de criterii, iar măsura staturii unei asemenea personalități o dă, desigur, cumularea cât mai multora dintre aceste valențe: (1) **valoarea intrinsecă** a omului de cultură, consistența lui profesională, competența și performanța lui – probate într-un anumit domeniu sau, poate, în mai multe, potrivit înzestrărilor sale spirituale; (2) **opera**, creația lui proprie – științifică sau / și artistică, într-un domeniu de cercetare sau de creație / de interpretare într-un gen artistic; (3) **fapta** culturală, capacitatea lui de a iniția / constitui / organiza / conduce structuri și programe de viață culturală în cadrul comunității proprii sau într-un areal mai larg, prin antrenarea mai multor comunități; (4) **calitatea de lider și mentor cultural** – formal sau informal –, recunoscută în interiorul și în afara comunității, reprezentativitatea lui pe plan zonal și național; (5) angajamentul și devotamentul lui moral în beneficiul comunității, o anume **etică a responsabilității**, asimilând câteva modele moștenite: „folosul de obște”, propovăduit de cărturarii rămnicieni ai secolului XVIII; apostolatul cultural și educațional promovat de haretism; imperativul gustian al datoriei sociale a intelectualului, în viziunea Școlii Sociologice de la București.

Însumarea acestor criterii – profesionale, științifice, civice, etice și estetice – ne apropie de înțelegerea statutului axiologic al omului de cultură care aspiră la recunoașterea lui ca **personalitate fondatoare, modelatoare și creatoare de cultură**. Am toată admirația și prețuirea față de oamenii de știință, cultură și artă care reprezintă standarde valorice în domeniul lor de cercetare și creație, față de specialiștii recunoscuți pentru profesionalismul lor desăvârșit, dar dacă nici măcar o câtime din potențialul și travaliul spiritual al acestora nu este încorporată în starea de culturalitate a propriei comunități, atunci reevaluarea statutului de personalitate, din perspectiva acesteia, se impune, prin raportare la parametrii prezentați mai sus. Problema se pune, în mod expres, pentru prestigioșii fii ai comunității, ai Vâlcii, în cazul nostru: *Enciclopedia (lui) Soare* oferă generoase, chiar impresionante liste de nume de „personalități”, în a căror devenire comunitățile noastre au investit resurse formatoare. Dar, mă întreb, câți dintre acești oameni de cultură, mulți de statură națională și chiar internațională, conștientizează de unde au plecat și convertesc această conștiință în (re)construcția culturală a comunităților de obârșie? Cei mai mulți așteaptă, din partea acestora, invitații și titluri onorante, dar fac prea puțin pentru scoaterea lor din anonim și mediocritate. Ba, mai mult, unii, autorități profesionale consacrate într-un domeniu sau altul, sărăcesc, în virtutea „spiritului critic”, Vâlcea culturală, literară, artistică de valorile ei recunoscute și reprezentative.

Iată de ce, selecția mea pentru evocarea (și evaluarea!), în acest serial, a unor personalități fondatoare, modelatoare și creatoare ale comunității vâlcene va fi, deopotrivă, generoasă și riguroasă, în concordanță cu criteriile formulate mai sus. Alegerea mea se va îndrepta, prioritar, către oamenii de cultură vâlceni – autohtoni sau împământeniți ori chiar „străini” de Vâlcea – care, înainte de a se preocupa de propria creație și de imaginea persoanei lor, și-au dedicat resursele spirituale și energiile creatoare „operei” de cercetare, conservare și promovare a tradițiilor și valorilor identitare ale comunității vâlcene. Știu, unii dintre dumneavoastră vor întreba: ce-au făcut aceștia ca să merite recunoașterea ca personalități? Și-au făcut datoria! Răspund apăsător: depinde de cât și cum și-au făcut datoria! Poate și-au făcut mai mult decât datoria! Poate și-au asumat datorii dincolo de exercitarea meseriei propriu-zise! Poate au pus în „facerea” datoriei un quantum de timp, efort și suflet mai mare decât „norma”. Poate au sacrificat ceva din ființa lor spirituală... Selecția mea va fi, implicit, o descurajare a inflației de pseudo-personalități.

În fine, înainte de a vă oferi primul „eșantion” de cititori și creatori de cultură, țin să vă „avertizez”, stimați cititori, că „discursul” meu despre personalități în slujba comunității va fi altfel decât canonul consacrat: voi evita colportarea biobibliografică, transformată, în ultima vreme, într-o adevărată „industrie” editorială; mă voi concentra asupra faptelor și creațiilor care argumentează statutul axiologic al oamenilor de cultură evocați și calitatea lor de modele pentru actualitate și viitorime; nu voi ezita să semnalez datorii noastre față de memoria și moștenirea culturală a celor plecați dintre noi, iar în cazul contemporanilor, obligațiile față de promovarea faptei și operei lor ziditoare de cultură.

„RESEMNĂRI”... DUPĂ MAREA COTITURĂ ISTORICĂ

Mihai SPORIȘ

Într-o zi mare, precum este un 15 ianuarie, chiar ditai sărbătoare a *culturii naționale* județului, înscrisurile asumate prin semnături și desemnate prin amprente, negru pe alb, ale *procesului* Creatorului Dumitru Zamfira! Privind copertele cărții/dosar de cercetare, pus la dispoziția instanței pentru un ecou, vom fi constatat chipul poetului căzut pe gânduri, în fața casei natale. Apoi pe spatele *dosarului* fotografia senină, detașată de tensiunea mărturisirilor, făcute pe șleau, ori în dodii poetice și re/semnări grafice, cum sunt nenumăratele portrete și vizualizările numai în alb/negru. Altă dată ne oferise imagini color, acum acestea erau prezente în cromatica anotimpurilor și în petalele florilor poeziilor dăruite.

Am primit darul prietenului, *tovarăș* de juriu la Concursul „Vâlcea Colț de Rai”, și am promis că îmi voi da cu părere. Cartea de poezie cu titlul acesta „Resemnări” (cu sensul de recidivă a semnăturilor poetice, anterioare... cum ne atenționează! Adică re/semnări!), Editura „Mircea cel Bătrân”, Olănești, 2025 avea deja analizele a trei... martori și declarația pe propria răspundere a autorului. Cunoscusem demult artistul plastic, scriitorul, poetul- care se remarcase public cu „Amurgul Ploilor”!- , organizatorul de câteva decenii al Cenaclului „Petale”, omul care s-a dăruit oamenilor cu un spirit civic exemplar, cum se și arată, în consecvența lui, în juriul concursului județean dedicat elevilor de gimnaziu. Într-o perioadă când se citește puțin și timpul se comprimă în imediat, aruncatul privirii atotștiutoare și superficială poate oculii cele esențiale dacă acestea nu au mijloace să te rețină într-un anume fel. Copertele sunt primele chemate să o facă atunci când nu cunoști mai demult autorul. Apoi arunci o privire spre introducere, care te reține dacă nu este prea lungă, cu prețiozitatea doctă a vreunui „prieten” care se expune și pe sine! O introducere/ prefață/ cuvânt înainte te pot reține pentru o lectură... atunci când te-au convins recomandările.

Introducerea propusă de autor: „Poezia partea frumoasă a sufletului”, ne spune cifrat că mesajul poeziilor sale este trăire adevărată și toate sentințele versurilor sunt asumate, fără teama omului care temându-se de Dumnezeu, nu are alte temeri! Înrudirea cu Sfântul Mărturisitor: Ilie Lăcătușu, confirmă sentința că: *sângele apă nu se face!* Aflăm truda creșterii sale, într-un teren al genelor prezente ale unui arbore remarcabil, cu ascendență în elita nobiliară a boierilor Părăieni, cu atâția poeți remarcabili ai culturii române: Macedonski, Topârceanu, Bogdan Amaru, Ion Părăianu (înveșnicit nu de mult!). Apoi despre creșterea asistată a atâtor dascăli pe care nu îi uită, de numele unor contemporani remarcabili: Dem și Doru Moțoc, și pe cei în contact direct în cadrul Cenaclului Petale, condus de 35 de ani: de unde amintim pe regretați: Ilorian Păunoiu, Costea Marinoiu, Ion Soare, alături de cei încă în fapt, pe scenă, pentru: „**coagularea valorilor și umplerea vidului de cultură la nivel județean!**”. În titlul nostru vorbim de marea cotitură istorică de la 1989 și trebuie să remarcăm aici că traversarea deșertului... constatat și misiunea Cenaclului, au avut permanent, în spiritul civic al mesajelor: starea de protest exprimată cu voce tare,(adaug aici și vocea lui Marian Pătrașcu pe șleau!) și sub metaforă a poetului... adus aici în fața instanței alese să se pronunțe. Ne atenționează poetul: *Fiecare poezie e o lume, fiecare vers e o treaptă, fiecare cuvânt este o cărămidă a unui edificiu, dar meșter trebuie să fie poetul!*

Apoi avocatul ales, chemat în susținerea poetului: Alina Neagoe, ne atenționează: „Tu ști cine ești, dragă cititorului? Ori te-ai gândit să afli, măcar? ”. Inspirată tragere de mână pentru nehotărâții lecturii poeziilor! Mulți sunt cei în căutarea sinelui și o mână de ajutor este bine venită. De acord că poezia ascunde autorul, care își pune sufletul pe tavă în limbajul secret al tainei, care este adevărul niciodată ascuns în fața instanței supreme... , dar până la Supremul (vârful absolut!) adevărurile relative, gri și cele schimbătoare ale sfinților etajelor inferioare, mai încurcă înțelesurile. Fiecare, pe propria treaptă a înțelesurilor fiind, are punctul de vedere al înălțimii scării, al urcușului spre lumină. Mai multe păreri, puse-n consens poate da o apropiere de înțelesul tainei, sub *lacătele* poetice cu metafore, ritmuri, cromatică, arhitectură... după cum ne sugerează poetul-meșter că poezia este un edificiu!

Martorul prefațator, reporter de serviciu, și el trudind poezia și proza cuvintelor sfințelor: Cristian Ovidiu Dinică, așează poezia lui Dumitru Zamfira „între melancolie, simbol și revelație” și identifică teme și (dincolo de propria revelație!), rezonanțe/influențe dinspre:Bacovia, Arghezi, Magda Isanos. Concluzia (finis coronat opus!): „Poezia lui Dumitru Zamfira este invitație la introspecție (o spunea și avocata!), la redescoperirea valorilor profunde și la contemplarea lumii prin ochii sufletului”... (vezi definiția dată poeziei de poet în cuvântul introductiv!). Martorul Ovidiu... confirmă cauza celui judecat!

Editorul și post prefațatorul cu „O postfață la prefață... în ritm de poezie”, Puiu Răducan, constată cu bucuria împărtășirii baștinei la Tetoiu, pe Valea Șasei, o lume a satului mirifică ca *un lordan al sfintei copilării*- fenomenul cultural-literar al locului, care-l are în fapt, alături de marile personalități reamintite cu obârșii locale, pe Dumitru Zamfira. Patriotismului local firesc, argumentat cu atâtea nume de personalități ale culturii naționale îi adaugă referințele la scriitorii Sadoveanu și Marin Preda, ale prozatorului, pentru că vorbele scrise-n proză atestă și scriitorul din poetul în discuție. „Și câte nu s-ar mai putea *vorbi* (adăuga aici pentru ceea ce nu s-a spus! s.n) despre Mitică Zamfira și scrierile sale?”

Am citit imediat, apoi am recitat poezia, cea recomandată prin definiția poetului, înainte de-a mă fi lăsat sedus de constatările celorlalți, tocmai pentru a desluși pe cont propriu mesajul poetic. Apoi am cercetat și părerile celorlalți cu propriul lor aparat critic. Multe

lucruri sunt convergente și nu cer repetiția noastră. Aisbergul, cu CV-ul făcut explicit de autor, dar și scoaterea din ascundere a atâtor înaintași din curgerea sevei arborelui genetic, va fi fost confirmat și de editorul Puiu Răducan, și el vibrând adâncimile locului cu toate cele ascunse. L-am cunoscut pe omul Zamfira, ca OM purtând de grijă unei Asocieri de oameni, în mare nevoie de lumină, empatie, cultivarea nădejdi, într-o lume intrată într-o tranziție/deșert al altei așezări a societății românești (vezi titlul nostru...!). Aisbergul nostru, chiar societatea românească postdecembristă, își scoate greu din ascundere

tainele, iar posibilitățile de-a le ivi țin de transformarea mentalităților, vindecarea prejudecăților, decontaminarea de iradierea îndelungată, dincolo de răbdările cerute martirilor, în căutarea canonizărilor. Din această ascundere care respiră durerile societății românești din ultimele decenii mi-am propus prin versurile poetului să descifrez melancolii și dureri între ceea ce este, ceea ce a fost și dorința lui de mai bine, a proiecției limanului ca un paradis visat. Poetul, suflet mare, nu e trist pentru sine, ci prin sine trăiește durerea celorlalți. Cădere în paragină a satului, ofensă adusă unei veșnicii constatată de poetul filosof, prin exodul pornit din senin spre pribegiri, pare o vântoasă poetică sugestivă... iscată într-o iarnă de demult.

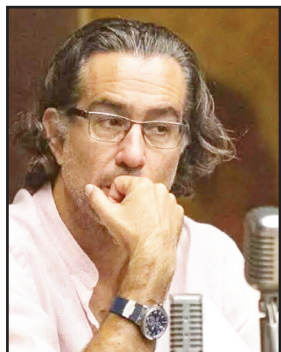
Să recitim în această cheie, pe sărite, câteva versuri: „Ochii sătui de noapte refuză să mai vadă./Este o iarnă pe aici venită din Siberii”/Cadou egoist (sugerăm deviza Deșteaptă-te române!); „Dar porțile-s închise cu ruginite fiare. Geamurile sunt negre ca ochii unui orb...”/Calul nimănui; „Casa a rămas ca o gară pustie/Pe unde mai trecem ca lilieci în noapte”/Casa fără mama; „Să faci o lume bună în care să nu minți.”/Ce să-ți mai spun?; „Și ca monede de schimb vom da sarea,/Pentru un veac de liniște și lene” apropo de consumul și ne/munca traiului pe datorie și împrumut/

Gânduri lacustre; „Doar vremurile trecute, aici, poartă o vină” „trec nepăsător peste defecte/ și sunt neputinței veșnic nesupus.”/Mă mai gândesc; „Acum peste tot a năpădit pustiu”/Casa părăsită; „În lumea asta de întuneric și de fiare (...) tragi singur, că de greu toți fug”/Acum și atunci; „Noi cei care vedem lumea cu pleoapele închise (...)Strângem petale oarbe în neagră cutie...”/Îndoielnică veșnicie; „Aștept să te trezești, iubito!” Aici am văzut personificarea grădinii/ țară, unde grădinarii își dorm somnul istoric.; „Se stinge satul în neguri turbate”/Toamnă fără rost. Alte titluri ascund aisbergul subacvatic al societății în tranziție: **Noapte în satul pustiu**, ori **De-ar fi să ne întâlnim...** cu o concluzie dureroasă după un deșert de decenii: „Lăsând între noi pustiuri și mult vânt,/Ce mătură-n Siberii ce-a fost până mai ieri, (...)/Noi, care avem doar un trecut și niciun viitor, îmbrățișări uitate în visuri.”

Credem aici că tema principală a marelui necunoscut, ascuns în metaforă, în personificarea unei iubiri care suferă: pentru mama rădăcină, acel acasă; pentru durerile tatălui (acel Dumnezeu din noi însine... încercând răbdător atâtea suferințe, dar cu speranța întreagă a vieții cu timp și ne/timp pe calea fără sfârșiri!), rămâne iubirea, ca lege mântuitoare a firii. Iubirea omenească, în raiul pământesc, cu toate culorile atât de îndrăgite de pictorul cu chemare și datornic celor rezonante și mult după trecerea spre lumea de dincolo de timp (frumos sfărâmă clepsidra contabilului timp, să topească formele în amintiri, ori visuri clipelor din alte timpuri!). Remarc în trecere omagiile aduse lui Anton Pann, Fărâmiță Lambru (acordeonistul *...de mătase!*), actorului, nelipsit de la Cenaclul „Petale”: Cristian Alexandrescu, a violonistului Lie... Pictorul din poetul nostru, slujind ritmul timpului cu tact, iubește natura, o ia aliată melancoliei ca o toamnă pastelată și o face aliată împlinirii unei misiuni. (Ovidiu Dinică chiar face conexiunea între timpul curgător și viață, care își are propriul sens într-o natură cuprinzătoare, specială a universului *persoanei*/ca unitate supremă a împlinirii omenești adică, o trecere cu rost, prin durata sortită unui talent/talent? Avem chiar o mărturie a împlinirii unei misiuni asumate de poet în „**Resemnare**”(eu cred în transcrierea cu... sensul descifrat al rescrierii asumate printr-o nouă semnătură adică re/... semnare!). Credem că nu întâmplător poemul acesta dă titlul întregului. În EL (că Dumnezeu era cuvântul ne atrage atenția evanghelistului!) în acest edificiu cu versuri zidite din... cuvinte, de inspiratul poet/zidar este deconspirată misiunea asumată. „Am reclădit case din ruine/Și mi-am făcut prieteni din cei mai aprigi dușmani,/Am murit, am înviat și ridicându-mă/din morminte am adăugat vieții alți ani.// Am iubit cu tot ce sunt,/Din cuvinte aprinse am făcut stindarde,/Am primit văpăi de foc/În locul cel mai trist;unde mă doare și arde//M-am rugat la Dumnezeu/Crezând cu ardoare în sfinții, divinii,/Și nu știu nici acum ce flori mi-au dat,/C-am luat pentru mine, doar uscăturile spinii!” Putem să-l constatăm pe poet cu spusa celebră: Ecce HOMO! Fiul Omului care se dă pe sine celorlalți, să triumfe legea iubirii se încoronează întotdeauna cu... spini. Poetul cunoaște bine scriptura, și îi asumă noul jurământ/testament. Cunoaște și mitologia înainte mergătoare cum ne constată un **Pygmalion nehotărât!**

Cartea cu poeme, într-un amestec al temelor, poate oferi tuturor gusturilor poetice bucuria căutării. O înflorire cu petale de trandafiri, crini, flori de tei, etc., cu ruginiul și argintul toamnelor, cu imaculatul iernilor, smaraldul crud al primăverilor, ori aurul spicelor și focul macilor vremii... adună ca într-un cenaclu diversitate curcubeului, pentru împăcarea spectrală, cum între oameni pacea supremă este acceptarea diversității și iubirea necondiționată. Citiți această Carte, plină cu petale și parfumuri demult asociate, cu privirea sprijinită de portretele sugestive, și încredințați-vă că **Omul Dumitru Zamfira**, a dat din sufletul lui, cu toată dragostea, cele inspirate de călăuza supremă! Eu mulțumesc aici public pentru darul primit, chiar de ziua culturii naționale! Să ne trăiești, prietene Dumitru Zamfira, și să ne mai bucuri cu alte isprăvi ale creatorului care te locuiește prielnic!

17. Ianuarie 2026

„CRAVATA GALBENĂ”, UN FILM DESPRE SERGIU CELIBIDACHE

Modiana CICHIRDAN

O seară emoționantă și surprizatoare. Am fost să vad filmul „Cravata galbenă” și am avut surpriza să îl cunosc pe cel care a dat naștere acestui film, Serge Ioan Celibidachi, fiul dirijorului Sergiu Celibidache. Am întâlnit un om deschis, fericit că este român și cu un mare entuziasm să ducă mai departe o parte semnificativă din România- cultura.

Acest film, este o bijuterie. Este o producție sută la sută românească, care se ridică la nivel cinematografic internațional de top.

Pe lângă interpretarea remarcabilă a actorilor Ben Schnetzer, John Malkovich, Kate Phillips, Miranda Richardson, dinamica filmului, narativul, este un continuum care curge și te transpune în el. Serge Celibidachi, a surprins emoția, rigoarea, profesionalismul, trairea, prezența, perfecționismul, perseverența, duritatea, dar și frumusețea care definesc un artist adevărat. „Cravata galbenă”, un film care mi-a reactivat o mulțime de amintiri și care m-a făcut să fiu mândra ca sunt româncă. Felicitări Serge Ioan Celibidachi și echipei de producție!

(Articol apărut pe facebook)

DIN REVISTE LUATE... ȘI-N REVISTĂ DATE...

Mihai MUSTĂȚEA

Motto: „Vifleim din zare nouă/Pâinea noastră dă-ne-o nouă, /Velerim stropit cu cer/ Pentru albul Lerui-Ler...// Clopotele să te bată/- O, ce veste minunată-/Că din staul, curcubeu,/Iar scâncește Dumnezeu...//Poartă-n margini să se dea/ Că le-așteaptă logostea, / Prunc din scutecele moi/ Și colindă pentru oi...//- Colo-n sus și mai în sus/Sufl-etul întreabă dus, / Ziurel de zi să zică/ Pentru palma asta mică,// Pentru fruntea asta nouă,/ Velerim stropit cu rouă/ Și colindă frântă-n două, / Pâinea noastră dă-ne-o nouă...” (Radu Stanca – „Lerui-ler”)

Nu există în colindele noastre un refren mai frumos, mai unduos și mai plin de vrajă decât „Lerui-ler”. Este un refren arhaic, care nu are un sens literal unic. De cele mai multe ori, este însoțit de „florile dalbe”, într-o alăturare tulburătoare, plină de mister. Dar ce înseamnă „Lerui-ler”? Astăzi nimeni nu mai știe. Este atât de veche această incantație, încât negura timpului s-a așternut peste înțelesurile ei.

Primiți colinda?! Încep colindul: Curtea de la Argeș. Academicianul Gheorghe Păun alege editorialului un titlu care va stârni, desigur, comentarii: „În timp ce planeta se aplecă înspre Răsărit.” Iată debutul: „Prima și (deci) cea mai trainică-memorabilă lecție a mea de viitorologie, de istorie, suna cam așa: Lumea va fi stăpânită de cei mici și iuți de la Răsărit. De chinezi, mă, și nu mai trage cu urechea...” Culmea este că și „bătrânii” satului meu, care nu văzuseră (citiseră) hărțile-cărțile, știau a cui va fi lumea în viitor. Cât de departe este acest viitor? Caută să-l afle autorul în cartea „Maratonul de o sută de ani”, scrisă de Michael Pillsbury, expert în probleme chinezești pentru Pentagon și nu numai... Obiectivul este dezvăluit de subtitlul cărții : „Strategia secretă a Chinei de a înlocui SUA ca super-putere globală”. Formația de matematician se vadește în argumentația logică și în demonstrație, comunicate într-un limbaj elegant, propriu editorialistului. Care va fi soarta Europei, dar a noastră??? Domnul Eminescu scris-a: în „Toate -s vechi și nouă toate...” un bilanț al anului 1888, publicat în Fântâna Blanduziei, 25 decembrie 1888. Între oglinzi paralele, Horia Bădescu citește: „Parafraza lui Scipio.” Elitele europene au creat o altă realitate în care vrea să includă popoarele continentului, într-un pat procustian. Poporul , cine este el? Mai marii Europei ne spun să încetăm a tot repeta: „poporul are întotdeauna dreptate.” Au rezolvat dilema, cum zicea Bertold Brecht: „(...) dizolvând poporul și numind un alt popor în locul lui.” România este un poligon pentru experimente de acest fel, cum s-a văzut. Nu există umanitate, fără identitate. Și, în continuare, scrie Horia Bădescu: „Dacă nu știi cine ești și de unde vii,nu poți să știi unde mergi.” Cuvântul de ordine al ultimelor două decenii a fost parafraza după Scipio Africanul: „Națiunea trebuie distrusă.” Aproape au reușit!? Nu omitem pe Mihai Maxim și articolul său: „Zamiatin și romanul distopic.” Romanul se intitulează „Noi “. Nicolae Mareș zărește prin „ Regina Maria,150 . Steaua de pe cerul românesc.” Un exemplar interviu realizează Raia Rogac: „De vorbă cu academicianul Ioan -Aurel Pop.” Întrebare : ,, (...) Cum vedeți dumneavoastră sincronizarea academiilor...(din România și Republica Moldova, n.m.) Răspuns: „Academia Română - cu numele de Societatea Literară - a făcut unirea tuturor românilor la 1866-1867, cu mult înainte de a exista România întreagă pe hartă. Adică Academia, cu aproape 160 de ani în urmă, a luat-o înaintea politicianilor și a fost foarte bine. A fost ca un prevestitor sau ca un prolog. Atunci au fost primiți în Academie câte 2-3 transilvăneni, basarabeni, bănățeni, maramureșeni, bucovineni, români de la sud de Dunăre , cu toate că România lui Cuza și a lui Carol era formată doar din Oltenia , Muntenia și Moldova ...(...).. ..și cred că nu peste mult timp vom cu toții o singură inimă, o singură academie. Oamenii politici vor avea de învățat și ne vor imita. “

La ars longa vizităm o „Expoziție dedicată Reginei Maria la Biblioteca Academiei Române.” Opresc colindul, pentru a nu răpi plăcerea lecturii articolelor excelente din paginile acestei reviste.

Escaladăm Carpații, pentru colinda la revista Apostrof. Citim un memorabil editorial, de Ion Vartic : „Sciții de astăzi.” Sciții de astăzi sunt rușii dintotdeauna. Rusia a încercat să ofere „străinilor” o imagine falsă despre ea însăși. Tehnica minciunii e la fel de veche ca Rusia. O încercare de a afla caracterul, sufletul acestei imense țări euroasiatice a îndrăznit Alain Besançon, într-o bijuterie de echilibru și sinteză, în căutarea Rusiei eterne, cu eseu despre „Sfânta Rusie”. Exceptând Țara Sfântă, nici o altă țară din lume n-a îndrăznit să-și atribuie calificativul de „sfântă.” Pentru noi, străinii, rușii au doi dumnezei: Dumnezeu și Rusia. Pretextul lui Vartic este un poem din literatura rusă. Cităm din

editorial: „În fruntea poemului <<Sciții >>, Alexandr Blok a pus un motto dintr-o poezie de filosoful Vladimir Soloviov, în 1894. Soloviov este fondatorul existențialismului creștin rus și i-a influențat pe Serghei Bulgakov, Nikolai Berdiaev și Pavel Florenski.(...) „Panmongolismul” este un termen lansat de Soloviov într-o poezie, din care patru versuri el însuși le-a pus ca motto al <<Scurtei povestiri despre Antihrist >> (1900). (...) În dialogul <<Scurtă povestire..., personajele vorbesc despre un manuscris al lui Pansofie călugărul, în care este vorba despre <<unirea tuturor popoarelor Asiei Răsăritene >> împotriva europenilor, profitând de faptul că <<Europa începutului de secol XX era ocupată să poarte ultima bătălie hotărâtoare cu lumea musulmană>>. (...) Al-exandr Blok preia două versuri din Soloviov: „Panmongolism ! Deși sălbatic nume/ De el auzul meu e desfătat!” (în traducerea lui Victor Tulbure). Poemul „Sciții” mi se pare înfricoșător. Nicholas V. Riasanovsky, în celebra „O istorie a Rusiei “, recurge la același Blok, și-i împrumută două versuri într-unul din motto-uri: „Da, suntem sciți! Da, suntem asiatici./ Cu ochi înguști și lacomi.” Nu este singurul. Martin Sixsmith în cartea: „Rusia. Un mileniu de istorie”, este fascinat și sedus de același Blok și-l reproduce: „Da, suntem neamul asiatic, scit,/ Ducând în ochii oblici lăcomia! (...) Ne-om da în lături, vom intra-n păduri/ Din fața Europei cumse-cade,/ De-acolo-i vom zvârli, cu ochii duri/ Săgețile privirilor nomade.” Lămuritoare este prima strofă: „Sunteți destui. Noi-nesfârșit puhoi,/ Cercați: ne-om măsura cu vrăjmășiei!/ Asiați suntem, cu sânge scit în noi,/ Cu ochi pieziși și plini de lăcomie!” (O altă traducere) Îmbinarea istorică dintre Est și Vest prinde chip în figurile euroasiatice ale multor ruși. Chinuitoarele întrebări ale poetului Alexandr Blok: „Suntem sciți?-Suntem asiatici?” rămân, în continuare , fără răspuns: „O, lume veche, iarăși îți vorbesc/ Te chem acum! E cea din urmă oară!/La trudă, pace, la ospăț frățesc/Te-mbie lira mea barbară!” Ce înseamnă „înfrățirea” cu Rusia au a depune mărturie ce au văzut și au trăit „țările frățești.” La mizele literaturii, Răzvan Voncu se (ne) întreabă retoric: „Pentru cine scriem”, iar Ștefan Melancu realizează o exegeză elegantă în cronica: „Poezia și risipirea lui Ion Stratan.” Vizionarea filmului „Cravata galbenă “ îi provoacă lui Radu Constantinescu, în eseu: „Enescu, Celibidache, Lipatti”, credința că acest trio va purta în lume mesajul spiritualității noastre. Dosar-ul, întocmit de Ioan Cristescu, este pentru „Maître Ion Omescu, centenar.” Textul este un îndemn pentru revizitarea operei sale dramaturgice, a eseurilor sale pentru a intra în pleiada valorilor culturii noastre. Ancheta revistei oferă, spre comparație, traducerea poemului „Albatrosul” de Charles Baudelaire, în varianta lui Al.Philippide și o „interpretare “ a textului solicitată de redacție ChatGPT. Se întreabă: 1. S-a perimat profesia de traducător, în condițiile în care Al încearcă să preia sarcinile acestuia? Este creativitatea umană în pericol? 2. Concurență sau colaborare? Cum comentați opiniile unor specialiști care văd în Al „un bun companion” în realizarea unei traduceri? Răspund: Rodica Baconsky,Radu Găvan, Gheorghe Glodeanu,Dan Gulea, Vasile Igna, Ilinca Ilian, Alexandru Jurcan, Gabriela Lungu, Radu Mârza, Mihaela Mudure, Doina Adriana Nicolăiță,Olimpiu Nușfelean, Virgil Rațiu și Gheorghe Săsărman.Vestea cea mare a revistei: miercuri,12 noiembrie a.c., în Sala „Vasile Pogor “ a Primăriei Municipiului Iași, a avut loc cea de-a zecea ediție a Galei Naționale „Scriitorii Anului “. Juriul a decernat Marele Premiu- scriitorul anului 2025- poetului Ion Mureșan.

Colindul Steaua, la numărul dublu 11-12 al revistei Steaua. Editorialul lui Ovidiu Pecican are titlul: „O aspirație înfăptuită”. La sfârșitul lunii octombrie a acestui an a avut loc sfîntirea picturii Catedralei Naționale din București. Catedrala Mântuirii Neamului, cum i s-a spus dintru început acestui lăcaș de cult, este cel mai amplu proiect religios al României moderne. Un moment prielnic depășirii dezbinărilor între fiii și fiicele aceleiași patrii. Premiul Steaua pe anul acesta se acordă lui Ion Taloș, colaborator al revistei de peste 63 de ani, pentru contribuția deosebită adusă în domeniul romanisticii și al culturii din spațiul românesc. Cel premiat este prezent în revistă cu articolul: „Traian și Carol cel Mare: doi împărați, aceeași legendă.” Care popoare cunosc motivul drumului de stele ca indicator al țintei spre care trebuie să se îndrepte protagonistul? Răspunde Ion Taloș. Un eseu despre evoluția vieții bisericești în partea de răsărit a Europei publică Ioan-Aurel Pop. Citim al patrulea episod din „Procese de vrăjitorie din Cluj din secolele XVI-XVIII. Portretul unui acuzator de vrăjitoare.” Autor-Lukács József. După lectura acestui articol, nu „Toată lumea scrie, cântă și dansează “, cum scrie Adrian Popescu. Trăim vremuri prielnice pentru „Literatura de piață “, constată Horia Bădescu. Dan Gulea se întoarce la clasici : „Caragia-

le, la un nou început de epocă.” După apariția romanului „Moromeții “(1955), Blaga le-ar fi spus discipolilor care îndrăzneau să-l mai viziteze : „Luați făclia din mâinile scitului! Nu lăsați să ajungă făclia peste munți, făclia trebuie să rămână în Ardeal!” Ni le spune, la rândul lui, Răzvan Voncu în: „Și totuși, de ce Clujul?(II): Borna Blaga.” Destinul ingrat al lui Paul Goma îl descrie Florin Bălănescu în: „Ostinato : începutul unui exil fără sfârșit.” Atât cu Steaua!

Trecem munții, la Iași, pentru Convorbiri literare. Este sărbătoare, revista împlinește trei decenii din actuala serie. Cassian Maria Spiridon, într-o rememorare, cu accente nostalgice, surprinde avatarurile acesteia. O revistă interesantă în diversitatea ei, care dă seama de fenomenul literar și cultural, atât din spațiul moldav, cât și din întreaga Românie și dincolo de ea. Nu au lipsit atacurile, unele directe, altele pieziș, dar publicația și-a urmat, netulburat, calea, în spiritul critic al Convorbirilor junimiste. Urarea lui Constantin Cubleșan: „Convorbiri literare”- o instituție monumentală.” Ovidiu Pecican: „...una dintre publicațiile de vârf ale vieții noastre literare actuale este Convorbiri literare; poate cea mai importantă apariție periodică a Moldovei culturale de azi...” Formația de istoric a lui Ioan-Aurel Pop este evidentă în: „Limba română de la 1500- moștenire din trecut și izvor pentru viitor.” Un colaborator statornic este Gheorghe Grigurcu, de această dată cu: „Teama de-a cunoaște.” Constantin Cubleșan îl interpretează, după recitare, pe Mihai Eminescu- Despărțire.” Însemnările lui Ion Hadârcă, cu titlul: „Un sindicat sau o conștiință?”, cu un motto din Alexie Mateevici- „N-avem două limbi și două literaturi, ci numai una, aceeași cu cea de peste Prut “, consemnează un moment istoric: împlinirea a 105 ani de la fondarea, în 1920, a Societății Scriitorilor din Basarabia. Citim al șaselea episod din „Marea cronică românească în lucrare de sine și în repertoriu istoriografic național”- studiu de Gheorghe Cliveti. La cronica literară, Daniel Cristea-Enache comentează: „Un poet din generația 60: Mihai Ursachi.” Mihai Ursachi este un mare poet exclusiv pentru criticii-connaisseurs; el nu se află și pe tabla de valori a publicului larg, pentru care marii poeți sunt alții. Destinul lui Nicolae Labiș e legat permanent de cel uman și invers. Așa citim în rândurile Otiliei Ungureanu din crochiul: „Nicolae Labiș- Poezia ca martor al unui destin tragic.” La o primă (re) lectură, George Motroc ne provoacă prin „Doina Ruști-înainte și după sărutul lui Ferenike.” Credeți că Gellu Dorian veghează? Nu! El continuă: „Eminescu, așa cum l-am visat.” După comPresa REVISTELOR, urmează un substanțial Sumar al revistei (de la numărul 300 la numărul 359). La mulți ani, Convorbiri literare!

Contemporanul primește colinda cu „Forma supremă a norocului”, în loc de editorial, de Nicolae Breban. Viața este, în esență, forma supremă a norocului, după care alergăm, uneori, cu mințile răvășite, nesocotind, ba uneori chiar disprețuind ceea ce avem cu adevărat în posesie. În primul deceniu după ‘90, s-au profilat și primele semne, tot mai apăsate, tot mai grave, ale neglijării valorilor naționale. Iată și crezul marelui scriitor: „Eu rămân, cum se spune, cel ce am fost dintotdeauna: un vitalist, un ucenic al marilor pașoptiști înflăcărați de un ideal ciudat, cel al unei patrii viitoare...Ucenic al unui Heliade, Eminescu, Kogălniceanu, I C.Brătianu. Ucenic înflăcărat-da, încă înflăcărat la vârsta mea!” La cronica demnității naționale, Mircea Platon notează în „Sute de ani mai târziu “: „Operația a reușit, pacientul este mort. Era finalul unui banc. Se pare că e și finalul bancului care este actuala guvernare în numele austerității și balansării bugetului României. Ca să ai un buget, trebuie să ai o țară. Ca să ai o țară, trebuie să ai o națiune cu un teritoriu, o limbă și o istorie comune.” Ioan-Aurel Pop scrie o „Pladoarie pentru un Mare Om”- Iuliu Hațieganu. Între figurile emblematice ale vieții universitare și academice ale Clujului de după Marea Unire se află, fără îndoială, profesorul Iuliu Hațieganu (1885-1959), făuritorul școlii de medicină la noua Universitate Națională a Daciei Superioare. La rubrica de Cărți, Marius Miheț este prezent cu „Dincolo de bine și de rău: cinci ficțiuni canonice.” Diana Serena Bunea are dialog cu Daniel Cristea-Enache despre „Tatăl suprem.” Acesta mărturisește : „Dumnezeul meu personal este cel care ne iubește pe toți la fel; și care ni l-a trimis pe Fiul său Iisus Hristos ca învățător de credință în El.” Pasărea înțelepciunii este la Cassian Maria Spiridon: „Cu o bufniță pe umăr,” iar la Mirela Roznoveanu în articolul: „Cassian Maria Spiridon și poezia maturității lirice.” Claritatea versurilor poate fi iluzorie; cititorul simte că se află în pragul unei revelații, a unei descoperiri despre starea universului și natura omului. La Corespondență din Germania, Christian W.Schenk trimite scrisoarea: „Cultură pe datorie,” iar Mirel Taloș: „Tirania binelui impus.” Corectitudinea politică este ultima maladie a Occidentului. Este un totalitarism modern în care toți cetățenii trebuie să se supună unor norme pe care, în mod bizar, nu se știe cine le-a formulat. Noi, nu! (Continuare în pag. 13)

SMÂRDEI 34, BIOBIBLIOGRAFIA LUI PETRE CRĂCIUN

Mihai CĂLUGĂRIȚOIU

În 12 decembrie 2025, la Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” Vâlcea, am participat la debutul editorial, cu volumul *Scriitorul de vise*, al tânărului Darius Munteanu, student la Drept, originar din Râmnicu-Vâlcea. Volumul a apărut la Editura „Zorio”, București, 2025, cu o prefață de Petre Crăciun, redactor-șef al editurii. Cu această ocazie, am avut onoarea să-l cunosc personal pe domnul Petre Crăciun, scriitor de literatură pentru copii, membru al Uniunii Scriitorilor din România, Președinte al Filialei București Literatură pentru Copii și Tineret, care l-a însoțit și prezentat pe tânărul nostru scriitor vâlcean, Darius Munteanu. Spre bucuria mea, am primit cartea *Smârdei 34*, volum autobiografic, al domnului Petre Crăciun, prin care „cheamă la neuitare aproape 200 de personaje” (p. 6). Este o povestire despre străbunici, bunici și părinți, despre frați, el însuși și despre urmași, despre modul și locul în care și-au dus existența, cu bunele și mai puțin îndestulatele timpuri, despre educare și formare spirituală, despre spiritul ori, mai bine zis, duhul locurilor în care au trăit. Vrând-nevrând, citind *Smârdei 34* (strada pe care a locuit autorul), ne întoarcem la propria copilărie, la vârsta de aur a omenirii, când asigurarea existenței noastre era în sarcina altora, iar nouă ne rămânea importanta sarcină a fericirii.

Zugrăvindu-și mama ca „figura cea mai caldă” autorul ne împărtășește că mama sa: „A fost mândră să mă vadă profesor de Istorie la Mârșa, ziarist la ziarul „Argus”, din Ploiești, realizator de emisiuni TV sau mai târziu scriitor de literatură pentru copii și editor” (p. 35). Ce mamă n-ar fi mândră?!

Continuând lectura, Petre Crăciun ne poartă în primii săi ani de viață și năzdrăvăniile copilăriei, prin școlile absolvite și vacanțele de neuitat, poveștile auzite și apoi citite, despre dascălii săi și primele încurajări în ale scrisului, cercurile de elevi de tot felul, despre prietenii ce dăinuie încă, despre căutare de sine și descoperirea pasiunii pentru istorie și scris.

Un loc de neuitat îl ocupă repartizarea sa ca profesor și primii ani de activitate, alături de soție și primul său fiu, zugrăvind „beneficiile” „epocii de aur”: frigul, foamea și întunericul – compensate, însă, de o ideologie contradictorie. Cu regret, autorul ne readuce în memorie o seamă de monumente istorice, personalități uitate pe nedrept, făcând distincție între „oameni ajunși în afara istoriei” (p. 134), cei neglijati de istorie și cei care nu merită să facă parte din istorie.

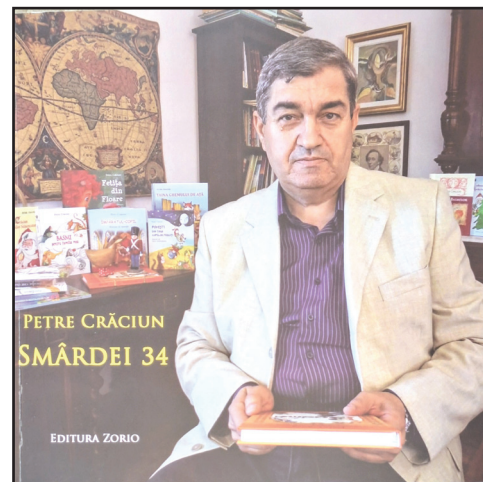
Cunoscând-o pe pictorița Ecaterina Steurer, scriitorul a surprins: „Profunzimea aceea din ochii unui om superior (pe care) nu o putuse suprima tor regimul comunist” (p. 139), subliniind demnitatea simplității în care a fost obligată să trăiască și conchide: „Dacă este ceva ce nu i se poate lua omului, acesta este talentul” (p. 141).

Continuându-și prezentarea, scriitorul ne amintește de înființarea Editurii „Zorio”, explicând evoluția toponimului, plecând de la *zorio* – loc pustiu, la *San Giorgio*, azi Giurgiu. Apoi, ne vorbește despre prima lansare de carte, volumul de debut, *Cureaua cu ținte* și încercarea editorului de a-l impune pe piață, prezentând volumul unui „distribuitor de carte” (p. 149) în București, care i-a spus: „Tinare, ai TREI mari probleme! Ești tânăr, ești român și ești în viață. Rezolvă măcar una... (p. 150). Istoria, spre fericirea autorului, a demonstrat însă altceva.

Coincidență sau nu, pe 12 decembrie 2013 Petre Crăciun a prezentat la Giurgiu, „orașul domniei sale”, prima carte pentru copii, *Basme*, lansată anterior la Târgul Gaudeamus. De aici, au urmat colaborări care l-au făcut cunoscut nu numai în România, ci și în Republica Moldova și Bulgaria. Sperăm că prezentarea tânărului vâlcean Darius Munteanu, pe data de 12 decembrie 2025, și a volumului său *Scriitorul de vise*, la Râmnicu-Vâlcea, orașul lui, de această dată, să-i fie la fel de stimulatoare și binevenită în viitoarea carieră scriitoricească. În sprijinul celor afirmate mai sus, pe lângă volumele prezentate, mai enumerăm și celelalte cărți semnate de scriitorului Petre Crăciun: *Alarmă la Peleş*, *Taina ghemului de ață*, *Fetița din Floare*, *Basme pentru familia mea*, *Cu Andersen în Regatul Poveștilor*, *Cartea basmelor*, *Când cimpanzeul devine om*, *Aripi de rouă*, *100 de basme și povești*, *Roboțelii*, *Povești moderne* – ediție bilingvă, *Istoria și catalogul stilourilor românești*.

Spre finalul volumului *Smârdei 34*, Petre Crăciun face aprecieri pertinente despre o serie de obiective culturale și istorice cărora autoritățile vremii ar trebuie să le acorde mai multă atenție, astfel încât să nu aibă soarta satului românesc: „Satul românesc începe să trăiască prin poveștile sale” (p. 179), din păcate.

Recomandând cartea prezentată, *Smârdei 34*, ne bucurăm că autorul a rezolvat măcar una dintre cele trei mari probleme, pe care n-am putea-o numi: tinerețea, naționalitatea, existența, și ne bucurăm că din 2014 este Cetățean de Onoare al Municipiului Giurgiu, din 2024 este Cetățean de Onoare al Județului Giurgiu, iar din 2023 Biblioteca din Adunații Copăceni, locul unde scriitorul și-a construit o casă și a creat aproape întreaga operă, se numește, Biblioteca „Petre Crăciun”. Oprindu-ne aici, îi dorim Sănătate în longevitate și inspirație în creație! (16 decembrie 2025)

CATEDRALA NAȚIONALĂ - SIMBOLUL CREDINȚEI, AL UNITĂȚII ȘI LIBERTĂȚII POPORULUI ROMÂN

Gheorghe PANTELIMON

Se știe că istoria neamului românesc se împletește strâns, armonios, cu viața religioasă. Biserica este Casa Domnului, locul în care se află iubirea lui Dumnezeu. Poporul român este credincios și a dorit o catedrală, cum au statele mari europene. Proiectul a fost inițiat de Carol I, domnitor (1866-1881) și apoi rege al României (1881-1914). Confirmat rege prin referendum, la 10 mai 1866, acesta s-a identificat cu interesele Principatelor Unite și a contribuit decisiv la marile evenimente legate de Războiul de Independență (1877-1878) și de procesul de modernizare a țării. A susținut ideea construirii în București a Catedralei Mântuirii Neamului ca mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru independența câștigată în 1878. Această idee a fost susținută de mulți dintre intelectualii României printre care s-au aflat Mihai Eminescu, „cel mai mare poet pe care l-a ivit și-l va ivi vreodată, poate, pământul românesc ” și prozatorul Ioan Slavici, cel care a zugrăvit puternic sufletul țărănesc de peste munte.

Construirea catedralei, pe Dealul Arsenalului din Capitală, a fost aprobată prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 19- din 17 martie 2005; pe 29 noiembrie 2007 s-a stabilit amplasamentul, iar la sfârșitul anului 2010 au început lucrările de construcție. Altarul Sfântului Iacăș a fost sfințit pe 25 noiembrie 2018, în preajma Centenarului Marii Uniri de Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului, Bartolomeu I și de Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Daniel.

Pentru a marca, în mod simbolic, actul de construire a catedralei – ca o jertfă istorică a întregului popor român pentru credința în Dumnezeu, independența națională și libertate, în Sfânta Masă a fost încorporată o listă cu numele a 350000 de eroi români cunoscuți în istorie.

Pictura și întreg edificiul Catedralei Naționale au fost sfințite, printr-o ceremonie solemnă plină de grandoare, duminică 26 octombrie 2025, când creștinii ortodocși l-au sărbătorit pe Sfântul Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de Mir, tot de Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului, Bartolomeu I, reprezentantul Bisericii Ortodoxe la nivel mondial, invitat special și de Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. În această zi, care va rămâne înscrisă cu litere de aur în istoria țării noastre și a B.O.R., Bucureștiul a fost centrul ortodoxiei. Acest eveniment memorabil a avut loc în Anul omagial al Centenarului Patriarhiei Române și Anul comemorativ al duhovnicilor

și mărturisitorilor ortodocși români din secolul al XX-lea. Totodată, în 2025 s-au împlinit 140 de ani de când Bisericii Ortodoxe Române i s-a recunoscut statutul de Biserică Autocefală și 100 de ani de când a fost ridicată la rangul de Patriarhie. Miron Cristea, care a fost primul patriarh al României, între 1925 și 1939, a susținut și el ideea construirii unei Catedrale Naționale.

În primul rând, Catedrala este și va rămâne pentru totdeauna un simbol al credinței poporului român care a reușit să reziste și să răzbească de-a lungul secolelor datorită credinței în Dumnezeu. Inaugurarea oficială a Catedralei Naționale, pe 26 octombrie 2025, a constituit un eveniment religios major, care a atras atenția întregii lumi și unul dintre cele mai importante momente religioase și culturale din istoria țării noastre și a Capitalei – București, așteptat de români timp de secole. A fost un act istoric remarcabil, de demnitate colectivă, de mândrie națională, iar ceremoniile speciale au avut valoare de simbol național.

După ce s-a ascultat cu înțelepciune Sfânta Evanghelie, cei doi patriarhi, însoțiți de 13 mitropoliți, au sfințit pictura mozaic de origine bizantină și exteriorul catedralei. Icoanele au fost stropite cu apă sfințită și unse cu Marele Mir. La această pictură spectaculoasă au lucrat 200 de specialiști mozaicari, coordonați de pictori bisericești.

Alături de Patriarhul Bartolomeu I și Patriarhul Daniel au oficiat 65 de ierarhi, 70 de preoți și 12 diaconi. Au fost prezenți cei mai importanți ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române și clerici de marcă din lumea ortodoxă. De asemenea, au participat, în interior, 2500 de invitați printre care s-au aflat Nicușor Dan, președintele României, Ilie Bolojan, primul-ministru al Guvernului, miniștri, Familia Regală, foști și actuali demnitari, lideri politici etc. Pe esplanadă s-au aflat peste 8000 de credincioși sosiți din toate colțurile țării. În total, circa 10.000 de oameni au asistat la sfințirea Catedralei Naționale care au venit să se închine la Altarul Sfânt și să admire picturile care i-au fascinat. Persoanele aflate pe esplanada din fața catedralei și cele din exteriorul gardului au urmărit în direct slujba pe ecrane imense, special amenajate. Predicile Patriarhilor Bartolomeu I și Daniel au încununat slujba impresionantă. La finalul ceremoniei Patriarhul Daniel a ținut o cuvântare prin care a adresat mulțumiri tuturor celor care au contribuit la edificarea sfântului locaș și a subliniat că a fost un efort logistic și financiar impresionant, cheltuielile ridicându-se la 270 milioane de euro. În semn de respect și recunoștință, Patriarhul Dan-

iel i-a oferit Patriarhului Ecumenic Bartolomeu I o icoană executată în stil bizantin, iar oficialitățile care au participat la slujba religioasă au primit câte o icoană specială realizată din lemn aurit. Solemnitatea religioasă a constituit un proces de largă respirație spirituală.

La încheierea slujbei s-a citit „Actul de Sfințire”. Ocrotitorul Catedralei Naționale este Sfântul Apostol Andrei, Ocrotitorul României – Grădina Maicii Domnului.

Catedrala Națională a României se remarcă prin dimensiuni impresionante, care îi conferă măreție. Este o clădire impozantă, a recordurilor, cel mai mare locaș ortodox din lume. Deține câteva recorduri mondiale: pentru cel mai mare iconostas ortodox din lume – cu o suprafață de 406,98 metri pătrați, pentru cea mai mare și mai înaltă icoană mozaicată – care îl reprezintă pe Hristos Pantocrator și pentru mozaicurile ce au o suprafață totală de 250.000 metri pătrați, care au fost realizate din sticlă de Murano și pietre semiprețioase. A intrat în Cartea Recordurilor pentru cel mai mare iconostas ortodox și cea mai mare icoană mozaicată. Construcția monumentală a catedralei are o lungime de 126 de metri, o lățime de 67 metri, iar înălțimea de 127 metri. Biserica și curtea acesteia au o suprafață de 110.000 metri pătrați. Spațiul principal permite accesul a circa 5000 de persoane, în picioare, sau amplasarea a 3400 de scaune pentru participanții la slujbe. Suprafața totală a picturii în mozaic – „iconografia” din spațiul principal este de circa 17800 metri pătrați, iar în total se întinde pe 25.000 metri pătrați și este realizată în tehnica mozaicului. Icoanele îmbină prezentul cu veșnicia. Crucea de pe catedrală cântărește 7 tone și măsoară 7 metri înălțime. Cele șase clopote sunt inscripționate și au fost turnate la Innsbruck, în Austria; au o greutate totală de 33 de tone, cel mai mare are 25 de tone, fiind cel mai greu din lume, iar sunetul lor se aude pe o rază de 15 kilometri. Circulația pe verticală se realizează pe scări și cu opt lifturi.

Intrarea în clădire se face pe 27 de uși de bronz, de câte 800 de kilograme fiecare, acționate de calculator; pe fiecare ușă este reprezentat sculptural câte un sfânt. Pe cele de la intrarea centrală sunt Maica Domnului și Mântuitorul Iisus Hristos. Candelabrele sunt din argint, de 9 kg. La subsol se vor afla un paraclis pentru program liturgic de mănăstire, „Muzeul Creștinismului Românesc” și spații pentru consiliere pastorală a pelerinilor, magazine pentru cărți și obiecte bisericești etc. În curte sunt clădiri care vor oferi spații pentru cazarea pelerinilor, pentru activități pastorale, culturale, sociale și medicale. Ridicarea catedralei constituie un ideal național împlinit. Pentru noi românii, care suntem un popor credincios, Catedrala este o bijuterie, o perlă care reprezintă inima ortodoxiei din România, un simbol național, un loc divin, luminos, de închinare și bucurie.

(Continuare ă pag. 9)

ION LAZU: „JURNAL CU FELIX SIMA”

Marius MĂRĂCINESCU

Impresii de „Carte frumoasă” care adună acasă prieteni cuminți din toate zările „vorbirii literare”... Așa am simțit să scriu parcurgând acest minunat „**Jurnal cu Felix Sima**” pe care ni l-a dăruit, cu modestia scriitorului neinteresat de arginți, Ion Lazu și tare mi-e dor de voi, de toți, din primăverile trecute în care ați știut să dați culoare florilor și să-i ascultați, grăind, pe atâția prieteni dragi ai condeilui. M-au tulburat atât de frumos, dragă Felix Sima, toate scânteile versurilor tale din cumințenia „Clepsidrei preafrumoase, temelie nepereche”, scrisă cu „cerneală veche” și lăsată moștenire celor care vor să le citească acum și cine știe când, încât „femeia” eternă „din boabe de rouă”, dusă de râuri în veșnicia creației milenare, am simțit-o mângâind nemărginirea cu lacrimile sale și ale mele, deopotrivă. „Călugărului care scrie” și celui „care citește” îi dăruiești în „filigran de carte veche”, „slova cea de taină” pe care ai descoperit-o într-o trecătoare secundă de inspirație divină. Și îți mulțumim pentru aceasta, maestre !

Citesc și mă uimește arta prin care ai putut alătura, în dialogul tău cu nelinștitul Ion Lazu, atât de multe confesiuni și relatări de la minunații „oameni care au fost” și de la cei care încă mai sunt, într-o formă unitară, ca și cum o singură mână ar fi purtat condeiul scrierii. Ce mi se pare de remarcant, e faptul că nu am participat parcurgând fermecat, această carte, la o simplă enumerare de scriitori, poeți, oameni de cultură, medici, ori străluciți fizicieni și chimiști, ci la o șezătoare de taină în „Căsuța de sub pădure” lăsată moștenire, vremelnică, nouă, de regretatul Dragoș Vânceanu. Acum îmi dau seama de ce simt așa lucrurile. Toate personajele stau, parcă, alături. Se cunosc între ele, ca făcând parte dintr-o mare familie a spiritualității vâlcene și nu numai. Le leagă locuri de obârșie comune, respiră același aer curat al Râmnicului, de la Brezoi, la Mihăești, participă la viața semenilor nu numai prin menirea profesiorilor, ci și prin vocații artistice surprinzătoare prin diversitatea lor într-o magie mai cuprinzătoare decât imaginația mea.

Am simțit, cumva, gustul ancestral al strugurilor din copilăria lui Ion Andreiță pentru că, prea frumos i-a redescoperit în papornița pe care, Ștefan Crudu, prietenul său din copilărie, i-a adus-o plină cu bunătăți. Am parcurs,

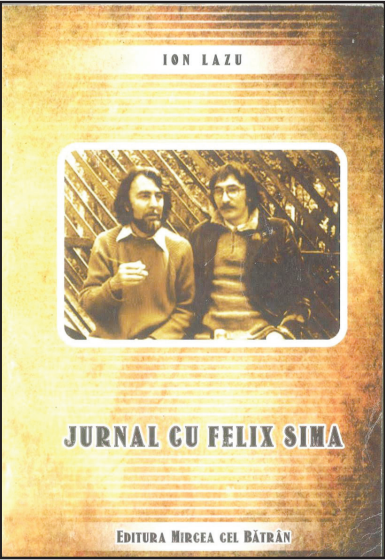
apoi, calea milostiveniei noastre regionale, până la Frăsănei, în compania distinsului căutător de mir și de mireni, Adrian Alui Gheorghe, care ne-a făcut a înțelege că și noi, vâlcenii, avem a ne asemui cu lăcașurile neatinse de urâtenie ale Moldovei.

Printre atât de frumoase căutări și încântătoare amintiri ale gazdelor acestei „șezători”, cum „mult, i-ar plăcea să o numească distinsul Ioan St. Lazăr, l-am reîntâlnit pe Dragoș Serafim, nu singur, ci însoțit de atât de mulți prieteni pe care, prea devreme, i-a lăsat să-l aștepte la „poarta nemuririi”. Adriana Trăistaru, medic de înaltă probitate profesională, colegă a mentorului Dragoș Serafim, medic, iubitor de copii, de oameni și de poezie, îl așteaptă să-și desăvârșească menirea profesională, recunoscută pe meridianele Europei. Domnul Mihai Sporiș, un iubitor de adevăr și promotor exigent al valorilor culturale, a alcătuit cel mai minunat tablou în care l-am descoperit pe Dragoș Serafim, în plenitudinea sa profesională, artistică și, deopotrivă, umană.

Cum abordările riguroase ale profesorului Ioan St. Lazăr sunt atât de profunde, m-am trezit luat de valul celei dintâi căutări lăuntrice, în compania unui cercetător asiduu, meticulos și exigent care a călăuzit pașii multor iubitori și, mai târziu, slujitori ai culturii. Lectura curge așa cum îi este menirea și, în timp ce descopăr aportul inginerului fizician Victor Anastasiu Mercea la dezvoltarea combinatelor chimice din România, combinatul Govora, în cazul acesta, aflu că Petre Mercea, fiul său, îi trimite lui Felix Sima ultima corespondență din Stuttgart: plecarea în eternitate...

Au mai plecat în lumea necuvintelor Alexandru Popescu-Mihăești și Ion Soare, cel nelipsit în a tâlmăci tainele ascunse ale cuvintelor. Oameni frumoși ai culturii vâlcene... Le suntem recunoscători!

În urbea de sub Capela, la doi pași de Arhiepiscopia Râmnicului, în sala Filarmonicii, vin muzicieni de renume. Este amintit, aici, Luciano Lanfranchi, în 2003, cu un recital excepțional de pian sub bagheta lui Modest Cichirdan, nimeni altul decât fratele neobositului Petru Cichirdan,

vâlceanul nostru, slujitor al culturii și al artei în toate dimensiunile sale.

Dialogul literar-artistic al autorilor îi prezintă cu acuratețea exegetului neobosit și pe Constantin Preda care ne amintește că „inspirația ține de Dumnezeu, de lumină, de iubire și de însingurare”, pe Cătălin Dragu Popian, cel ce a slujit Bisericii Ortodoxe și celei Catolice întru împăcarea acestora, pe scriitorul „fenomenelor brâncușiene”, Constantin Zărnescu, precum și pe mai-tânărul și talentatul medic și poet, Răzvan Ionițescu. În continuare, prezentarea Părintelui Valerian, actorul de notorietate- Dragoș Pâslaru, ne poartă, prin bunăvoința domnului Felix Sima, pe căile duhovnicești de la Schitul Pătrunsa, la mănăstirea vâlceană, Frăsănei, până la actuala destinație de suflet a monahului, Mănăstirea Sfântul Mucenic Filimon din satul Țânculești al comunei Golești.

A mai trecut prin meleagurile Vâlcii și Ilie Purcaru, scriitor prolific al anilor șaptezeci. Motiv și prilej de mândrie pentru noi toți, că pe aici s-au abătut, în scrierile lor literare, oameni frumoși ai literelor. Și părintele Ioan Dură, tot de pe lângă Capela, din Fedeleşoiu, mai exact, slujește cu râvnă în Regatul Țărilor de Jos, dăruind eternității secvențe memorabile ale Ortodoxiei Românești și europene într-o abordare ecleziastică ireproșabilă. Nici părintele Nicolae State- Burluși, omniprezent în toate împrejurările literar-artistice, nu este uitat de autorii acestei interesante călătorii prin viața Vâlcii. Îl întâlnim, „de la floare pân la rod” cu „viața-i dulce de izvod”, pe Vasile Tărățeanu, trudit al culturii din Ucraina, în ipostaze românești fundamentale.

De la Sergiu Săliște, printre altele, am primit moștenire “Femeia cu vadra”. Și el a trecut prin viața meleagurilor noastre, sfios și cuminte ca un serafim...

Mulți nu vor fi de ajuns, amintiți, după măsura faptelor sale, în aceste rânduri, dar în vremea repede curgătoare, Felix Sima și alți slujitori cuminți ai condeilui vor găsi de cuviință să-i cuprindă cu iubirea lor fără margini într-o nesfârșită îmbrățișare. Noi, cititorii, așteptăm la marginea acestui colț de veac, altă carte, altă primăvară cu poezii și multă iubire pe malurile Oltului!

DE CE APA NU VORBEȘTE, DAR NE ÎNVAȚĂ

Dorel Mihai CONSTANTINESCU

Apa s-a născut înainte ca cineva să o poată privi. Atomii ei au fost în stele care nu mai există, iar hidrogenul ei a apărut când Universul era încă o respirație fierbinte. Apa nu este un început, ci o continuare. O memorie care nu s-a întrerupt niciodată. Când Pământul era doar foc și zgomot, apa nu putea fi apă. Era vaporii, promisiune, așteptare. Ascunsă în rocă, purtată de comete, împrăștiată în cer, ea a avut răbdare. A așteptat ca temperatura să scadă, ca suprafața să se liniștească, ca violența să obosească. Apoi a plouat. Mult. Atât de mult încât pământul a învățat să primească. Din acea ploaie s-au adunat oceanele. Nu prin grabă, ci prin repetiție. Picătură lângă picătură. Apa nu a cerut formă; a luat forma pe care i-a permis-o lumea. A săpat, a rotunjit, a purtat, a renunțat. Nu s-a opus muntelui, dar l-a schimbat. În apă s-au întâlnit moleculele care aveau să devină viață. Nu pentru că apa le-a obligat, ci pentru că le-a ținut suficient timp împreună. Apa nu creează prin forță, ci prin prezență. Există însă un moment în care apa se oprește. Nu dispăre. Nu se pierde. Se așează. Așa cum pământul, după ce a primit ploaia, a învățat să stea. Această stare a fost surprinsă, într-o formă esențială, de Constantin Brâncuși, în sculptura „**Cumințenia Pământului**” (1907). Figura adunată în sine, cu brațele strânse și privirea retrasă din afară, nu exprimă supunere, ci măsură. Nu este o lipsă de mișcare, ci o mișcare încheiată. O cunoaștere care nu mai are nevoie să se arate. „Cumințenia Pământului” este pământul care a primit suficient. Care nu mai cere. Care știe. Așa stă pământul sub apă: greu, prezent, viu. Apa l-a învățat să se lase modelat, iar pământul a învățat apa că nu orice curgere este necesară. Între ele s-a născut un echilibru – între mișcare și adunare, între devenire și statornicie. Poate de aceea oamenii seamănă atât de mult cu apa. Și ei vin dintr-o istorie mai veche decât ei înșiși. Și ei poartă în corp o memorie pe care nu o pot explica. Și ei învață, mai întâi, să reziste, apoi să se adapteze, și abia la final să curgă. Dar oamenii uită adesea ceea ce apa și pământul știu împreună: că există un timp alurgerii și un timp al adunării. Oamenii, ca și apa, devin periculoși când sunt blocați, tulburi când sunt grăbiți, limpezi când li se permite să fie. Ca apa, uită că forța lor adevărată nu este impactul, ci continuitatea. Ca pământul, uită că înțelepciunea nu se afirmă, ci se ține.

De ce să scrii un eseu despre un lucru atât de obișnuit, atât de tăcut, atât de prezent încât aproape nu-l mai vedem? Poate tocmai pentru că apa ne însoțește de la prima

respirație până la ultima și, cu toate acestea, nu ne cere nimic. Nu se laudă, nu se impune, nu explică. Este acolo. Curge. Așteaptă. Am trăit o viață întreagă printre formule, instalații, măsurători și decizii care nu admiteau greșeala. Am lucrat cu apa în multe dintre formele ei — apa liniștită a copilăriei, apa grăbită a râurilor, apa ascunsă în conducte și instalații, apa transformată prin știință în apă grea. Am cunoscut apa rece și apa fierbinte, apa pură și apa periculoasă, apa care susține viața și apa care o poate amenința. Fiecare dintre aceste ape m-a învățat câte ceva despre precizie, responsabilitate și respectul față de invizibil, despre diferențele mici care schimbă totul. Dar, dincolo de laborator și de calcule, toate m-au învățat ceva mult mai important decât știința. M-a învățat **cum să fiu om**. Apa nu se grăbește. Și totuși, în timp, modelează munții. Apa este moale, dar poate sparge piatra. Apa pare simplă, dar fără ea nu există viață, memorie, viitor. De ce învățăm atât de greu lecțiile pe care apa ni le oferă gratuit? Am văzut oameni care au crezut că stăpânesc natura și au uitat că fac parte din ea. Am văzut progres fără grijă și putere, fără înțelepciune. Apa nu face astfel de greșeli. Ea se adaptează. Se retrage. Revine. Nu păstrează resentimente, dar nici nu iartă neglijența. Aceast eseu nu este despre fizică. Nu este nici un manual de morală. Este o colecție de lucruri simple pe care le-am învățat privind apa — în natură, în uzine, în timp și în mine însumi. Am învățat că apa nu-și schimbă esența, chiar dacă își schimbă forma. Am învățat că răbdarea nu este slăbiciune, ci o forță care lucrează încet. Am învățat că tot ce este viu curge și că stagnarea este începutul sfârșitului. Poate că un copil va citi aceste pagini și va descoperi mirarea. Poate că un adult va regăsi întrebările pe care le-a uitat. Poate că un om în vârstă va zâmbi, recunoscând adevăruri pe care nu le mai rostește. De ce acest eseu acum? Pentru că, după o viață întreagă, înțelegi că nu tot ce contează se poate măsura. Pentru că apa mi-a arătat că adevărata greutate a lucrurilor nu este cea pe care o cântărim, ci cea pe care o purtăm. Dacă veți reține măcar un singur lucru din acest eseu, mi-aș dori să fie acesta: **priviți apa cu mai mult respect**. Ea știe lucruri pe care noi abia începem să le înțelegem. Și poate, privind apa, ne vom aminti cum să fim mai simpli, mai atenți și mai vii.

CATEDRALA NAȚIONALĂ...

(Urmare din pag. 8)

Seniorii vâlceni au trăit cu intensitate momentele înălțătoare generate de sfințirea Catedralei Naționale. Despre evenimentul unic din 26 octombrie a.c. am discutat la

întrunirea conducerii Asociației Seniorilor, pe 21 octombrie 2025. Am urmărit cu interes și firească emoție la televizor ceremonia impunătoare din Capitala României.

În perioada următoare asociația va organiza excursii la acest monument istoric și de artă, care este o mândrie a românilor.

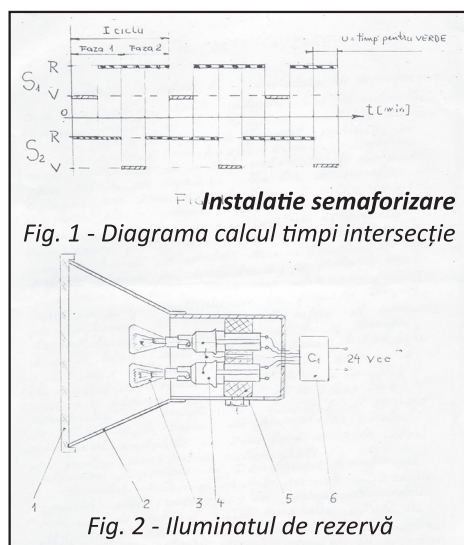
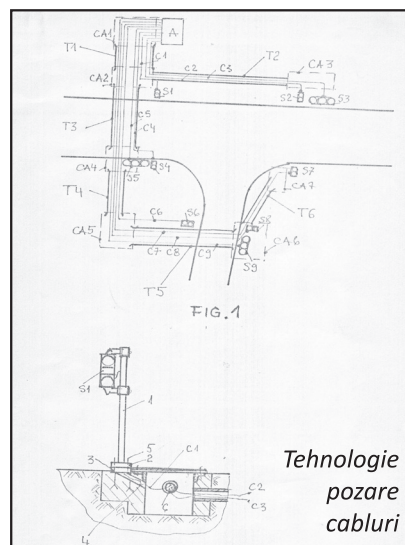
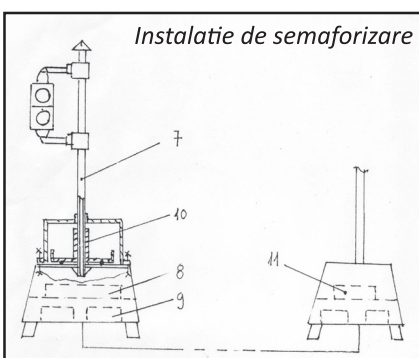
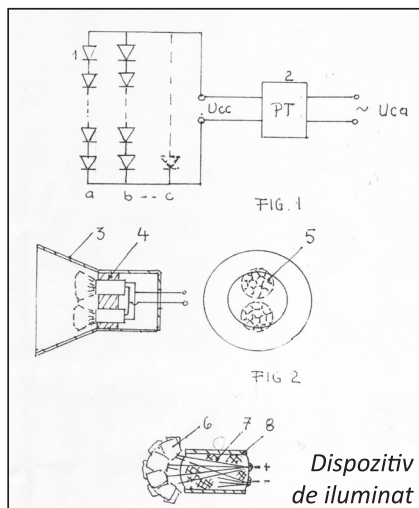
26 octombrie 2025 a fost o zi specială, memorabilă, pe care o trăiești o singură dată în viață, ziua în care Lumina Sfântă a lui Dumnezeu a coborât peste români. Visul lor s-a împlinit.

Să ne rugăm ca Bunului Dumnezeu să binecuvânteze cu al Său har România și poporul român.

BECUL CU LEDURI A FOST INVENTAT ȘI APLICAT LA RÂMNICU VÂLCEA ÎN 1994!

Leontina RUS

În anul, 1994, luna Mai, S.C. INTOL SRL, a produs primele două instalații de semaforizare mobilă (fiind mutate după nevoi) cu două faruri (Roșu și Verde) în vederea reabilitării podurilor de peste calea ferată și Olt în zona barajului din nordul Râmnicului. Cu o lună înainte câștigase licitația internațională ținută la București la SC HIDROCONSTRUCȚIA SA de semnalizare luminoasă a lucrărilor de reabilitare cu sursă electrică independentă pe bază de acumulatori 12V/150 A. A câștigat licitația în urma unei oferte tehnice căreia nici o firmă din țară și Europa nu i-au putut face față: autonomia în funcționare continuă timp de 72 ore, garantarea siguranței autovehiculelor în parcurgerea drumului îngust, programarea variabilă funcție de trafic, eliminarea din logica de trafic a culorii galbene a semaforului, iluminat (consum) diferit ziua și noaptea, iluminat de rezervă (când se arde un bec întră celălalt în funcțiune), service asigurat ziua și noaptea indiferent de anotimp... În activitatea de început SC Intol SRL, avându-l asociat unic pe Petre Cichirdan, a colaborat cu fizicianul Gheorghe Belgun la automatul programabil dintre cele două semafoare, cât avea o trusă de semaforizare mobilă, și cu Cezar Aspru pe parte electrică... Pentru licitația de la București a fost pregătit un aparat programabil nou, proiect realizat și fabricat de SC Intol SRL conf. unui proiect comandat automatistului sing. Florin Ciurezu de la Automatica București. Cu acest aparat ABDU - INTOL de 1.5 kg SC Intol SRL a reușit să dirijeze și intersecțiile citadine din orașele Petroșani și Râmnicu Vâlcea, care până în acel moment, 1996, aveau achiziționate automate programabile de aprox. 700 kg!... produse de Automatica București... După doi ani, Intol a schimbat aceste automate programabile cu propriul automat ABDU - INTOL (în cele patru intersecții puse în funcțiune în 1996), iar la intersecțiile din Râmnicu Vâlcea le-a instalat de la început... Noutățile mondiale la aceste semafoare, mobile și fixe (citadine) au fost

(astăzi le-a preluat întreaga lume fără să plătească nici o taxă de licență): consumul minim - Becul cu leduri, iluminatul de rezervă (două becuri), consumul diferit ziua și noaptea (filamente diferite-becul auto 21W/ 12Vcc), tensiunea de alimentare 24 Vcc, diagrama de programare a intersecțiilor cu n cicluri, lucrări de infrastructură fără oprirea circulației, cablaj interschimbabil, cablaj prin tuburi pvc, stâlpi prinși în șuruburi cu cămine de vizitare, pozare independentă a cablului de alimentare (fir direct, automat- bec)... În 1994 și 1995 au fost depuse la OSIM tot atâtea cereri de invenție pe câte noutăți au existat. În final, pe semaforizare, Intol a primit trei brevete pe secțiunea Modele...

Este nedrept ca Intol SRL să nu beneficieze de nici un avantaj de pe urma activității de brevetare a activității sale, care zice-se este sau a fost atât de importantă pentru NATO, țara noastră deținând două mandate de vicepreședinte pe Invenții inovații... Legea

ROMÂNIA
OFICIUL DE STAT PENTRU INVENȚII ȘI MĂRCI
București, Sector 3, CP 32
Strada Ion Ghica nr.5
Tel: 3151963, 64, 65; e-mail: office@osim.ro; Fax: 3123819

OFICIUL DE STAT PENTRU INVENȚII ȘI MĂRCI
REGISTRUL INVENȚIILOR
Nr. 1004762
- 6 - 02 - 2001

Către,
- DI. CICHIRDAN SIMION PETRE
STR. CALEA LUI TRAIAN NR. 207, BL. 5, SC. E, AP. 3, RM. VILCEA

HOTĂRÂREA Nr. 6 / 222 din 29.12.2000

Comisia de examinare din Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci formată din
1. Președinte: ing. Erhan Valeriu
2. Membru: ing. Savin Rodica
3. Membru: ing. Apostol Cristina
examinând cererea de brevet de invenție
(21) Nr. 95-00146 (22) data 01.02.1995 (30) prioritate
(54) Titlu: DISPOZITIV DE ILUMINAT
(71) Solicitant: CICHIRDAN SIMION PETRE, RM. VILCEA, RO
(72) Inventator: CICHIRDAN SIMION PETRE, RM. VILCEA, RO; CICHIRDAN GHEORGHE, RM. VILCEA, RO
în conformitate cu prevederile Legii nr. 64/1991 privind brevetele de invenții, pe baza raportului de examinare, în temeiul art. 29 alin. 1 din această lege,

HOTĂRĂȘTE:

Respingerea cererii de brevet de invenție pentru motivele prezentate pe verso.

PREȘEDINTE,
ing. Erhan Valeriu

MEMBRI,
ing. Savin Rodica
ing. Apostol Cristina

Dispozitiv de iluminat

1* Prezentarea hotărârii poate fi contestată la Comisia de reexaminare din OSIM de către persoanele interesate în termen de 3 luni de la comunicare.
* Documentația cererii de brevet de invenție nu se returnează și se păstrează în arhiva OSIM.

Cererea de brevet de invenție se referă la un dispozitiv de iluminat pentru faruri de semafoare și lampă de semnalizare auto, fiind alcătuit din două grupuri de diode luminescente, înseriate, fixate pe o placă.

În urma cercetării materialului documentar în temă s-a găsit ca material relevant o cerere de brevet de invenție FR 2586844 publicată în data de 05.03.87, intitulată "Dispozitiv de semnalizare folosind diode luminescente", cl.int. G08G 1/095, un brevet US 5038255, publicat în data de 06.08.1991, intitulat "Lampă pentru un vehicul", cl.int. B60Q 1/00; F21V 1/00 și EP 0390479 publicat în data de 03.10.90, intitulat "Buchete de diode emițătoare de lumină pentru ecrane semnalizatoare", F21Q 3/00.

În urma analizării soluției expuse în revendicarea și în descrierea cererii de brevet de invenție a rezultat ca problema tehnică rezolvată este aceeași ca și în invențiile cunoscute din brevetele mai sus menționate, iar rezolvarea problemei propuse în cererea de brevet se face cu mijloace echivalente, existente în stadiul tehnicii și conduce la aceleași rezultate și ca urmare, în conformitate cu regula 32B/4/f, invenția nu implică activitate inventivă, deci nu sunt îndeplinite condițiile de brevetabilitate prevăzute de art. 7 și 9.

Verso adresă OSIM motivație respingere

Invențiilor trebuie schimbată. Un scriitor, un artist plastic, muzician, actor, arhitect, ziarist primesc la pensie 50% din pensia pe care o are în activitatea de bază... Nouă, mie și soțului ni s-au anulat înainte de 1989 toate cererile de brevet de invenție care aveau la bază programul de calculator (cu toate că cererile noastre se refereau la tehnologii realizate cu ajutorul programelor de calculator)... Pozele expuse în această pagină doresc să demonstreze cum OSIM nu a sesizat diferența dintre cuvintele semnalizare și iluminat atât de bine reliefate de pozele depuse pentru a demonstra noutatea! Și, încă ceva: și astăzi stă în picioare, din anul 1996, semaforul din centrul orașului Petroșani, iată, 30 de ani, construit de Intol SRL Râmnicu Vâlcea, vechime fără egal în istoria semaforizării (garanția obiectelor electrotehnice expuse în stradă!) având exact neatins noutățile mondiale expuse mai sus, mai puțin becul cu două filamente căci nu era cazul...

TÂRGUL DE CRĂCIUN DE LA SLATINA

Ana VASILE

Sub patronajul Primăriei Municipiului Slatina, a primarului Mario De Mezzo și a Asociației tinerilor fermieri (președinte Florin Ciobanu), la 1 decembrie 2025, s-a deschis Târgul de Crăciun Slatina în Parcul Tineretului.

Au fost dăruite mii de porții de fasole cu ciolan, au fost organizate concerte, patinoarul, parcul de distracții pentru copii, căsuțe cu fel de fel de suveniruri, jucării pentru copii, dulciuri, produse de cofetărie și patiserie. Pentru adulți, fermierii au adus brânzeturi, preparate tradiționale din carne; restaurantul le-a oferit mititei, frigărui, bere, vin fiert etc. Nu trebuie uitat Pomul/Bradul de Crăciun frumos împodobit, atelierele de creație, unde au participat și copii cu lucrările lor.

Târgul de Crăciun de la Slatina, vă așteaptă cu porțile larg deschise până în ziua de 16 ianuarie 2026.

INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ

Dacă se vor folosi roboții ca sclavi, înseamnă că oamenii nu prea au învățat din greșelile lor...

KIS Peter

LOVIȘTEA ÎN SĂRBĂTOARE/ TITEȘTI 500!

Scripta manent! Loviștea, „mirific plai”, „colț de rai/ Sal grădinii Maicii Domnului”, locul dintre munții cei mari, străbătut de istoricul Alutus, de Trans/alutanul roman și de *calea cea mare* a istoriei, și-a păstrat în nume îndârjirea locului, aici unde veacuri multe, marile Imperii s-au ciocnit! Orientul cu Occidentul s-au lovit cap în cap. (Vezi „Loviștea în date” a pr. Nicolae Moga!). Loviștea, privită ca o cetate își are porți de intrare, turnuri de observare, poduri și cetăți, vămi și schele de numărare a turmelor transhumante, carantine preventive. Asaltul puterilor, după vânturarea meteorologiei politice, are cronică scrisă în care Loviștea și-a dobândit urmele, mărturisind simțurilor mai altfel legendele și miturile. Continuitatea trăirii vocii pământului, una venind din mari adâncimi de vreme, este graiul tradiției nemuritoare, este legătura pastoralului cu libertatea asumată, condiție de existență a mioarelor, prin ele garanție a zborului liber pe munți și în căutarea bălților în iernile grele. Apele topind filoanele de aur ale soarelui, au cărat în albiu... chemările rudarilor, acei băiași colonizați pe râurile cărora chiar le-au deconspirat meșteșugul (și îi va fi colonizat pe aici: Rudarul, Rudăreasa, Băiaș, Băișoara (Boișoara), Baia (Boia/ mare, mică!). *Țară*, nu una în sine (vezi spusa istoricului Petre Bardasul!), ci plai râvnit, pentru dărnicia lui a avut parte de administratori trimiși de la mai marii puterilor dominante ale momentului. Toponimia ne vorbește, personificând preocuparea pentru apărare, uneori chiar refugiul de asprimea pedepselor. Lotru, Lotrișoare, Lotrioara, Coasta Căinenilor (hotarul nordic al Munților Lotrului, care conțin și Sârbina, Părcălabul, dar și numele unor vâtafi, vătășei, vâmeșoale..., unii aduși special de departe, precum vremelnicul Tudor Vladimirescu... căpitan de plai la ... Căineni /vezi câne/câneaz/câine!). Lupii... stăpâni pe multe hotare, nu doar gruiuri, dar firi omenești luate în posesie să-și țină arealul sub pază, domesticiți și puși în stindarde dacice... ne atestă oamenii concreți de azi, probând spiritul liber, pe munții și plaiurile din preajmă. Mărturisirea documentelor, care asigură scriptura istoriei, una vorbind adevărul legiuit dar relativ al interesului puterii momentului, numai într-o descifrare a contextului cauzal poate da înțelesul lămuritor. Fără a le pune împreună pe toate punctele de vedere, dinspre toate domeniile de cercetare, prezentul ca o bornă trecătoare pe lunga traiectorie a vremii ce curge, nu poate să fie călăuză celui ce trebuie să călătorească timpul ce vine.

Salutăm aici, cu un fel de reportaj, al unei clipe speciale, serbarea organizată în ianuarie 2026, de localitatea Titești, din Loviștea, Jud. Vâlcea, pentru aniversarea a 500 de ani, a

atestării documentare a localității, în anul 1526, de către domnitorul Radu de la Afumați. O facem într-o consecvență a marcării evenimentelor, amintind aici, că în 2020, un eveniment similar fusese organizat și la Voineasa/Vâlcea (în Loviștea de partea dreaptă a Oltului!), cu ocazia împlinirii celor 500 de ani de atestarea localității în documentul cu pecetea domnitorului Neagoe Basarab (socrul lui Radu de la Afumați!) și a principelui Ioan Zapolya al Ardealului, cu ocazia convenirii hotarului. Atunci preotul, cercetător istoric, Nicolae Moga lansa o carte, cu informații bine structurate despre contextul istoric al evenimentului.

Ziua aleasă pentru sărbătoare, de localitatea Titești, una să nu se dilueze evenimentul în amestec cu tradiția perioadei, a fost 10 ianuarie, zi cu o semnificație istorică specială în istoria națională. În 10 ianuarie 1475, la Vaslui/ Podul Înalt... un Ștefan cel Mare dobânda o victorie remarcabilă. Organizarea evenimentului aniversar, a beneficiat de energia unor oameni speciali (elita acestui loc, cu dragoste de baștina maternității care se manifestă prin fapte!). Acest eveniment, precum multe altele anterioare, devenise unul potențial pe agenda localității. Facem dintr-un început cunoscute numele inițiatorilor („responsabili” de multe altele înainte!): Constanța Ștefan (o amazoană a Loviștei, purtătoare de grijă, munților, mioarelor și păstorilor...), Mihai/Mișu Călinoiu (profesorul de istorie, nedeșlipit de Titești, arheolog amator, administratorul unui tezaur de documente, și un custode adevărat al Muzeului Satului Titești), Ion Talpoș (fiu al satului, trăind în „diaspora” Tâlmaciului, acum un ziarist atestat, neobosit reporter la evenimentele culturale/Vezi Intol Press și culturaarsmundi.ro, pentru presa *on line*). Împreună cu primarul Nicușor Cătălin Daneș, școala gimnazială, biblioteca locală cărora li s-au adăugat concetățenii au organizat și pus în fapt un eveniment de referință pentru istoria din scenă a localității.

Vorbele zboară! Unele sunt reținute vremelnice în freamătul concurent. Organizatorii au pregătit și o carte reper momentului, cu posibilitatea citirii și recitării a ceea ce se vrea evenimentul acesta special. O carte ilustrată, cu fotografii și documente: „TITEȘTI-VÂLCEA /500 de ani de la prima atestare documentară”, Editura AGATON, Făgăraș, 2025, realizată de Ion Talpoș și Mihai Călinoiu, s-a constituit un adevărat portativ... al discursurilor publice ale

evenimentului, alături de inspirata expoziție organizată în sala de festivități a școlii gimnaziale, aglomerată de participanții la eveniment.

O zi specială, ocrotită și de soarele ce va fi topit ghețușul drumurilor prin marele amfiteatru de la poalele Titeștilui, a fost ghicită de organizatori, între celelalte neprielnice. La ora anunțată de programul invitației, gazdele cu pâine și

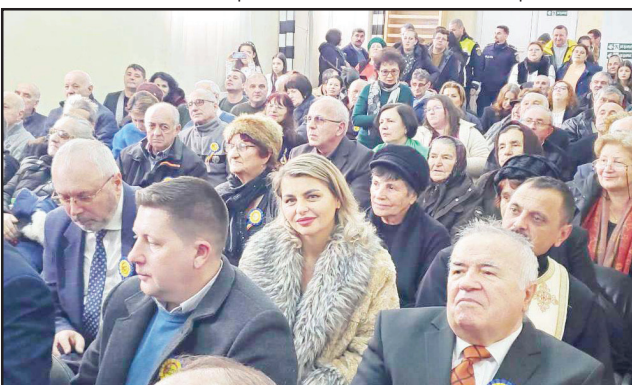

sare vor fi întâmpinat oaspeții. Primarii vecini (Racovița, Boișoara, Perișani), foștii primari ai localităților, încă supraviețuitori, vor fi cinstit evenimentul. De la ... centru, Președintele Consiliului Județean, Constantin Rădulescu, și alți demnitari din scaunele puterii locale, politicieni ai culorilor din spectrul puterii vor fi onorat, cu un mesaj anume evenimentul. Primarul va fi dat mesajul întâmpinării, slujirea religioasă, imnul național, mesajul județului, vor fi fost uvertura, marelui eveniment moderat de Constanța Ștefan și dat pe vocile lui Mihai Călinoiu (susținut de arhiva personală de documente!) și Ion Talpoș pentru prezentarea/ lansarea cărții amintite. O legendă verificată a Loviștei, ne va fi fost recitată de Ion Frântu, iar episodul verificat din carte lansată, despre procesul de acum 2 veacuri, va fi fost redat expresiv, reamintind o filă istorică a locului a luptei locuitorilor în căutarea dreptății (70 de ani de luptă... cu autoritățile corupte de perioada fanariotă!), aflată în cele din urmă la curtea domnească, prin anul 1826/ carte lansată fiind edificatoare și asupra acestui conflict!

Remarcabil darul copiilor școlii gimnaziale care ne-au cântat, au recitat, au dansat în coordonarea unui dascăl iscusit... Remarc aici colindul bătrân adus în canonul celor două... „preuci” privind ziorii de ziua. Chiar colindătorii noștri păreau la începutul celeilalte jumătăți a mileniului, cumpăna unor ziori de ziua! La mulți ani Titești!, am rostit involuntar în gândul luat prorocire de bine pentru urcușul mileniului. A urmat apoi revederea trecutului, prin artefactele teaurizate în Muzeul satului local, ca dovadă a respectului pentru generațiile scurse în rădăcinile, din care mereu răsar generații noi sub soarele locului, să ducă ștafeta mai departe în fără sfârșirea scării spre înaltul spre care cutează neîncetat lovișteanul, ivit cândva din nedeile de pe culmi și din ocrotirea celestă. A urmat apoi agapa, cu produsele de stână, cele ale livezilor locului, dar și din darurile Boromir, chiar, făptuitorii ei iviți din raiul loviștean, inspirator al gândului liber și netemător de avântul zborului spre culmile înalte. Am plecat intrigat, privind absența de la eveniment, a primarilor lotreni, până în momentul în care am aflat, că în același moment, la alt muzeu local (cel al fluierelor/cinstind pastoral!), de la Malaia/Săliște, fusese organizat un eveniment special, cu oaspeți în concert...

Să dăm mulțumirea noastră acestor oameni care cinstesc istoria locurilor și ne țin trează memoria, mândria de noi înșine, și ne încredințează asupra energiilor pe care le avem și putem să le punem în fapte. La mulți ani... Titești!

M. SPORIȘ/11 ianuarie, 2026

O ANALIZĂ ACADEMICĂ, FILOLOGICĂ ȘI ETNOLOGICĂ A EXPRESIEI „LERU-I LER”, FRECVENT ÎNTÂLNITĂ ÎN CÂNTECELE POPULARE DE CRĂCIUN (COLINDE) DIN SPAȚIUL ROMÂNESC

Al. Florin ȚENE

Formula „leru-i ler” apare aproape exclusiv în colinde rituale de Crăciun, mai ales în cele de tip arhaic, cu structură refranică. Ea are funcție incantatorie, nu semantic-narativă, fiind un element fix, repetitiv, cu rol de: marcat sacral al textului; ritmizare și solemnizare a discursului colindului; continuitate între strofe, asemănător refrenului. În acest sens, „leru-i ler” se apropie de alte formule rituale precum „florile dalbe”, „ziurel de ziua”, „dalerui Doamne”.

Una dintre cele mai vechi și discutate ipoteze derivă „ler” din latinescul laurus (dafin), plantă sacră în Antichitate, simbol al: victoriei, sacralității, perenității. În cultura populară românească, dafinul fi, prin extensie, verdele de iarnă sunt simboluri ale vieții care nu moare, potrivite pentru ritualul Crăciunului. Obiecție: trecerea fonetică laurus

→ ler este dificil de demonstrat riguros, deși nu imposibil în registru popular.

O altă interpretare vede în „ler” o deformare fonetică arhaică a unor formule liturgice: „Aliluia”, „Kyrie eleison”. Acestea, intrate în circulație populară prin intermediul creștinismului timpuriu, ar fi fost adaptate fonetic de comunitățile rurale, pierzându-și sensul lexical, dar păstrând valoarea sacră.

Această ipoteză explică bine: lipsa sensului lexical clar; folosirea exclusiv rituală; caracterul sacru al formulei.

Mulți etnologi și folcloriști (ex. Romulus Vulcănescu, Ovid Densusianu) consideră că „ler” este un cuvânt fosilizat, provenit dintr-un substrat precreeștin, posibil dacic sau traco-iliric. Argumente: apare doar în contexte rituale; nu este utilizat în vorbirea curentă; are analogii funcționale cu formule sacre din alte culturi indo-europene; este lipsit de flexiune și autonomie semantică. În această perspectivă, „ler” ar func-

ționa ca mantră arhaică, cu valoare apotropaică (de protecție).

Din punct de vedere morfologic: ler – radical invariabil, arhaic; -u – articol hotărât arhaic sau vocală eufonică; -i – particulă de legătură sau relicvă verbală; repetarea („ler... ler”) accentuează caracterul incantatoriu. Prin urmare, expresia nu este o propoziție cu sens logic, ci o formulă rituală fixă, cu valoare performativă, nu descriptivă.

În plan simbolic, „leru-i ler” semnifică: timp sacru (noaptea Nașterii); reînnoirea cosmică; trecerea dintre lumi (vechi / nou, profan / sacru); binecuvântarea comunității. În colind, sensul nu este „înțeles”, ci trăit.

„Leru-i ler” nu este un cuvânt cu sens lexical propriu-zis, are formulă arhaică rituală, cu origine incertă (latină, creștină sau precreeștină), păstrată în colindele românești ca relicvă sacră, având rol incantatoriu, ritmic și apotropaic. Este un exemplu remarcabil de continuitate culturală și de memorie lingvistică profundă în tradiția românească.

PE TABLA VIEȚII O PUNTE DE LACRIMI

Ilie GORJAN

Editura PRINTIS, din Iași, face un mare bine cititorilor prin publicarea, în anul 2025, a cărții ”Legământ cu icoana mea călătoare”, sub semnătura distinsului profesor și om de cultură vâlcean Nicolae Ciurea – Genuneni, acest ”cerșetor de lumină” ce și-a înnobilit existența pământească cu o iubire care iese din tiparele normalului și tinde spre absolutul în dragoste, așa cum numai marii creatori și-au construit cu migală acest edificiu al sentimentului uman. Această carte surprinde cititorul prin ineditul ei, în sensul că protagoniștii, autorul și soția lui, au păstrat scrisorile pe care și le-au trimis timp de nouă ani (1958 – 1967), ele fiind incluse în economia cărții, miracolul iubirii constituind esența conținutului acestor scrisori.

Ele dezvăluie o iubire de o intensitate și profunzime cum poate numai în corespondența dintre Mihai Eminescu și Veronica Micle am întâlnit și nicidecum în vreo altă lucrare literară, și, slavă domnului, am citit suficientă literatură ca să-mi permit o astfel de comparație. Această ”nemuritoare iubire”, cum o denumește, pe bună dreptate, autorul, nu poate să nu impresioneze total pe oricine deschide cartea, deoarece este o poveste de dragoste sădită pe aripi de vrajă în inimile a doi tineri, Nicolae și Cocuța, ce s-au găsit unul pe altul în vârtejul unei epoci tumultuoase și al unei vieți presărate când cu miere, când cu fiere.

Gingășia și sensibilitatea, ieșite din comun, constituie trăsătura principală a relației de iubire dintre cei doi eroi ai cărții, apelativele, din abundență, sub formă de diminutive confirmând, cu prisosință, acest aspect. Cartea mi-a produs o puternică impresie, întrucât m-am regăsit în numeroasele fațete legate de viața de zi cu zi din acea perioadă, de organizarea și desfășurarea învățământului de atunci, cu toate caracteristicile lui, de stilul de conducere al autorităților, transportul în comun, aprovizionarea cu cele necesare traiului și multe altele.

Scrisorile prezente în carte, completate cu scurte comentarii ale autorului, prezintă cu lux de amănunte evoluția celor doi, din momentul când s-au cunoscut până în anul 1967, când viața lor se închegea temeinic pe un făgaș profesional și social bine clădit și puternic ancorat în societate. Nicolae și Cocuța, după ce s-au cunoscut în anii de liceu, au pornit împreună pe drumul spinos al devenirii profesionale și sociale, nelipsind satisfacțiile spirituale și materiale, dar și asperitățile și neajunsurile pe care le-au înfruntat cu cerbicie și pe care le-au și depășit pentru a-și atinge obiectivele propuse. Cocuța, ca profesoară suplintoare, a făcut față unor situații mai mult decât dificile, legate de condițiile precare de desfășurare a orelor, de lipsa mijloacelor de transport în comun pentru efectuarea navetei la și de la domiciliul din Râmnicu-Vâlcea, de stilul de conducere deficitar al directorilor de școală, de obligativitatea participării la acțiunile de colectivizare a agriculturii, de lipsurile materiale și financiare destul de serioase și lista poate continua.

La rândul lui, Nicolae, după admiterea în învățământul superior, a trebuit să facă față unor serioase piedici referitoare la lipsa asigurării financiare a studiilor, la condițiile precare de cazare în căminele studențești și, mai ales, la ”marele lui dușman – dorul”, despre care afirmă că ”Are atâtea fete!...Când e dor, când e durere; când e bucurie ori tristețe; când e fericire sau izvor de lacrimi...Oricum, dorul este cel mai puternic stăpân al sufletului omenesc...”Nu pot fi omise aspectele neplăcute ale perioadei de satisfacere a stagiului militar post-facultate, timp de șase luni, când îl marchează profund condițiile materiale de-a dreptul înjosoare din unitatea militară unde a fost repartizat (dormitor cu 150 de paturi, iar la cantină ”se dau boabe de fasole cu mămăligă și iaurt cu mămăligă de nu poți pune gura pe ele”), și, îndeosebi dorul de persoana iubită aflată la mare distanță de el.

Un personaj cheie al cărții este Cătălin, fiul celor doi îndrăgostiți, soț și soție, de a cărui creștere și educare se ocupă amândoi cu dragoste și o pasiune de nestăvilit, numai că, din păcate, la vârsta de 49 de ani acesta se stinge din viață, pe neașteptate, deși era medic militar la Brașov (nu poate fi ceva mai cumplit pentru niște părinți decât să-și înmormânteze copilul, crescut și educat cu atâta migală), acest tragic eveniment provocând o durere fără margini ambilor părinți, dar, mai ales, mamei, care, de supărare, se îmbolnăvește grav și-și urmează fiul în lumea veșniciei. Am mai reținut din scrisorile celor doi tineri câtă atenție au acordat admiterii și promovării examenelor la facultățile pe care le-au urmat, dar și preocuparea lor de a-și îndeplini profesia de dascăl cu rezultate deosebite, chiar și în condițiile materiale vitrege de atunci. Următorul pasaj dintr-o scrisoare cred că este edificator: ”Căsuța ei era destul de modestă. Avea doar două camere. Într-una stătea ea, iar pe cealaltă ne-a închiriat-o nouă. Ca să afle cititorul cum arăta noua noastră locuință, o descriu: pământ pe jos, un pat de lemn ale cărui picioare erau un fel de pari înfiți în pământ. Între cele patru scânduri (două pe laterale și două la capete) ale patului era așezată o saltea umplută cu paie și acoperită cu un pled țesut în război. În dreptul ferestrei (destul de mică) avea o măsuță. Soba de cărămidă, nu prea mare, fusese zidită pe peretele cu ușa, chiar foarte aproape de ușă.”

Cert este faptul că Nicolae și Cocuța, după finalizarea studiilor universitare, s-au impus în mediul cultural și didactic vâlcean, fiindu-le recunoscute competența și meritele didactice, aducându-și o contribuție deosebită la formarea multor generații de elevi, care, ulterior, le-au purtat o vie și perenă recunoștință. Totodată, Cocuța, profesoară de biologie, a contribuit din plin la formarea ca medici a ambilor fii, dar și a celor patru nepoți, bucurându-se din

plin de dragostea și recunoștința acestora. Scrisorile, incluse în economia cărții, mi-au reamintit, de asemenea, denumirile unor medicamente ca penicilina V, ulcerotrat, tetraciclină, polidin, pneumosept, fedrocaină, carbaxin și altele, care atunci erau pe buzele tuturor, pe când acum nu mai pomenesc nimeni de ele. Deși ne găseam în plin ev stalinist, cei doi aduceau adesea vorba despre Dumnezeu, biserică și credință: ”Să te duci la biserică cu Cătălin într-o vinere sau miercuri și să-l împărtășești. Să vă rugați să-mi ajute Dumnezeu să iau toate examenele și să ajung cu bine acasă.”

Greu s-au descurcat acești doi dascăli tineri cu salariile lor modeste, dar cu credință în Dumnezeu, rațiune și cumpătate maximă au reușit să facă față tuturor piedicilor întâlnite în cale și, în final, și-au dus la bun sfârșit visurile și țelurile propuse. Cutremurător este finalul cărții, când, Cocuța, simțind că i se apropie sfârșitul, își ia un fel de rămas bun de la soțul pe care l-a iubit și venerat toată viața, folosind niște cuvinte de un tragism sfâșietor: ”Apoi văzându-mă că începusem să plâng, a ținut să adauge: Nicușor, tu trebuie să fii conștient de faptul că eu sunt foarte bolnavă și eu voi pleca prima din această lume...Știi ce te rog, scumpul meu?... Când vom mai sta împreună, vreau să nu te mai văd

trist și plângând. Păstrează-ți lacrimile, căci va sosi și acel moment – când vei avea foarte multă nevoie de ele...Am încercat să-i spun că marea noastră iubire ar merita să se bucure de milostenia lui Dumnezeu și anume, să deschidă în același timp și în aceeași clipă porțile cerului pentru noi amândoi...Nu, nu, Nicușor! Gândești greșit. Tu trebuie să mai rămâi, să te ocupi creștinește de sufletele noastre. Ele nu se vor despărți niciodată!...Va fi suficient să vii mereu la mine, la mormânt, unde sufletul meu va fi mereu prezent și, cu siguranță, te va vedea, te va auzi, te va simți și te va iubi... El va avea nevoie de multă lumină în infinitul sfânt – în care va sălăslui... Cine să-i aducă sufletului meu lumina marii iubiri? Doar soțul meu de-o viață, doar tu, Nicușorul meu cel scump și drag!...Într-un final, am plâns amândoi, ne-am îmbrățișat și ne-am împreunat lacrimile de pe obraji, sărutându-ne.”

Această admirabilă carte, care m-a impresionat până la lacrimi, mi-a inspirat versurile următoare: Se vor topi zăpezile iubirii pe umbrele tăcerii/ Și nu vom ști să mai apărindem candela albastră,/ Vom face poate-un cântec pe urmele-nvierii/ Când va-nflori din nou mușcata în fereastră./ Vom mai sădi și azi, și mâine, în suflete durerea/ Și-apoi să ștergem tot cu un burete prea sârmos,/ Pe tabla vieții vor rămâne doar vântul și tăcerea,/ Se vor topi și amintiri și tot ce-a fost frumos./ Cine să vadă printre umbre ce a mai rămas/ Din vechea mea grădină cu lacrimi și-amintiri,/ Doar ploaia și cu bruma vor face aici popas,/ Iar noi vom fi prea duși și prea trecute știri./ Pe tabla vieții o punte sumbră și grea de lacrimi/ Se desfășoară ca un cântec pe-un portativ duios,/ Ne vom simți în cutele durerii fără surplus de patimi/ Și nimeni nu va ști că am trăit și demn, dar și frumos.

SCRIITOR LA ZIAR

BLÂNDA ȘI BLAGOSLOVITA IARNĂ

Puiu RĂDUCAN

La distanță de-o inimă de inima mea umblă iarna descultă, despuiată și lninge albastru de frumos. Fulgii golânași își fac de cap prin văzduhul apăsător.

În pilea goală, râul se scaldă-n zăpada ce se așază-n jafuri cotropitoare peste tot pământul curios. Iarna este la ea acasă, deși uneori, ghiociei ne fac cu ochiul cel verde.

S-au dus sărbătorile cu dezmăturile lor creștine (și ne). Gerul iernii domină și ne domină. Drumurile se opun nămeților și se opresc în fața mașinilor curioase. Gradele de minus se tot adună, se măresc, iar de scăzut... nu prea...

Câteva mașini mult prea curioase iau temperatura apelor băgând de multe ori pe cei din habitat în cumplite suferințe, chiar dispariții lacrimogene.

În legitimă apărare apele mânate de fulgii curioși foc se tot duc la vale. Cerul ascuns în văzduhul tămâiet (de poetic) se freacă la ochi și pitește soarele. Printr-un adormit taifun zarea acoperită de plumb bacovian cerne fulgi sălbatici care par de nestăpânit, mai ales că se aude că cerul va pune taxe pe fulgi.

Noi colectăm răcoare pentru speranța zilelor cu căldură.

Urările proaspetelor sărbători continuă.

Și ce dacă vă mai zic și eu La Mulți Ani!

08012026-B. Olănești

MARIAN ILIE

CULTURA vâlceană
Nr. 232 / dec. 2025

Iar făcui o noapte albă, n-am pus geană peste geană
Că mă prinse dimineața citind Cultura vâlceana
Unde pe una din pagini văzui că mi-au apărut
Și predoslovii-n versuri pentru numărul trecut
Și poemul pamfliturgic cu barajele secate
Generând criză de apă și de electricitate
Deocamdată-n trei județe; mâine cine știe câte
Din localități vor mai putea fi locuite...
Dar mai mare-i bucuria- și-o trăiesc de vreo trei ani
Citind, ca și-n celelalte ”foi” scoase de Cichirdan,
Apelul la conlucrare către Sibiu și Argeș
Al vâlcenilor – unire, megieș cu megieș
Valea Oltului s-o facă un culoar fără egal
De sfințit frățietatea-ntre Valahia și Ardeal...
Ipac, Cichirdan s-aducă un adaos la apel
Ținând cont că Oltul are multe baraje pe el!
În rest, mult spor la lectură- de aici, de la Potlogi
Unde Crivațul aduce nechezat de inorogi
Înhămați de astădată să-l poarte pe Moș Crăciun
Pe la casa dumneavoastră. La Multi Ani – fie-ne buni!

VIDRARU

După cum am mai relatat
Lacul Vidraru-a fost secăt
Se știe care-a fost pricina
Și-a cui din cei e sus e vina...
Mai jos, în valea-aceea goală
În urbea stră-voievodală
Nu sunt probleme semnalate
La apă, electricitate
Vitejii lumii literare
Mai dau frâu liber la visare
Și-n atmosfera cumva tristă
Cu un nou număr de revistă
- Aș zice, referențială-
Ne scot pe loc din toropeală
De ne-a prins ceasul târzior
Cu ochii la televizor
Ori butonând la telefoane
După mesaje mai profane...
Deschideți linkul, accesați
- Vă veți simți reconfortați!

TEMA NATURII ÎN „FLOARE ALBASTRĂ” DE MIHAI EMINESCU

Constanța BADEA

„Floare albastră” (publicată în 1873) se așază în centrul liricii eminesciene de tinerețe, la confluența dintre confesiunea romantică, idila pastorală și reflecția filozofică latentă. Poemul suprapune două registre aparent ireconciliabile: chemarea tandră a iubitei la viața concretă, zâmbitoare, și predispoziția eului liric spre visare metafizică și solitudine. În această tensiune, natura nu e doar decor, ci instanță activă, mediatoare a afectelor și oglindă a raportului dintre ideal și real. Ea delimitează spații, sugerează stări, ordonează ritmuri și devine limbajul în care se negociază iubirea. În poem, natura introduce o topografie afectivă precisă: „codrul”, „lunca”, „câmpia”, „izvorul”, „iarba”. Nu e o natură monumentală ori grandioasă, ci una apropiată, domestică, aproape familiară. În spiritul idilei, peisajul este aerisit, luminos, adăpostind jocuri, plimbări, gesturi spontane: „Hai în codrul cu verdeață / Und’ izvorul lin curgea”. Apele curgătoare, iarba, copacii devin repere ale unei lumi neproblematic, non-traumatice, unde timpul pare încetinit, iar clipa se oferă, generoasă, tandreței. Această natură idilică suprapune o etică a proximității și a trăirii „aici și acum”: iubita își cheamă partenerul în natură ca într-un spațiu al reînvățării simplității și al redescoperirii corpului, al jocului și al copilăriei („Și-ncălecă pe-o coardă”).

Departate de a fi simplă ornamentație, natura păstrează logica unui sanctuar: te invită, te protejează și, odată primit înăuntru, te absoarbe într-o compoziție senzorială totală (sunetul izvorului, mirosul ierbii, răcoarea umbrarului). Prin aceasta, ea devine mediul în care iubirea se poate repune pe picioare, regăsindu-și organicitatea. Eul eminescian e însă atras de o altă direcție: contemplativ, melancolic, pre-dispus la abstractizare. De aici derivă axa tensională a poemului: pe de o parte, vocea iubitei reprezintă chemarea spre viață („nu mai sta pe gânduri”), pe de altă parte, vocea integratoare a poetului se reîntoarce către idei, către „gânduri”, către un „dincolo” metafizic. Natura intră astfel în joc ca un argument al iubitei împotriva inflației de ideal: „Nu căta în depărtare / Fericirea ta, iubite”. Codrul, lunca, izvorul contrazic transcendentalismul steril; ele oferă o fericire la îndemână, una trăită, nu doar gândită. Antiteza devine marcă romantică spectaculoasă: idealul, cu aura lui rece, versus realul cald, tangibil.

Natura stă de partea realului, însă nu împotriva spiritului, ci ca o dimensiune a lui întrupată. În loc să fie în opoziție cu gândirea, natura îi dă direcție: o invită să coboare în senzorial, să-și asume finitudinea. Iar tocmai această coborâre poate produce reconcilierea: ideea să devină viață, gândul să se lase locuit de carne și de frunză. Semnul din titlu concentrează, la rândul său, o încărcătură simbolică majoră. „Floarea albastră” trimite, prin filieră romantică germană, la motivul novalisian al „florii albastre” (Die blaue Blume), simbol al dorului de absolut și al călătoriei interioare spre sens. La Eminescu, însă, floarea nu rămâne pur ideală; albastrul se topește în peisajul concret. Simbolul pivotează: de la visul îndepărtat la realul atins, de la transcendentă melancolică la o fericire posibilă în natură. Antiteza devine marcă romantică spectaculoasă: idealul, cu aura lui rece, versus realul cald, tangibil. Simbolul pivotează: de la visul îndepărtat la realul atins, de la transcendentă melancolică la o fericire posibilă în natură. Prin urmare, „floarea” devine mediană între două regimuri de existență: e semn al idealului (pentru că poartă culoarea cerului, a depărtării), dar e și corp vegetal, accesibil privirii și atingerii în „codrul cu verdeață”. Ironia fină a poemului (ușor zâmbitoare, pe alocuri) e tocmai aici: idealul, pe care poetul îl tot invocă, e poate mai aproape decât crede — se află chiar în natură, în iubire, în clipa trăită. Topica, repetițiile și refrenele („Floare-albastră! floare-albastră...”) imprimă poeziei un balans de cântec, o muzicalitate care mimează legănarea ierbii și curgerea apei. Versurile scurte, alternanța dintre invocație și descriere, interjecțiile și adresările directe construiesc o scenă orală: cititorul simte că asistă la un dialog viu. Muzicalitatea nu este ornament, ci funcție: susține ideea reînțoarcerii la simplitate și la lumea simțurilor. Natura este trăită polisenzorial: „izvorul lin”, „lunca”, „iarba verde” aduc în poem nuanțe tactile, auditive, vizuale. Fără să cadă în picturalitatea emfatică, Eminescu construiește un peisaj suficient de concret pentru a te invita înăuntru, dar destul de general pentru a-l transforma în loc arhetipal — un codru care e, de fapt, oricare codru, o „vale” care e „valea tuturor verilor” din memorie. Tema naturii e strâns legată de tema erosului. Chemarea iubitei în natură are și un discret sens inițiativ: trecerea de la teoria iubirii la experiența ei. Aici, natura funcționează ca „maestru blând”: învățătorul e izvorul, iarba, umbra; lecția e aceea a încrederii în corp și în ritmu-

rile firești ale lumii. E un eros neostentativ, lipsit de teatralitate, sugerat prin gesturi ludice, prin diminutive, prin ușoare tachinări. Această pedagogie naturală contrastează cu universul „de idei” în care eul liric pare captiv. În natură, iubirea e ceva ce se întâmplă, nu ceva ce se conceptualizează. Astfel, spațiul natural este nu doar cadru, ci vector de transformare: îi propune poetului un alt mod de a fi — mai puțin grav, mai deschis spre joc, mai încrezător în simplitate. „Floare albastră” păstrează, totuși, o ambivalență: deși iubita pare să biruiască, rămâne impresia că visarea poetului nu poate fi de tot suspendată. Autoironia — una dintre marile virtuți ale poeziei — atenuază didacticismul: poetul își surprinde propria înclinație spre „depărtări” cu un zâmbet, fără a o anula. Natura, așadar, nu devine o dogmă (nu interzice gândirea, nu demonizează idealul), ci o contrapondere. În această tensiune rezidă farmecul durabil al poemului: un pact provizoriu între ideea înaltă și iarba proaspătă. În canonul romantic, natura e adesea un dublu al eului: proiectează stări, amplifică emoții, sugerează infinitul. Eminescu asimilează această paradigmă, dar o nuanțează printr-un amestec propriu de nostalgie, ironie și luciditate. Dacă în alte poeme natura capătă măreție cosmică, aici ea e „umanizată”, mică, intimă, devine „acasă” pentru doi îndrăgostiți. „Floare albastră” e astfel o poezie a „romantismului temperat”: marele mit al infinitului (albastrul) este domesticit într-o scenă pastorală. În plus, simbolistica cromatică reafirmă genealogia romantică: albastrul — culoarea depărtării, a cerului, a apei — concentrează nostalgia după un dincolo, dar, simultan, promite răcoarea și liniștea aici, acum. Natura mediază, deci, între transcendental și immanent, între vis și corp. Tema naturii în „Floare albastră” e inseparabilă de tema iubirii și de drama blândă a raportului dintre ideal și real. Natura nu e decor, ci actant: cheamă, inițiază, vindecă, ironizează ușor abstracțiile prea grele. În jurul simbolului „florii albastre”, Eminescu construiește un scenariu de reconciliere: ceea ce părea depărtat (idealul) poate fi atins în proximitate (în codru, lângă izvor), dacă eul acceptă să învețe seninătatea lucrurilor simple. Muzicalitatea, invocația, dialogul, repetițiile și cromatica transformă peisajul într-o hartă a trăirii. Prin echilibrul dintre farmecul idilic și ironia discretă, poemul rămâne una dintre cele mai convingătoare pledoarii ale literaturii române pentru „fericirea concretă” pe care natura o oferă.

DIN REVISTE LUATE... ȘI-N REVISTĂ DATE... (Urmare din pag. 7)

Colinda la revista Ramuri. Îi urează noului redactor-șef, Gabriela Gheorghisor: La mulți ani! În fruntea revistei și în viață. Numărul este ilustrat cu lucrări de Alexandru Pasat, căruia Cătălin Davidescu îi desenează portretul cu: „Alexandru Pasat: Memoria materiei, metamorfoza formelor.” În editorialul: „Revista Ramuri: după 120 de ani”, Gabriela Gheorghisor vestește: „Pe 5 decembrie 2025, revista Ramuri împlinește 120 de ani de viață literară. “ Urmează un istoric al drumului revistei într-un secol și ceva, un parcurs uneori normal, alteori anevoios, dar revista a ieșit teafăr din încercări și azi: „Revenind la momentul aniversar: Ramuri este o revistă de tradiție (nu tradiționalistă), care își respectă trecutul și aspiră să-și onoreze prezentul, cu o balanță echitabilă între istorie și actualitatea literară, între literatură și celelalte arte, între creativitatea românească și cea universală.” La răzlețe, Gheorghe Grigurcu relevă: „Cinismul smerit al unor metafore”(I), iar la semnal(e), colegul de pagină, Nicolae Prelipceanu surprinde: „Iluzia timpului real. “ La focus, neobositul Cristian Pătrășconiu în „Un tritic despre libertate” îl alege pe Timothy Snyder din cărțile lui traduse în limba română: „Drumul spre nelibertate “, „Despre tiranie “ și „Despre libertate”. Timothy Snyder este un istoric american de marcă , cu o voce distinctă în viața publică. Au circulat multe „Istorii în jurul lui Barbu/Barbilian”, pe care istoricul Lucian Nastaș-Kovács le reconstituie în cartea, cât o cărămidă, - „Dan Barbilian/Ion Barbu”, și Mihai Ghițulescu îi scrie cronică. Călin Vlasie a ajuns la episodul 4 din „Poezia, încotro ?”, fără să-i găsească direcția. La gambitul lecturii, pentru Gabriel Nedelea: „Romanul unei fresce sociale pe trei planuri” este cartea lui Augustin Cupșa: „3300 de perechi de palme”; cartea este cea mai complexă scriere a lui Augustin Cupșa. Dialogul lui Robert Șerban cu Vasile Popovici are deviza-citat: „Contează să nu lăsăm în urmă lucruri de care să ne fie rușine.” Poetul cu rădăcini oltene îi dă ocazia lui Toma Grigore să gloseze la: „Macedonski în eseuri critice”, pretextul cronicii este volumul lui George Vulturescu: „Al. Macedonski- maladiile eului poet-ic.” La Ramura traducerilor, Gabriela Păsărin alege, pentru recenzia: „Spectacolul tragicului transfigurat estetic”, bestseller- ul internațional : „Eu cânt și muntele dansează. “, de Irene Solà. La mulți ani, Ramuri!

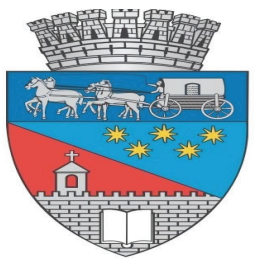
Înălțăm colinda la revista Orizont. Pagina de titlu este dedicată: In memoriam Cornel Ungureanu. Scrie premonitoriu Cornel Ungureanu, în a doua pagină „In memoriam”, rânduri despre dispăruții: Marcel Pop Corniş, Paul Eugen Banciu, Alexandru Ruja; iar Mircea Mihăieș despre toți, dar mai ales cuvinte alese lui Cornel Ungureanu. În urma lui rămâne o însemnată operă de critic și istoric literar-cel mai bun pe care l-a dat Banatul. De la volumul de debut: „La umbra cărților în floare”, apoi masiva și excelenta sinteză „Proza românească de azi”, până la „O istorie secretă a literaturii române” și magnus opusul „Geografia literară a României”, există un fir conducător, dar și un neastâmpăr al bucuriei de a descoperi frumousul. Dialogul revistei : „Iuliu Hossu: un erou al României” este între Mihai Frățilă și Cristian Pătrășconiu. Cel din urmă lansează ancheta: „Dacă tăcerea e de aur și vorba de argint, ce e de bronz?” Răspund 10 oameni de cultură. Voi ce-ați răspunde?! Stéphane Courtois continuă „Anatomia terorii”, cu al doilea episod. Nu uităm să citim Tur de orizont și Cronică mărunță.

Colinda alege numărul dublu 47-48 al României literare, un număr de colecție datorită masivului Dosar Eugen Lovinescu, care reunește comunicările prezentate în această toamnă la Simpozionul organizat de Uniunea Scriitorilor din România și de Academia Română cu prilejul centenarului unei cărți fundamentale a marelui critic: „Istoria civilizației române moderne”. Aniversarea dă posibilitatea unor critici și istorici literari de a-l evoca pe Lovinescu. Paul Cernat, în „E.Lovinescu, învinsul situațiilor oficiale”, radiografiază contextul politic, social și literar care l-a împiedicat să acceadă la funcțiile și demnitățile pe care și le-a dorit și pe care le merita. „Ambițios și cu conștiința propriilor valori, Lovinescu a suferit enorm de pe urma acestor eșecuri care, probabil, i-au grăbit sfârșitul.” Examinând „contextul teoriilor lovinesciene”, Angelo Mitchevici consideră că acesta a dialogat „într-un mod fecund- polemic cu ideile epocii sale” și „s-a opus cu argumente care stau și astăzi în picioare reducionismului etnicist și formulelor totalitare, așa cum au fost ele îmbrățișate de o însemnată parte a cărturarilor de marcă ai perioadei interbelice”. Analiza lui Vasile Spiridon este surprinzătoare și deschizătoare de noi piste de abordare. O abordare similară are și Varujan Vosganian, în analiza lucidă și dureroasă, obiectivă și necruțătoare a teoriei lovinesciene a sincronismului, aplicată la momentele- cheie ale istoriei noastre naționale. Alte nuanțe la portretul criticului aduc Ion Stanomir, care îl definește pe Lovinescu „un liberal-conservator”, și Mihai Zamfir-impresionat „de miracolul Lovinescu”, al cărui spirit a început să domine din nou panorama literară românească la finele secolului XX. Mai citim în acest număr un interviu de excepție. Intervievatul este un mare filosof, poate cel mai influent filosof european al momentului- Peter Sloterdijk. Îl întrebă Cristian Pătrășconiu : „(...) sunteți pesimist cu privire la ce mai poate realiza filosofia astăzi? Pe de altă parte, ce motive de optimism putem găsi în ceea ce privește condiția actuală a filosofiei și rolul filosofului?” În primul rând, așa ezita să discut în termeni de pesimism și optimism, deoarece asta ne obligă să abordăm o perspectivă extremistă. Or, de obicei, viața este superficială. (...) Mai țineți minte pasajul acela de referință din Apocalipsa lui Ioan, în care Iisus sau Îngerul Apocalipsei le-a spus locuitorilor unui oraș răsăritean dacă ai fost rece sau fierbinte, te-ai fi putut mântui, dar, fiindcă ești căldicel- nici fierbinte, nici rece-, am să te vărs din gura mea? Adevăratul context este că orașul respectiv era situat în apropierea unui izvor cu apă termală, ceea ce-i ajuta pe locuitori să cultive o adevărată industrie turistică. Astfel că era un oraș prosper , unde creștinii duceau o viață de huzur. Iar Îngerul Apocalipsei le spune că, atâta vreme cât ești într-o poziție comodă, nu vei putea niciodată să găsești adevărul. Deci, cam asta ar fi cu poziționarea între optimism și pesimism.” Și un alt răspuns: „Inamicul ar fi, pe de o parte, toate toate tipurile de angajament ideologice și, pe cealaltă parte, prostia în toate formele de expresie...”

La finalul acestei excursii prin revistele literare, o strofă din „Colind” a scriitorul anului - poetul Ion Mureșan.

„Lumea se leagănă-n/leagănul cerului./În fașă ne leagănă/năpraznicul gerului.”

A colindat, pentru Voi, Mihai Mustăța și spune : La mulți ani cititorilor, revistelor și autorului rândurilor de mai sus!

RÂMNICU VÂLCEA

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI

Râmnicu Vâlcea, General Praporgescu 14, 240182, Jud. Vâlcea
tel: +40-250-731016 fax: +40-250-731843 primaria@primariavl.ro

www.primariavl.ro

CERTIFICARI MRC-OCS

SR EN ISO 9001:2015 410/C

SR EN ISO 14001:2015 223/M

SR OHSAS 18001:2008 190/HS

SR ISO/CEI 27001:2013 019/SI

PATINUARUL DIN TÂRGUL „DECEMBRIE MAGIC”

Bilanț la finalul sărbătorilor de iarnă: mii de râmniceni s-au bucurat de patinoarul din Târgul „Decembrie Magic”

Deschis odată cu inaugurarea Târgului „Decembrie Magic”, pe 29 noiembrie 2025, și funcționând până în week-end-ul recent încheiat, patinoarul artificial din centrul Râmnicului a adus multă bucurie pentru mii de râmniceni pasionați de alunecarea lină pe patine. Aproape 2.000 de adulți și peste 1.900 de copii, elevi sau studenți s-au distrat pe structura de agrement din Scurul Mircea cel Bătrân, a cărei întreținere și exploatare a necesitat prezența în permanență a unei echipe de 6 salariați ai Direcției Administrarea Domeniului Public din cadrul Primăriei Municipiului. De menționat faptul că patinoarul din Târgul „Decembrie Magic” a funcționat după același program și în toate zilele libere ale sărbătorilor de iarnă, respectiv pe 30 noiembrie (Praznicul Sfântului Apostol Andrei), 1 decembrie (Ziua Națională), 25 și 26 decembrie (prima și a doua zi de Crăciun), 31 decembrie (ajunul Anului Nou), 1 și 2 ianuarie (primele zile ale lui 2026), 6 și 7 ianuarie 2026 (Boboteaza și Praznicul Sfântului Ioan Botezătorul), oferind astfel o alternativă atractivă și sănătoasă de petrecere a timpului liber.

ÎNCEPE PLATA TAXELOR LOCALE ÎN RÂMNICU VÂLCEA

În Râmnicu Vâlcea a început plata impozitelor și taxelor locale pentru anul 2026: vor fi disponibile șase puncte de încasare și mai multe modalități de plată on-line

Așa cum s-a anunțat inițial, încasarea impozitelor și taxelor locale pentru anul în curs a demarat la nivelul Municipiului Râmnicu Vâlcea miercuri, 14 ianuarie, fiind disponibile, într-o primă etapă, patru puncte de încasare: sediul Direcției Economico-Financiare din bd. Nicolae Bălcescu nr. 24 (Arenale „Traian”), sediul „Socom” din str. General Magheru nr. 25 (două casierii), Direcția de Evidență a Persoanelor din River Plaza Mall- Calea lui Traian nr 121 și casieria de la Sta-dionul Zăvoi- splaiul Independenței. Acestora li se vor adăuga, începând de luni, 19 ianuarie, casieriile din Ostroveni – str. I.C. Brătianu nr. 6, bl. A67, parter și din Nord – în rotonda din Piața Nord. Pentru cei ce doresc să evite aglomerațiile de la ghișee, plata on-line a obligațiilor către bugetul local va fi disponibilă începând cu data de 15 ianuarie, fie prin intermediul platformei „Servicii Electronice” de pe site-ul Primăriei Municipiului Râmnicu Vâlcea www.primariavl.ro (pe bază de cont de utilizator), fie prin portalul www.ghișeul.ro. Ca și în anii precedenți, persoanele fizice și juridice care își plătesc integral obligațiile aferente rolului fiscal până la data de 31 martie (inclusiv) primesc o bonificație în cuantum de 10% pentru categoriile de impozit pe clădiri, terenuri și mijloace de transport.

Biroul de Presă

FRANȚA ACUM ȘI ÎNAINTE

Gheorghe STANCIU OPĂTEȘTI

Ați vizionat filmul cu De Gaulle în ultimul an de mandat ca președinte? E surprinzător să-l auzi pe el spunând că Franța este în siajul străinătății, ea Franța, acum aproape 80 de ani! „Franța este în disoluție și în pericol să-și piardă independența”, se destăinuia el singurului prieten de la guvernare, cu care mai conversa, cum se arată în film. Dezamăgit de intrigi, ură, manipulare și trădare, cere poporului un referendum pentru clarificarea constituției privind funcționarea senatului. Bineînțeles poporul respinge inițiativa lui cu 53%. Iacătă, noi trăim acum, după 80 de ani acest pericol, în timp ce Franța, cot la cot cu Germania, renăscută din cenușă, „conduce” UE. Atunci el își dă demisia încheind orice cale de comunicare cu instituțiile și presa., nu ca președintele nostru, care s-a mai dat în spectacol încă odată, afișându-și micimea și infatuarea. De Gaulle s-a retras în anonim, discutând doar cu familia și doi prieteni vechi. Eliberat de frământări și griji pentru soarta țării încearcă să-și pună pe hârtie tot ce a trăit dar, după luni de încercare și nereușită, cere soției sale, ca după moarte, să ardă toate documentele, „Să nu rămână nimic”. În film sunt redată dialogurile cu soția sa, cu cel mai bun prieten, reamintirile relațiilor sale cu președinții celor mai importante țări, vicisitudinile speranțele și sacrificiul făcut în timpul războiului pentru libertatea țării sale. O fabuloasă dovadă de grijă și iubire de țară, de copiii și viitorul acestora. Pentru că am postat despre vizita lui în țara noastră, la tratament aceasta, cu siguranță era în timpul funcției.

Aproape nu putem să nu ne întrebăm de ce noi trăim asemenea coșmaruri după 80 de ani de independență, de dezvoltare, de atâtea cultură și educație, de atâtea urcușuri până în NATO și UE? Poate pentru că am asistat la dispariția unei lumi care ne-a dat tot ce e mai bun și mai frumos în ființa noastră și de care am fugit, ascultându-i, copiindu-i și chiar slujindu-i pe cei de care înaintașii noștri ne-au ferit! Și Alecsandri a suferit și invocat asemenea derapaj: „O, țara mea, mână de noi și mari străbuni! Tu ce-ai respins vitează, atâtea mari furtuni! Ce soartă ne-mpăcată urzește pentru tine/ Rușine în loc de fală și rău-n loc de bine! Ce mână fără-de-lege. Ce braț cumplit de fier/ Lovește a ta frunte....?” Asta este, noi ne-am lepădat de mărturiile munților și codrilor, de baladele și tradițiile populare, de șoaptele răurilor și clopotelor, de scânteierile stelilor, ba chiar și de mângăierile mamelor și bunicilor noastre! Limitele noastre nu mai au margini în ura, în răzvrătirea, în negarea a tot ce mișcă, în nerespectarea a nimic și a nimănui! Constat că asemernea strigăte, ca aici și la mulți alții, nici nu se citesc, nu se mai reacționează, nu se mai condamnă, dărmit coabitare sau empatizare! Oricât i-ai da acestui popor, și „luna de pe cer”, el tot nemulțumit este! Trăim vremuri ca la „mica unire”, dihotomiile au căpătat accente de luptă în stradă. Efectul „domino”, efectul „carbonaro”, ne pasc cumplit dacă nu ne trezim din beția răzvrătirii, manipulării, slujniciei și uitării de ce-i cu noi pe acest pământ, în aceste timpuri, în frumoasa țară a nașterii și procreierii într-u viitor liniștit și prosper! (14 februarie 2025)

PAULIAN BUICESCU

Plugușorul Teologilor, Dascălilor Credincioși și al părinților serioși

Aho, aho, Dascăli confrăți
Ce Cuvântul Predicați
Că-n vacanță nu Predați
De vreți, să mă ascultați:
Arați Țara-nlung și lat,
La cei ce n-au ascultat...
Arați Țara Împrejur,
S-audă și la ASUR!
Că dacă-i veți lumina,
Poate se vor Creștina!
Arați măi, hăi, hăi!

Mergeți pe unde se poate:
Prin Cluburi, Restaurante!
Mergeți lângă ei în sală
Și vorbiți-le de Școală!
Iar pe cei din Discoteci,
Ducți-i în Biblioteci!
Mânați-i măi, hăi, hăi!

Tineretu-i amorțit
Și din lipsă de citit...
Unii dup' Abecedar
Citesc (la propriu!), foarte rar!
Când pe vocale stagnează,
Se laudă că scandează!
Mânați-i măi, hăi, hăi!
Multe cărți sunt bune foarte,
Dar puțini știu de o Carte:
„Cartea de funcționare”,
Pentru toți și fiecare!
În viața cea pământească,
Dar și pentru cea Cerească!
Biblia! (SFÂNTA SCRIPTURĂ,

ce ne apără de ură!
Arați, conspectați și semănați, hăi, hăi!

Folosiți orice mijloace!
N-ascultați când vă cer “pace”...
Că “pacea lor” e lăncezeală
Fără CHRIST și fără Școală...
Predicați-le în plus,
Despre Pacea lui IISUS!
Că-i Blândă, nu austeră
Și Veșnică, nu efemeră!
Arați, meditați și semănați, hăi, hăi!

Trâmbițați încă o dată,
Ca pe vremuri în Armată!
Deșteptarea! Ascultați:
Lângă CHRIST vă înrolați,
Cu Satana să luptați!
Cu armură-n DUH, luptători.
Cu MESIA Biruitori!
Arați, vă înrolați, luptați,
Cu lauri vă încununați!

În Noul An care vine,
S-auzim numai de bine:
Jurații Constituționali,
Să fie Țării mai loiali!
Cum? Prin Judecăți cu bunul simț
Primit de mici de la părint',
Nu de la Organizații,
Care-aduc “argumentații”
Și groaznice motivații,
Fără de noimă, cu fixism,
Ce-aduce-a Neo-Marxism...

Cu un fond prea găunos,
Ca Școala fără CHRISTOS...

Hai cu toți la Rugăciune:
Să le dea CHRIST înțelepciune!
Dar pân' la stadiul ideal,
Să revină la normal!
Mânați, însă și iertați! Hăi, hăi!

Leșiți cu toții la arat,
Apoi și la semănat:
Învățăturile-Înțelepte,
Ca măcar să se îndrepte;
Iar apoi frumos să crească,
În Patria Românească!
Și să ne iubim ca frații,
Nu parțial cum fac cumnații...
Urați, dar și arătați!

Dar mai presus pe DUMNEZEU!
Și azi și mâine și mereu!
Tot omul fie pelerin
Unde-i Serviciul Divin!
La Imam, sau la Rabin,
La Pastor, Reverend, Părinte
Unde sunt Legile Sfinte!
S-avem motive să-nvălmăm,
Ca să ne împărtășim,
Cu IISUS Cel Înviat
Și la TATĂL Înălțat!
Arați măi, semănați și secerăți!
În Cer să le depozitați,
Pe DOMNUL Binecuvântați,
În inimi cu Biblia,
În lume și-n România!

MUZICIENI ROMÂNI - IANUARIE

HORAȚIU RĂDULESCU (7.01.1942,
București - 25.09.2008, Paris)

Compozitor român, a studiat muzica în mod privat, luând lecții de vioară cu Nina Alexandrescu (o elevă a lui George Enescu) și apoi Academia de Muzică din București (1969), unde i-a avut ca profesori pe Ștefan Niculescu, Tiberiu Olah și Aurel Stroe. După obținerea licenței s-a stabilit în occident, locuind în Franța la Paris, în Germania la Freiburg (1980) și în Elveția la Clarence și Vevei (1990). Creația muzicală (selectiv): Taaroa (1969)- pentru orchestră; Doruri veșnice (1972)- pentru 24 de coarde; Inner time (1983) - pentru clarinet; Clepsidra (1983) - pentru 16 jucători cu pictograme sonore; Senzual Sky (1985)- pentru orchestră; Intimate Rituals (1985)- pentru 4 icoane sonore; Rugăciune bizantină (1988)- pentru flaut; Muntele de diamant (1991).

CLARA HASKIL (7.01.1895, București - 7.12.1960, Bru-xelles)

Pianistă română de origine evreiască, a început să studieze pianul cu mama ei. La vârsta de șapte ani pleacă la Viena unde ia lecții de pian cu Richard Robert, apoi studiază la Conservatorul din Paris, unde îl are ca profesor pe renumitul pianist Alfred Cortot. În anul 1940, de teama nazismului, se refugiază în Elveția la Vevei. Activitatea muzicală (selectiv): a participat la recitaluri de pian și concerte orchestrale în compania multor muzicieni prestigioși ca George Enescu, Pablo Casals, Eugen Ysaye, Dinu Lipatti. Adevărata consacrare o cunoaște după Al Doilea Război Mondial interpretând concerte de pian cu orchestre numite conduse de dirijori celebri ca: Leopold Stokowski, Tomas Beecham, Sergiu Celibidache. Charlie Chaplin a considerat-o un geniu.

IVAN IVANOVICI (28.01.1845,
Timișoara - 28.09.1902, București)

Dirijor, compozitor și clarinetist român, a început să studieze clarinetul în 1859, sub îndrumarea lui Alois Red, apoi a studiat muzica la Iași, sub îndrumarea pedagogului Emil Lehr. A rămas aproape toată viața sa la Galați, unde a avansat ca ofițer, lucrând ca inspector general al muzicii militare din România, fiind și dirijor al mai multor formații de muzică militară. Este renumit pe plan mondial pentru compoziția valsului „Valurile Dunării”, interpretată prima oară la Expoziția Universală de la Paris din anul 1889, când a câștigat Premiul pentru compoziție, devenind imnul expoziției. De asemenea, a compus peste 350 de piese între care mazurci, polci, cadriluri, serenade și romanțe. Piese precum „Porumbelii albi” sau „Hora micilor dorobanți” fac parte și astăzi din repertoriul fanfarelor militare.

(sursa: wikipedia)

Emil MANZUR

COMENTARIU LITERAR LA POEZIA „COLIND” DE RADU GYR: INTERZICEREA COLINDELOR - O SCHIZOFRENIE SOCIALĂ

Ionuț ȚENE

Cenzurarea obiceiurilor religioase de Crăciun reprezintă o formă de schizofrenie socială și o restaurare a cenzurii comuniste, evocând o reîntoarcere dureroasă la perioada bolșevică din anii '50. Interzicerea frumoaselor colinde ale lui Radu Gyr de către autoritățile din Timișoara, orașul simbol al libertății revoluției din 1989, este cu atât mai paradoxală și antidemocratică, cu cât Gyr, poet cunoscut pentru colindele sale, a compus versuri în închisoare, reflectând atât bucuria Nașterii Domnului, cât și suferința celor privați de libertate din cauza convingerilor lor religioase. Actualmente, Filarmonica Banatului nu are voie să-i interpreteze lucrările din motive ideologice, teziste, care derivă din confuzia dintre opera literară și biografia poetului. În anii '70, aceste colinde au avut un ecou neașteptat în cadrul unor serbări de Crăciun organizate la Facultatea de Teologie din București. Fiica lui Radu Gyr, Monica, și ginerile ei, Demostene Popa, au fost prezenți, împreună cu băiețelul lor, Radu Popa. Acesta din urmă a recitat cu curaj un colind al bunicului său, generând un moment de surprindere în rândul audienței, inclusiv al patriarhului Justinian Marina, având în vedere interdicția care îi viza numele și opera. În ciuda riscurilor, recitarea a fost bine primită în secret, transformându-l pe Radu Popa într-un purtător de mesaj al lui Gyr și aducând bucurie familiei poetului. Activiștii comuniști au fost siderați, la fel ca și criticii de astăzi fără cultură lirică, care confundă opera literară cu biografia.

Un poem interzis astăzi în cadrele de prezentare oficiale din partea autorităților și instituțiilor, cu încălcarea Constituției, este remarcabilul „Colind” al poetului închisorilor comuniste. Poemul „Colind” de Radu Gyr este o creație profundă, originală și emoționantă, care reflectă tema Crăciunului într-o lumină specific românească, împletind suferința umană cu dorința de mântuire și ajutor divin a celui care-l cântă, aflat în chinurile gulagului. Poemul abordează teme profunde, cum ar fi absența mângâierii în suferință și căutarea luminii spirituale, când subiectul este prizonier în universul concentraționar și își caută izbăvirea în Dumnezeu. Prezența Crăciunului devine un simbol al speranței, iluminării, dar și al dorințelor neîmplinite ale celor care suferă, în special ale celor aflați în închisorile comuniste. Ninsorea este comparată cu curăția sufletească, dar și cu bătrânețea. La autohtonii precreștini, albul era funerar; poetul vedea albul ca pe un lințoliu în versurile sale. „A venit și-aici Crăciunul/ Să ne mângâie surghiunul./ Cade alba nea/ Peste viața mea./ Peste suflet ninge./ Cade alba nea/ Peste viața mea/ Care-aici se stinge.”

Structura poetică a poemului, compusă din șase strofe cu rimă împerecheată, contribuie la un ritm melodios, facilitând astfel accesibilitatea și memorabilitatea mesajului, cu un puternic sens de metanoia și teologal. Poetul folosește imagini puternice și simbolice, cu caracter creștin. Printre imaginile centrale se numără „albă nea”, „stele” și „lumina lui Iisus”, care creează o atmosferă de tristețe, dar și de speranță. Suferința este hieratică și mântuitoare. Aceste imagini sugerează puritate, mângâiere și lumină divină, oferind alinare celor în suferință. Albul e sinonim cu Lumina și șterge întunericul. Poemul emite o atmosferă de melancolie profundă, evidențiind căutarea mângâierii și a justiției divine. Contrastul între fericirea sărbătorii și suferința celor privați de libertate este extrem de pregnant, îndemnând cititorul la reflecție și nerepetare în istorie. Luminile și stelele devin simboluri ale speranței și dorinței de mântuire, în timp ce temnițele simbolizează suferința și nedreptatea. Steaua care luminează căile este un simbol tradițional al nașterii lui Hristos și al revelației divine. Suferința în Hristos este răscumpărătoare și mântuitoare. Cei închiși se identifică cu suferințele hristice, identificându-se cu El.

„O Iisuse împărate,/ Iartă greșeli și păcate./ Vin de-nchizi ușor/

Rănila ce dor,/ Visul ni-l descuie./ Noi Te-om aștepta,/ Căci pe crucea Ta/ Stam bătuți în cuie.” Metaforele sunt sugestive și sinergice. „Cade albă nea peste viața mea” sugerează atât puritate, cât și tristețe. Personificarea transformă cerul în pământ simbolic, creând un refugiu interior plin de tristețe nostalgică, unde poate fi trăită adevărata libertate în Hristos. „Îngerii de sus nu aduc colinde” sugerează dezamăgirea și calamitățile trăite de cei închiși. Aliterația și armonia versurilor contribuie la muzicalitatea textului, întărind impresia de colind. Tonul poemului variază, oscilând între melancolie și așteptare, sugerând o viziune complexă asupra sufletului uman în fața suferinței jertfelnice. Ritmul este fluid, cu o alternare a versurilor, ce conferă un aer sacru textului, adecvat pentru atmosfera colindelor tradiționale de Crăciun, într-un stil popular. poetul include un portret iconic al Maicii Domnului în „Colind”, respectând tradiția populară românească. „Zâmbetul Tău drag/ Ca o zi cu soare./ Zâmbetul Tău drag/ L-așteptăm în prag,/ Noi, din închisoare.” „Colind” de Radu Gyr este, prin urmare, o meditație profundă asupra suferinței umane, credinței și speranței de mântuire. Eliberarea sufletului vine doar prin credință jertfelnică. Stilul său poetic îmbină elemente lirice cu o profunzime tematică, ce provoacă și inspiră reflecție, oferind o viziune unică asupra Crăciunului ca simbol al renovării spirituale. Poemul nu doar că evocă imagini frumoase și emoționante, ci și rezonază cu experiența colectivă a românilor, în special a celor care au fost privați de libertate din diverse motive, fie religioase, fie politice. Prin explorarea acestor teme profunde, Gyr ne amintește de importanța compasiunii și solidarității într-o lume adesea marcată de injustiție și suferință. Nu doar că celebrează Nașterea Domnului, ci și promovează valorile umanității, demnității și ale nevoii de speranță care transcende perioada festivă. Poemul devine astfel un apel la reflecție și un imbold de a căuta lumina în cele mai întunecate momente ale existenței noastre, chiar și în condiții de concentraționar. „Peste fericiri apuse,/ Tinde mila Ta, Iisuse./ Cei din închisori/ Te așteaptă-n zori,/ Pieptul lor suspină./ Cei din închisori/ Te așteaptă-n zori/ Să le-aduci lumina.” Poetul invocă „mila Dumnezeiască” ca singura cale eliberatoare și mântuitoare din temnița comunistă. Aceasta este o cale de suferință spre mântuire. Pentru poet și frații săi închiși în temnițele comuniste, singura salvare este prin paradigma hristică, adică suferință, moarte, înviere și mântuire. Pe plan terestru, prizonierii închisorilor comunistilor în viziunea poetului nu mai au nicio scăpare din punct de vedere teluric, ci doar prin credință, prin mântuire spre Împărăția cerească, de dincolo, la „Judecata de Apoi”. „Colindul” lui Gyr surprinde esența spirituală a Sfinților Închisorilor, care, din prizonieri politici, renasc prin jertfă în temnițe, prin credință, devenind adevărați sfinți ai Închisorilor. Astfel, „Colind” este mai mult decât un simplu poem; este o mărturie a puterii cuvântului și credinței de a transforma durerea în frumusețe divină și de a aduce un strop de speranță în viețile celor care suferă. Speranța martirilor și mucenicilor din gulagul comunist este doar pentru „Împărăția cerurilor”, ca mijlocitoare între cei din tărâmul de azi și tărâmul de dincolo, în brațele lui Hristos. Prin stilul său poetic ultra-rafinat și prin teme universale, Radu Gyr reușește să transmită o viziune durabilă asupra Crăciunului înveșnicit, o sărbătoare a celor suferinzi din închisori, invitând cititorii să reflecteze asupra valorilor profunde ce definesc umanitatea dincolo de regimurile totalitare trecătoare. Mesajul poetului este relevant și emoționant până la lacrimi, având capacitatea de a inspira generații întregi în căutarea adevărului și a luminii în fața întunericului, a alegerii libertății pentru ieșirea din dictatură. Eliberarea vine din jertfă spre mântuire. Regenerarea spirituală propusă liric de poet în „Colind” este răscumpărătoare și mântuitoare pentru cel prins în lanțurile fizice. Colindul din închisori este calea, adevărul și viața prin Cruce. Lirica concentraționară a poetului Radu Gyr nu poate fi exclusă din istoria literaturii române.

PETRE DINULICĂ

CREZ

Am încercat, cuvintele toate,
Pe care le strang, înainte de plo
Păstrează parfumul, atat cat se poate,
Să nu ia mirosul ce bălțește prin noi.

Le țin un buchet, în cantec legate
Și le mai scot la soare prin gând,
Spun rugăciuni la izvoare secate
Când sufletul plânge să nu-l vând.

Dar numai pe-acea care zidește
Nu l-am găsit și încă-l visez,
Să fie Doamne, cald ca un este
Și să rămână treaz ca un crez.

ÎNTOARCEREA ÎN CUVÂNT

Ușor, în noapte ca un vis,
O mână tainică, divină
A semănat în Paradis
Steluțe albe fără vină.

Și tot pământul luminat
Sub prapur cu mărturisirea,
S-a curățit de rău și de păcat,
Desăvârșind în alb zidirea.

E începutul raiului uitat
Când Tatăl dragostei sublime
Mai trece nevăzut prin sat
Și l-am simțit intrând prin mine.

Și-i greu să calci pe albul sfânt
Fără să spui o rugăciune;
Să ne întoarcem în cuvânt,
Cum ne-am spăla de stricăciune.

OCHII ALBAȘTRII

Am semănat ochii tăi
Pe o potecă-n pădure
Și astazi când trec peste văi
Ochii mă așteaptă cu mure.

Mă opresc și întind mana să iau
Tu, cu unghii, mă zgarii de moarte
Când am dorit viața să-ți dau
M-ai privit și ai plecat mai departe.

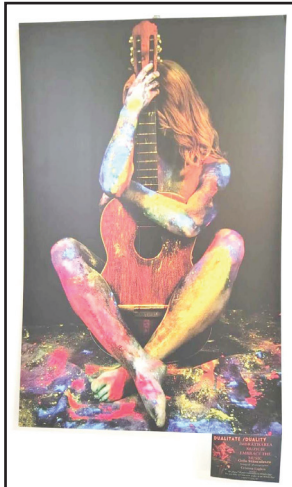
POVESTEA DIN SPATELE FOTOGRAFIEI

Marius DRĂGHICI

La debutul anului 2026, în mijlocul fulguit al lui Ger-Lar, clujeanul Gelu Stănculescu, fotograf profesionist și designer grafic, vă provoacă la un experiment vizual excepțional. Evenimentul cultural poartă denumirea „DUALITATE – experiență de artă fotografică” și este organizat de Uniunea Artiștilor Plastici din România, Filiala Râmnicu Vâlcea, în parteneriat cu Uniunea Artiștilor Plastici din România, Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea și Asociația Delia Cluj – Napoca, fiind vernisat vineri 16 ianuarie 2026, ora 17:00, la Galeriele Cozia Pasaj 1 și 2. Curatorul expoziției este Gheorghe Dican, președintele filialei UAP Rm. Vâlcea, iar Ingrid Matei coordonează manifestarea. Pasionat de fotografia de artă, Gelu Stănculescu și-a început principalele proiecte în 2020 cu cel al culorilor, fascinat de imaginile unui videoproector pe pielea modelului. Următorul pas a fost cel al vopseleurilor, urmat de proiecte cu tematică privind depresia, singurătatea, izolarea, melancolia, jocul cu absurdul și eternul feminin. Apărător ferm al fotografiei pe care o consideră artă caracteristică omului și mai puțin a inteligenței artificiale, artistul oferă motivul pentru care este mult mai valoroasă. Referitor la personala din Galerie, autorul a declarat în exclusivitate pentru revista „Cultura Vâlceană”: „Asta este cea de a 54-a expoziție personală, a doua la Râmnicu Vâlcea, am mai avut în 2023 la teatrul din localitate, iar în județ am expus la Ocnele Mari. Aici sunt 127 de lucrări care fac parte din expoziția DUALITATE care are în total 230 de lucrări și este un experiment pe bază de culori și un mod de exprimare al sentimentelor și stărilor prin inter-

mediul culorilor și al fotografiei. Planul meu a fost să creez fotografie, dar să nu arate a fotografie, să fie o combinație în care să nu-ți dai seama în momentul în care o vezi dacă este fotografie sau pictură, pentru că eu cred că dacă vrei să faci ceva ieșit din comun ai nevoie de combinația artelor. O artă, în sine, nu poate exprima cât obții dacă unești mai multe. Acesta a fost scopul meu ca fiecare lucrare pe care o fac să aibă un sentiment, să aibă o poveste întreagă în spate, pe care privitorul să le vadă și să le descopere. Asta a fost ideea de bază pe care m-am dus. De aceea țin foarte mult la toate fotografiile și pot să vă spun despre fiecare dintre ele cum le-am făcut la București pentru că am și acolo echipă, precum și colaborarea mea cu Maria Scîrlet, deoarece cu ea am experimentat prima dată tehnicile de culoare.” Iubitorii artei fotografice pot admira

lucrările expuse până în data de 12 februarie a.c. și mai trebuie menționat că orice tablou achiziționat va avea un scop caritabil.

La Galeria River Plaza Mall s-a vernisat vineri 16 ianuarie 2026, ora 17:00, expoziția de pictură a elevilor Liceului de Arte „Victor Giuleanu” din Râmnicu Vâlcea intitulată „A fost odată ca niciodată...”, proiect coordonat de Ingrid Matei în colaborare cu profesorii Stanciu Corina, Sanda Aurelia, Crecelaru Cristina, Dumbravă Tatiana, Ștefan Natalia, Săliște Bogdan.

Cei care vor vizita Galeria „Artex” din centrul municipiului nostru au ocazia să întâlnească lucrările pictoriței Alida Velea, personală care a avut vernisajul vineri 16 ianuarie a.c., ora 18:00, curată de Gheorghe Dican și coordonată de Ingrid Matei.

Constantin Zărnescu este autorul acestei propuneri de monument în Râmnicu Vâlcea.

„Noi trebuie să vorbim întotdeauna despre cele două trăsături fundamentale ale românilor din acest spațiu: latinitatea și statalitatea! păstrarea statului!” (Răzvan Theodorescu, Cultura vâlceană nr 143, pag. 6, „MIRCEA CEL BĂTRÂN-600 DE ANI DE LA MUTAREA ÎN ÎMPĂRĂȚIA LUI DUMNEZEU, 1418-2018”)

Compoziție foto P. Cichirdan

APEL ARGEȘENI! VÂLCENI! SIBIENI!

AVEM TREI OBIECTIVE COMUNE ÎN ACEST PREZENT
PRIN CARE PUTEM TRANSFORMA VALEA OLTULUI ÎN RAI PE PĂMÂNT:

- CALE FERTATĂ DUBLĂ, ELECTRIFICATĂ, MARFĂ ȘI CĂLĂTORI, ÎNTRE: PITEȘTI- CURTEA DE ARGEȘ-RM. VÂLCEA-SIBIU
- RÂMNICU VÂLCEA-PUNCT NODAL DE MARFĂ PE CALEA FERATĂ
- SĂ FACEM AUTOSTRADĂ SPRE SIBIU ȘI PITEȘTI CU RAMIFICAȚII LA CĂLIMĂNEȘTI, OLĂNEȘTI, GOVORA, OCNELE MARI
- DN 7-CALE REGALĂ ÎNTRE EUROPA DE EST ȘI EUROPA CENTRALĂ ȘI DE VEST
- DECOLMATAREA SAU REAMENAJAREA LACURILOR DE PE OLT

NOTĂ

Ziarul apare cu 16 pagini și respectă Legea 186/2003! Ziarul se adresează cetățenilor cu diverse preocupări culturale de la sat și de la oraș. Articolele, grafica, fotografiile desemnate aparțin editorului. Autorii păstrează responsabilitatea conținutului.

Revistă apărută cu sprijinul edililor vâlceeni care iubesc cultura scrisă și al Arhiepiscopiei Râmnicului.

PDF în <http://www.culturaarsmundi.ro>
și tipărit la Tg. Jiu, 25 ianuarie 2026

TRAISTA CU PLANTE MEDICINALE

O altă plantă medicinală, folosită ca remediu natural este deta aceasta un arbust conifer, rășinos numit

IENUPĂR

Ienupărul (*Juniperus communis* - L.) se utilizează ca infuzie, decoct, tinctură sau extract hidroalcoolic.

Extractul hidroalcoolic de ienupăr utilizat în preparate de uz extern sunt cele revulsive, antiinflamatoare, antireumatice și de stimulare a circulației capilare, fiind folosit pentru reumatism, luxații, entorse, traumatisme sau pentru relaxarea musculaturii după efort fizic intens.

Datorită proprietăților sale, tinctura de ienupăr este utilizată în tratarea multor afecțiuni și boli: tratează răceala, bronșita, colita de fermentație, bolile de piele, elimină piatra existentă la nivelul vezicii urinare.

De asemenea, fructele de ienupăr constituie și ele un remediu natural pentru anemie, lipsa poftei de mâncare, artroza. În tratarea obezității, viermilor intestinali, oboselii, arteriosclerozei se poate folosi ca remediu pulberea rezultată din mărunțirea fructelor de ienupăr.

Ceaiul de ienupăr calmează tulburările digestive și balonările.

Fructele uscate de ienupăr se utilizează în bucătărie drept condiment, în special în marinate, pentru vânat sau varză, și ca ingredient la fabricarea ginului.

Să vă fie de folos!

Ana-Maria LAZĂR

Ziar de cultură realizat de Asociația ECOSTAR 21
Editura INTOL - PRESS, prin SC INTOL SRL și
S.C. Tincton S.R.L.

Director: Petre CICHIRDAN
Seniori editori: Constantin POENARU (1951-2017)
Arhim. Veniamin MICLE (1939-2025)
Constantin ZĂRNESCU
Mihai SPORIȘ
Al Florin ȚENE
Ștefan DUMITRESCU
Ioan DURĂ
Ilie GORJAN
Minori editori: Simon-Peter KIS
Redactor și tehnoredactor Intol Press on line:
Bogdan CICHIRDAN
Redactori: Ana-Maria LAZĂR
Leontina RUS
Colaboratori, publiciști (și fotoreporteri) permanenți:
Felix SIMA
Emil MANZUR (coresp. Timiș)
Carmen Lidia GORUNESCU
Simona Maria KIS
Puiu RĂDUCAN
Gheorghe STANCIU-OPĂTEȘTI
Constanța BADEA
Tanța TĂNĂSESCU
Silviu LAZĂR
Ana VASILE
Marinela BELU-CAPȘA
Ion TALPOȘ
Marius DRĂGHICI
Ligia NICOLESCU
Cristian Ovidiu DINICĂ
Mircea VASII
Marian ILIE
Dragoș COMĂNESCU
Tehnoredactare computerizată: Ana-Maria LAZĂR
Adresa: Calea lui Traian 169, bl. 5, sc. E, ap. 3
Tel./Fax: 0250.736615, 0350.401254, 0746.029824
E-mail: cichirdan@yahoo.com
Parteneri media: www.culturaarsmundi.ro

Preț: 3 lei